

Receb-i Şerif Ayınızı ve Reğâib Gecenizi Tebrik Eder, 103. Sene-i Devriyesini İdrâk Ettiğimiz Çanakkale Zaferi'ndeki Şühedâmıza ve Afrin Şehitlerimize Cenâb-ı Mevlâ'dan Ğarka-i Ğarik Rahmetler ve 'Âli Dereceler Niyâz Ederiz!

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi Yıl: 6 Sayı: 61 Cemâziyelâhir - Recep1439 MART 2018 Fiyatı: 13TL

ŞEHİTLER ÖLMEZ, ASIL DIRİLER ONLARDIR

Asr-ı Saâdetten Bugüne İslam Akîdesinde Vâki Olan Tahrîfât
Resul BÖLÜKBAŞ sh: 12

2. Abdülhamid Han Hazretleri
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL sh: 16

14. Şeyhulislâm, Fenârîzâde Muhyiddîn Çelebi
Hasan KUDUOĞLU sh: 26

Sanal Paranın (Bit Coin) Fikhî Hükümü
Hüsamettin VANLIOĞLU sh: 44

Rahmet Mevsimi Geliyor!
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER sh: 56

Gülenizmin Sahteliği, Mehdîliğin İnkârına Gerekçe Olabilir Mi?!
Dr. İhsan ŞENOCAK sh: 68

Denizlerin Köpükleri Kadar Günahları Bağışlatan, Kabirde Yoldaş, Mahşer Güneşinde Gölge Olacak ve 700 Kişiye Şefaât Hakkı Kazandıracak Reğâib Namazı
sh: 89-90

Eski Mart'ın İlk Çarşamba Gecesinde Belâlara Karşı Okunacaklar
sh: 84

Receb-i Şerif'te Yapılacak Mühim İstiğfarlar
sh: 92-96

Receb-i Şerif'in Onuncu Günü Hayırlı Kader İçin Okunacak Duâ
sh: 91-92

Receb-i Şerif Ayının Oruçları, Namazları ve Zikirleri
sh: 85-91

EDİTÖRDEN

Bizler evlerimizde güvenle, huzur içinde oturabilmemiz için bedel ödeyen, bu vatan için cephede canlarını seve seve feda eden yiğitler var!..

Biz sıcak yatağımızda derin uykularımıza dalarken, ocaklarına ateş düşen ve gözlerine uyku girmeyen şehid aileleri var!..

Rabbim şehidlerimize rahmet, yaralı askerlerimize şifa, kederli ailelerine sabr-ı cemil ecril cezil ihsan eylesin.

Peygamber ocağının neferleri olan imanlı Mehmetçiğimiz, Zeytin Dalı harekâtıyla birlikte bir kez daha tüm dünyaya yiğitliği, mertliği ve merhameti öğretti. Afrin operasyonu başladığından beri Haber ajansları, Dünyanın alışık olmadığı pek çok haberler duyurdu.

Hatırlarsanız, Afrin'deki çatışmalarda ÖSO'nun yakaladığı terörist; **“ne olur beni Türk askerlerine teslim edin”** diye yalvarıyordu. Çünkü, Peygamber Efendimiz savaş hukuku ile ilgili ne buyurmuşsa, biliyordu ki Mehmetçiğimiz ona göre davranacaktı...

ÖSO komutanlarından **Osman Salih** ise şöyle demişti:

“Biz bu savaşı bir hafta içinde bitiririz ama TSK bize ‘sivillere dokunmayın’ diyor. Sivillere ve meskûn mahallere dokunmak yasak... Ama biz, hiç böyle bir şey görmedik ki... Yıllardır ne PKK böyle ilkeli savaştı ne DAESH ne de Esed rejimi...”

TSK ise, ele geçirdiği esirleri yediriyor, içiyor, kıyafetler veriyor. Oysa Terör örgütleri ve Suriye rejimi ya kafasını koparıyor ya da kolunu bacağını... İşte Peygamber'in ordusu budur. Biz Türk Ordusu ile birlikte savaşmaktan onur duyuyoruz!”

Evet, dünya bu tür haberleri hayret ve şaşkınlıkla izliyor. Düşmana bile merhamet edilebildiğini, esirlere insanca muamele yapıldığını, savaşın da bir ahlâkı olduğunu öğreniyor tüm dünya...

Dolayısıyla, demokrasi bahanesiyle girdiği ülkelerde milyonlarca sivil katleden eli kanlı

Amerika'nın; Afrika ülkelerinde halk açlıktan ölürlen, onların yer altı kaynaklarını acımasızca sömüren zâlim Batı'nın, şanlı ordumuzdan ve bu necip milletten öğreneceği daha çok şey var.

Ve...

Mehmetçiğimiz, bizlere de şehâdet dersi verip bu millete şehâdet şuurunu aşıladı. Zira şehitlerimizin vasiyetlerini, şehid olmadan önce attıkları twitleri okuyunca, yüreklerimiz ürperdi ve tüylerimiz diken diken oldu.

Savaşa giderken; **“düşüne gidiyoruz”** diyen; “ailene mesajın var mı?” denilince **“beklemesinler”** diye cevap verip geri dönmeyi düşünmeyen, dini ve vatani için canını seve seve vermeyi göze alan böyle yiğitleri görünce, gözlerimiz doldu ve göğüslerimiz kabardı.

Şehitliği en üstün mertebe, gaziliği de en büyük rütbe kabul ederek, vatanımızın bütünlüğüne kasteden dış güçlere ve onların maşalarına karşı mücadele ederken can veren Mehmedim!.. Allah şehâdetinizi kabul buyursun. Sizi şehidlerin seyidi Hz. Hamza (*Radıyallahü anh*)'a komşu eylesin!

Kıymetli Lâlegül Dergisi Okurları!

Malum üç ayların başlangıcı olan Receb-i şerif ayı geliyor. Ve Receb'in ilk Cuma gecesi Reğâib Gecesi'dir ki, Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Selem*):

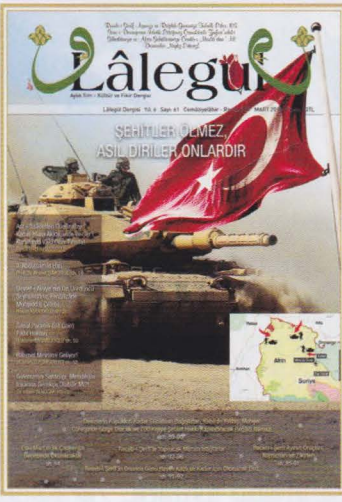
“Sakın ola ki Recebin ilk Cuma Gecesi'nden gaflet etmeyin. Çünkü o geceyi melekler Reğâib diye tesmiye ederler.” Buyurmuştur.

O gece, yüce hîbeler gecesidir. Allah'ın kullarına ihsânı ve rahmeti çok büyük olduğundan o geceye Reğâib denilmiştir. Mevlâ Teâlâ, Habîbinin hürmetine o gece mümin kullarına rahmetini, lütfunu ve inâyetini yağdırırcasına bol bol ihsân edecektir. Rabbim istifade edenlerden eylesin.

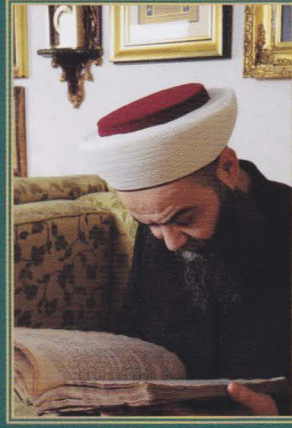
Şimdiden hepinizin Reğâib Gece'niz mübarek olsun. Rabbim bu mübarek geceyi, şanlı ordumuzun galibiyetine ve terörün kökünün tamamen kazanmasına vesile eylesin. Amin!

Fi emanillah!

Mustafa Özşimşekler

İÇİNDEKİLER

ŞEHİTLER ÖLMEZ,
ASIL DİRİLER
ONLARDIR

►4

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR

Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM

reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ

Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ

Matsis Matbaa Hizmetleri
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No:51
Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11
www.matbaasistemleri.com

YURTIÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)

150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)

180 Euro

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN

BANKA HESAP BİLGİLERİ

TUANA YAYINCILIK A. Ş.

❖ VAKIF KATILIM TL HESABI

İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

❖ VAKIF KATILIM EURO HESABI

İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

❖ VAKIF KATILIM DOLAR HESABI

İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI

TUANA YAYINCILIK A. Ş.

14851995

ABONE DAĞITIM

Tuana Basın Yayın

0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ

0212 435 10 58

ADRES

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

- 32 YESEVİ YOLU
42 HİKEMİYYÂT
EFENDİ HAZRETLERİ'NİN İLMÎ KELÂMLARI
54 SÜNNET
HADİS-İ ŞERİFLER
62 İDDEF
64 BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM
ÜMMÜ SELEME (Radiyallahü Anhâ) 1. BÖLÜM
68 KISSADAN HİSSELER
MÂNEVİ YARDIM
76 EDEBİYYÂT
RUM(ELİ) GÂZİLERİ
82 HİKEMİYYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

• DUALAR, ZİKİRLER ve FAZİLETLİ AMELLER •

- 84 Eski Mart'ın İlk Çarşamba Gecesinde Okunacaklar
85 Receb-i Şerif Ayının Oruçları, Namazları ve Zikirleri
89 Denizlerin Köpükleri Kadar Günahları Bağışlatan, Kabirde Yoldaş, Mahşer Güneşinde Gölge Olacak ve 700 Kişiye Şefaât Hakkı Kazandıracak Reğâib Namazı
91 Receb-i Şerif'in Onuncu Günü Hayırlı Kazâ ve Kader İçin Okunacak Duâ
92 Receb-i Şerif'te Yapılacak Mühim İstiğfarlar

**ASR-I SAÂDETEN GÜNÜMÜZE
KADAR İSLAM AKİDESİNDE VE ŞER'İ
KURALLARDA VÂKİ OLAN TAHRİFAT**

■ RESUL BÖLÜKBAŞ
▶12

**2. ABDÜLHAMİD HAN
HAZRETLERİ**

■ Prof. Dr. AHMET ŞİMŞİRGİL
▶16

**DEVLET-İ ALİYYE'NİN ON
DÖRDÜNCÜ ŞEYHULİSLÂMİ,
FENÂRİZÂDE MUHYİDDİN ÇELEBİ**

■ HASAN KUDUOĞLU
▶26

**MEHMET OKUYAN'IN "HAZRETİ
MERYEM'İN HERMAFRODİT
(ÇİFT CİNSİYETLİ) OLABİLECEĞİ"
İDDİASINA REDDİYE - 2 -**

■ ÖMER FARUK KORKMAZ
▶34

**FİZİKİ (MADDÎ) PARAYA KARŞI
KRİPTO PARANIN (SANAL
MÜBÂDELE ARACININ /BITCOIN)
DURUMU**

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU
▶44

**RAHMET MEVSİMİ
GELİYOR!**

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
▶56

**GÜLENİZMİN SAHTELİĞİ,
MEHDİLİĞİN İNKARINA
GEREKÇE OLABİLİR Mİ?!**

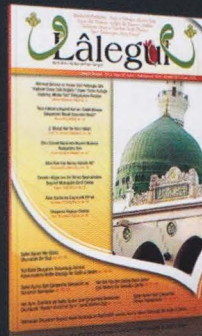
■ Dr. İHSAN ŞENOCAK
▶68

**FIKHÎ SUÂLLERE
CEVAPLAR**

■ FATİH KALENDER
▶78

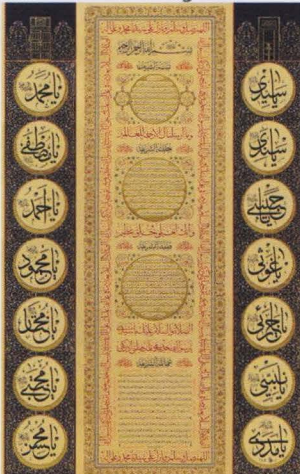
LALEGÜL DERGİSİ ABONELİK HEDİYELERİ

**YURTIÇİ ABONELİK 150 TL
YURTDIŞI ABONELİK 180 EURO
0212 912 10 06
www.herseybusepette.com**

HEDİYE

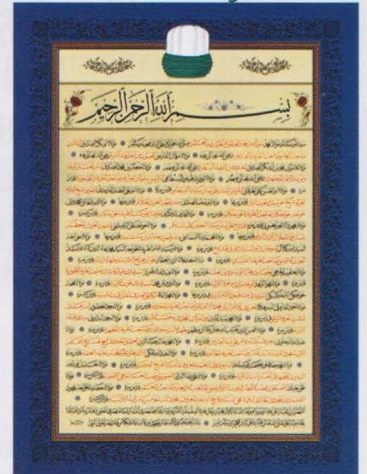
HİLYE-İ ŞERİF

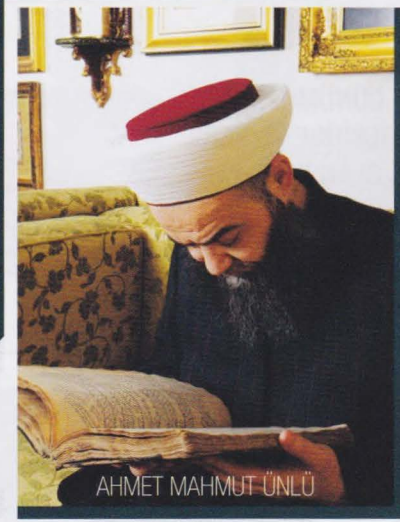

HÜCRE KASİDESİ

SİLSİLE-İ ŞERİF

ŞEHİTLER ÖLMEZ, ASIL DİRİLER ONLARDIR

Bize bu cennet vatanı bahşeden **Rabbimiz'e** sonsuz hamd-ü senâlar olsun. **“Vatan sevgisi îmandandır.”** buyuran **Rasûlüllâh** (*Salâllâhu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimiz'e**, Ehl-i Beyti'ne, ashâbına ve tüm şehitlerimize sayısız salât-ü selâm olsun.

Türkiye'nin Afrin operasyonunda ve bundan önce vatanımızı müdâfaa uğrunda **Allâh** için şehit düşen askerlerimizin ne büyük makamlara nâil oldukları husûsunda Mehmetçik'e teşvik ve şehit âilelerine bir teselli bahşetmek maksadıyla bu konuda birkaç âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfi paylaşmayı münâsip gördüm.

Şu bilinsin ki; **Allâh-u Te'âlâ** şehitlere “Ölü” denilmesini dahî yasaklamış ve onların hayâtının gerçek hayat olduğunu fakat bizim bunu farkedemeyeceğimizi beyân etmek üzere:

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ﴾

“**Allâh** yolunda öldürülen (şehit) kimseler için: ‘Ölüler’ demeyin. Doğrusu (onlar), **dirilerdir velâkin** (yaşantıları cismânî olmadığından) **siz** (onların hayatlarını sezinlemek bir yana, vahye dayanmayan şu yetersiz akıllarınızla, onların ne mânâda diri olduklarını bile) **anlayamazsınız.**” (*el-Bakara Sûresi:154*) buyurmuştur.

Yine böylece bizleri şehitlere “Ölü” demekten menettikten sonra bunu düşünmemizi bile yasaklamak üzere:

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾

“(Habîbim!) Sakın hâ sen Allâh yolunda (Bedir ve Uhud gibi muhârebelere katılıp oralarda) öldürülmüş olan kimseleri ölümler sanmayasın. Bilakis dirilerdir, Rableri katında rızıklandırılmaktadırlar.” (Âl-i Imrân Sûresi:169) buyurmuş ve onların hayatlarının hayâlî olmayıp gerçek mânâda bir yaşantı olduğunu beyân etmek üzere kendilerinin Yüce Zâtı'nın mânevî civârında rızıklandırıldıklarını dahî beyân etmiştir.

Bu âyet-i kerîmenin iniş sebebi hakkın da “Beğavî, Süyûtî, Hâzin ve Âlusî Tefsirleri”nde birkaç görüş zikredilmiştir:

1) İbni Abbâs (Radıyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlül-lâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَمَّا أُصِيبَ إِخْوَانُكُمْ بِأُحُدٍ جَعَلَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خَضِرٍ تَرِدُ أَنْهَارَ الْجَنَّةِ تَأْكُلُ مِنْ ثَمَارِهَا وَتَأْوِي إِلَى قَنَادِيلٍ مِنْ ذَهَبٍ مُعَلَّقَةٍ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ فَلَمَّا وَجَدُوا طَيْبَ مَأْكَلِهِمْ وَمَشْرَبِهِمْ وَمَقِيلِهِمْ، قَالُوا: مَنْ يُبَلِّغُ إِخْوَانَنَا عَنَّا بِأَنَا أَحْيَاءٌ فِي الْجَنَّةِ نُزِقُ لَيْثًا يَزْهَدُوا فِي الْجِهَادِ وَلَا يَنْكَلُوا عِنْدَ الْحَرْبِ؟ فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا أُبَلِّغُهُمْ عَنْكُمْ، قَالَ: وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ

يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ إِلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٦٩﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٠﴾»

“Uhatta kardeşlerinize (şehitlik) isâbet edince Allâh-u Te‘âlâ onların ruhlarını yeşil kuşların içine yerleştirdi. (Bu ruhlar yeşil kuş sûretindeki taşıyıcılarına binerek) cennet nehirlerine uğrar, meyvelerinden yerler (sonra), Arş'ın gölgesinde asılı olan altından kandillere dönerler.

‘(Şehitler) yediklerinin, içtiklerinin ve kaldıkları yerin güzelliğini görünce, bizim (dünyâda bulunan) kardeşlerimiz cihattan uzak durmasın ve harpten korkup kaçmasın diye bizim cennette diri olup da (şehâdetten dolayı cennet nîmetleriyle) rızıklandırıldığımızı onlara kim ulaştırır?’ dediler.

(Bunun üzerine) Allâh-u Te‘âlâ: ‘(Bunu) sizden taraf onlara ben eriştireceğim.’ buyurdu ve Allâh-u Azze ve Celle: ‘Sakın ha sen Allâh yolunda öldürülmüş olan kimseleri ölümler sanmayasın. Bilakis dirilerdir; Rableri katında rızıklandırılmaktadırlar.

Allâh'ın fazlından kendilerine vermiş olduğu (şehitlik şerefi, ebedî hayat ve cennet nîmetleri gibi) şeylerle ferahlanan kimseler olarak (sonsuz nîmetlere mazhar kılınmışlardır). Bir de (henüz şehit olamadıkları için) arkalarından kendilerine kavuşmamış olan kimselerle ilgili (olarak kendilerine bildirilmiş olan): ‘Onlar üzerine hiçbir korku yoktur ve ancak onlar mahzun olacak degillerdir.’ müjdesiyle sevinmektedirler.

(Amellerine karşılık olarak) **Allâh'tan** (alacakları) **büyük bir** (sevap) **nîmet(i)** ve (cemâlini görme gibi) **üstün bir fazîletle müjdelenmektedirler, bir de şununla ki; gerçekten Allâh müminlerin ecrini boşa çıkarmayacaktır.**' (Âl-i Imrân Suresi:169-171) **âyet-i kerîmelerini indir-di.**" (Ebû Dâvûd, es-Sünen, el-Cihâd:27, rakam:2522, 2/322; Tirmizî, es-Sünen, et-Tefsîr:4, rakam:3011, 5/231)

2) Tâbi'înin ulularından **Mesrûk** (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ مَسْرُوقٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «سَأَلْنَا عَبْدَ اللَّهِ (هُوَ ابْنُ مَسْعُودٍ) عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ﴾، قَالَ: أَمَّا إِنَّا قَدْ سَأَلْنَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ: أَرْوَاحُهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خُضِرٍ، لَهَا قَنَادِيلٌ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ، تَسْرَحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَتْ ثُمَّ تَأْوِي إِلَى تِلْكَ الْقَنَادِيلِ، فَاطَّلَعَ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ إِطْلَاعَةً، فَقَالَ: هَلْ تَشْتَهُونَ شَيْئًا؟ قَالُوا: أَيُّ شَيْءٍ نَشْتَهِي؟! وَنَحْنُ نَسْرَحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنَا، فَفَعَلَ ذَلِكَ بِهِمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، فَلَمَّا رَأَوْا أَنَّهُمْ لَنْ يَتْرَكُوا مِنْ أَنْ يُسْأَلُوا، قَالُوا: يَا رَبِّ! نُرِيدُ أَنْ تَرُدَّ أَرْوَاحَنَا فِي أَجْسَادِنَا حَتَّى تُقْتَلَ فِي سَبِيلِكَ مَرَّةً أُخْرَى فَلَمَّا رَأَى أَنْ لَيْسَ لَهُمْ حَاجَةٌ تُرْكُوا.»

“**Abdullâh** (ibni Mes‘ud) (Radiyallâhu Anh) a: ‘**Sakın ha sen Allâh yolunda öldürülmüş olan kimseleri ölümler sanmayasın.**

Bilakis dirilerdir, Rableri katında rızıklandırılmaktadırlar.' (Âl-i Imrân Suresi:169) âyet-i kerîmesinin mânâsını sorduğumda şöyle cevap verdi:

‘Biz bunu (vakti ile Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e sorduğumuzda bize şöyle anlatmıştı: ‘**Onların ruhları yeşil bir takım kuşların karnındadır. Onlara âit Arş’a asılı kandiller vardır.**

Cennette istedikleri yerde dolaşırlar, sonra bu kandillere inerler. O sırada Rableri onlara bir nazar eder ve kendilerine: ‘Bir şey arzu eder misiniz?’ diye sorar. (Onlar): ‘(Daha) ne isteyelim?! İşte cennette dilediğimiz yerde dolaşyoruz.’ derler.

Bunu kendilerine üç defâ tekrarlar. Sorulmaktan âzâde bırakılmayacaklarını görünce: ‘**Yâ Rabbi! Ruhlarımızı bedenlerimize iâde buyurmanı dileriz, tâ ki Senin yolunda bir defâ daha öldürülelim.**’ derler.

Allâh-u Te‘âlâ onların başka bir hâcetleri (istekleri) olmadığını görünce bırakılırlar (da bir daha onlara ‘Bir isteğiniz var mı?’ diye sorulmaz).” (Müslim, es-Sahîh, el-‘Imâra:33, rakam:4993, 6/38)

“**Hâzin Tefsîri**”nde zikredildiğine göre bu hadîs-i şerîflerde cennetin şu anda yaratılmış olduğuna dâir delil vardır. Ehl-i Sünnet’in mezhebi de budur.

Ayrıca bu hadîs-i şeriflerde, cesetlerin yok olmasıyla, ruhların yok olmayacağına, kıyâmet gününden evvel iyilerin nîmetlere mazhar olacağı, kötülerin ise cezâyâ çarptırılacağına dâir bir delil bulunmaktadır ki, bu da Ehl-i Sünnet’in mezhebidir.

Çanakkale savaşında namaz kılan askerler

Çanakkale 57. Alay Şehitliği

İmâm-ı Fahrurrâzî (*Rahimehullâh*) şöyle anlatmıştır: “İnsan, bu bedenden ibâret değildir.

Bu bedenin küçükken büyümesi, zayıfken şişmanlaması, şişmanken zayıflaması vesâir değişiklikleri, hakîkî insan olan rûhun ise başından sonuna kadar değişmemesi, insanın bedenden ibâret olmadığına delâlet etmektedir, zîrâ değişenle değişmeyen iki şeyin birbirinden başka oldukları kesindir.

Ayrıca insan, bedeninde bulunan uzuvların ve cüzlerin tamâmını bilemediği hâlde, rûhunu ve öz kendisini bilebilir. Bilinen ise bilinmeyenden başka bir şeydir, dolayısıyla rûhun elle tutulan ve gözle görülen bedenden ayrı olduğu kesindir.

Ancak rûhun ateşin kömüre, yağın susama, gül suyunun güle sirâyet etmesi gibi, bu bedene sirâyet eden husûsî bir cisim olması muhtemelse de, kendi başına duran cisim olmayıp cisme hulûl etmeyen bir varlık olması ihtimâli de vardır.

Her hâlükârda beden öldüğünde, rûhun ondan diri olarak ayrılması uzak görülecek bir şey değildir. Zâten bedenlerden ayrılan ruhlar yok olmazlar, berzah âlemine intikâl ederler ve orada amellerine göre yerlerine giderler. Nitekim **Ebû Sa'îd** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*):

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«إِنَّمَا الْقَبْرُ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ أَوْ
حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ النَّيِّرَانِ.»

“Kabir ancak cennet bahçelerinden bir bahçedir veyâ cehennem çukurlarından bir çukurdur.” (*et-Tirmizî, es-Sünen, Sıfatü'l-kıyâmet:26, rakam:2460, 4/639*) buyurmuştur.

Şu hadîs-i şerîf de ruhların, beden ölümüyle ölmeyeceklerine açıkça delâlet etmektedir ki **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir:

قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: «أَوْلِيَاءُ اللَّهِ لَا
يَمُوتُونَ وَلَكِنْ يُنْقَلُونَ مِنْ دَارٍ إِلَى دَارٍ.»

“Allâh’ın dostları ölmezler, lâkin bir evden diğer eve nakledilirler.” (*Fahrur-râzî, et-Tefsîru'l-kebîr, 9/94*)

Lâkin sâlih amel işlemeyen birçok ruhlar azâbı görünce “Keşke ölseydik.” diye temenni edeceklerdir. Ancak şehitler geride zikredilen hadîs-i şerîflerden anlaşıldığı üzere tekrar dünyâya dönüp bir daha şehit olmayı isteyeceklerdir. Çünkü şehitliğin fazîletini ve nîmetlerini orada bizzat müşâhede edeceklerdir.

Şehitlerin Ruhlarının Rızıklandırılması Yadırğanacak Bir Şey Değildir

Bu husustaki aklî deliller çeşitlidir:

1) Uyku zamânı beden zayıf düşer, beden zâfiyeti ise rûhun zâfiyetini gerektirmez, bilakis ruh uyku zamânı kuvvet bularak, uyanırken göremediği nice hâlleri ayan beyan görebilir. Bedenin zâfiyeti, rûhun zâfiyetini gerektirmediğine göre, beden ölümü de rûhun ölümünü icâb ettirmez.

2) Rûhun hâlleri beden hâllerine benzemez. Şöyle ki ruh, ancak ilâhî mârifetlerle huzûra kavuşur. Nitekim:

﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

“Kalpler ancak Allâh’ı anmakla sükûnet bulur.” (*er-Ra'd Sûresi:28'den*) âyet-i celîlesi bunun açık bir delilidir. Ayrıca **Ebû Hureyre** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*):

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«إِنِّي أَبِيتُ يُطْعِمُنِي رَبِّي وَيَسْقِينِي.»

“Ben, Rabbim beni yedirir ve içirir bir hâlde gecelerim.” buyurmuştur. (*el-Buhârî, es-Sahîh, el-İ'tisâm:5, rakam:6869, 6/2661; Müslim, es-Sahîh, es-Sıyâm:11, rakam:2621, 3/133*)

Şüphesiz ki bu hadîs-i şerîfte geçen yemek ve içmek, ancak mârifet, muhabbet ve gayb âleminin nurlarıyla pürnur olmaktan ibârettir. Zâten biz bir insanın bir mevkiye getirilerek veyâ ma'şûkuna kavuşarak çok sevindiğinde yemeği ve içmeyi unuttuğunu hattâ yemeye ve içmeye çağrıldığında kalbinde şiddetli bir nefret hissettiğini müşâhede etmekteyiz.

İşte **Allâh-u Te‘âlâ**’nın mârifet deryâsına daldırılmış olan âriflere ve şehitlere o nurlardan bir şeyler parladığında ve o sırlardan bir şey açıldığında elbette açıklık ve susuzluğu hiç duymazlar. Hâsıl-ı kelâm rûhânî saâdetler, cismânî saâdetlerden kat kat ziyâdedir.

İşte bütün bu aklî deliller de rûhun kendi başına durabilen müstakil bir varlık olduğunu, varlığının devâmının bedene muhtâc olmadığını, dolayısıyla beden ölümü ile onun ölmeyeceğini açıkça ifâde etmektedir.

Şehitlerin Diri Olmalarının Mânâsı

Bu izâhattan sonra, şehitlerin diri olmalarının mânâsına gelince, ekserî ulemânın beyânı vechile; şehitlerin bedenleri ölüp cesetleri toprakta kalsa da, diğer müminlerin ruhları gibi ruhları diri kalır, ancak buna ilâveten şehit edildikleri vakitten îtibâren cennet rızıklarına kavuşturulurlar, dolayısıyla sanki dünyâ hayatları devâm etmekteymiş gibi rızıkları onlara gönderilir.

Ayrıca her sene kendileri için bir gazâ sevâbı yazılması ve cihad işini onlar başlattıklarından dolayı kendilerinden sonra kıyâmete kadar yapılacak her cihat sevâbına ortak edilmeleri de bu diriliklerinin diğer bir semeresidir.

Bazı âlimler de onların bu hayâtını, abdestli yatan diri müminlerin ruhları gibi, onların ruhlarının da Arş’ın altında kıyâmete kadar rûkû ve secde kalmasıyla tefsir etmişlerdir. Nitekim **Enes ibni Mâlik** (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا نَامَ الْعَبْدُ فِي سُجُودِهِ بِأَهْيَ اللَّهِ تَعَالَى بِهِ مَلَائِكَتُهُ وَيَقُولُ: أَنْظُرُوا إِلَى عِبْدِي رُوحَهُ عِنْدِي وَجَسَدَهُ فِي طَاعَتِي.»

“Bir kul secdesinde uyuduğu zaman, **Allâh-u Te‘âlâ onunla meleklerine iftihar ederek ‘Kuluma bakın, rûhu Benim (mânevî) katında, cesedi ise Benim tâatımdadır.’ buyurur.**” (*ed-Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, rakam:1142, 1/291*)

Şu da bilinsin ki âyet-i celîlede geçen: “**Rablerinin yanında diridirler.**” ifâdesi, bu hadîs-i şerifte geçen: “**O kulumun rûhu Benim yanımdadır.**” ifâdesine çok münâsip düşmektedir.

Nitekim bu sıfat:

﴿وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ﴾

“**O’nun (mânevî) katındaki (melekler O’na ibâdet etmekten aslâ büyülenmezler.**” (*el-Enbiyâ Sûresi:19’dan*) âyet-i celîlesinde de melekler hakkında zikredilmektedir.

Meleklerin **Allâh-u Te‘âlâ**’nın indinde olmalarıyla kazandıkları saâdet, şehitler hakkında da aynen geçerlidir. İşte bu ilimler akla âhîret mârifetinin kapılarını açmaktadır.

Müfessirlerden bâzısı da şehitlerin kabirde çürümemesini bu hayâta hamletmişlerdir. Nitekim “**Tezkiretü'l-Kurtubî**”de toprağın, peygamberlerin, şehitlerin, âlimlerin, **Allâh** rızâsı için müezzinlik yapanların ve hamele-i Kur’ân (Kur’ân-ı Kerîm’i yüklenen hâfızlar)ın cesetlerini yemeyeceği zikredilmiştir.

Nitekim “*Hâzin Tefsîri*”nde zikredildiğine göre, **Hazreti Mu’âviye** sel basması yüzünden Uhud şehitlerinin kabirlerini başka bir yere nakletmek istediğinde:

“Burada kimin cenâzesi varsa onu buradan alsın, başka bir yere gömsün.” diye nidâ edilmesini emretti.

Câbir (*Radyallâhu Anh*) bu husûsu şöyle anlatıyor: “Biz onları çıkartırken, cesetlerini taptâze olarak bulduk, hattâ bir kürek onlardan birinin parmağına vurduğunda kan fışkırdı.”

“*Beğavî Tefsîri*”nde zikredildiğine göre **Ubeyde ibni Umeyr** (*Radyallâhu Anh*) şöyle anlatmıştır:

“**Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Uhud’dan ayrılırken, şehitler arasında bulunan **Mus’ab ibni Umeyr** (*Radyallâhu Anh*)ın yanına uğradı, başında durdu ve ona duâ ettikten sonra:

﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا
اللَّهُ عَلَيْهِ﴾

“(Samîmî) müminler içerisinde öyle erler vardır ki, (er meydanında Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ile sebât edip kâfirlerle savaşacaklarına dâir) üzerinde **Allâh ile sözleşmiş oldukları şeye sadâkat göstermişlerdir.**” (*el-Ahzâb Sûresi:23’dan*) meâlindeki âyet-i celîleyi okudu, sonra şöyle buyurdu:

«أَشْهَدُ أَنَّ هَؤُلَاءِ شُهَدَاءُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، أَلَا فَاتُّوهُمْ وَزُورُواهُمْ وَسَلِّمُوا عَلَيْهِمْ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُسَلِّمُ عَلَيْهِمْ أَحَدٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا رَدُّوْهُ عَلَيْهِ.»

“Ben şehâdet ederim ki, şüphesiz bunlar kıyâmet günü Allâh indinde şahit olacaklardır.

Âgâh olun! Bunların yanına gelin, kendilerini ziyâret edin ve onlara selâm verin. Nefsim yed(-i kudret) inde (yönetimi altında) olan Allâh’a yemin ederim ki, kıyâmet gününe kadar bunlara kim selâm verirse, mutlakâ ona selâmını iâde ederler (cevap verirler).” (*el-Hâkim, el-Müstedrek, rakam:2977, 2/271; İbnü'l-Ca’d, el-Müsned, rakam:2945, 1/432*)

Müfessirînin bâzısı da, şehitlerin diri olmalarının diğer ölümlerin yıkandığı gibi yıkanmayıp, kanlı elbiseleriyle gömülmeleri mânâsında olduğunu söylemişlerdir.

Şehitlerin, Allâh Katında Diri Olduklarını ve Yüksek Derecelerini Beyân Eden İki Mühim Hadîs-i Şerîf

1) Enes (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يُؤْتَى بِالرَّجُلِ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: يَا ابْنَ آدَمَ! كَيْفَ وَجَدْتَ مَنْزِلَكَ؟ فَيَقُولُ: أَيُّ رَبِّ! خَيْرَ مَنْزِلٍ، فَيَقُولُ: سَلْ وَتَمَنَّ، فَيَقُولُ: أَسْأَلُكَ أَنْ تَرُدَّنِي إِلَى الدُّنْيَا فَأُقْتَلَ فِي سَبِيلِكَ عَشْرَ مَرَّاتٍ لِمَا يَرَى مِنْ فَضْلِ الشَّهَادَةِ.»

“Cennet ehlinden bir kimse, (huzûr-u ilâhiye) getirilir. Allah Azze ve Celle ona:

‘Ey Âdemoğlu! Yerini nasıl buldun?’ diye sorar. O adam da: ‘Ey Rabbim! Bulduğum yer, yerlerin en iyisi.’ der.

Allâh-u Te‘âlâ: ‘Benden ne dilersin?’ buyurur. Bunun üzerine o kişi şehitliğin üstünlüğünü gördüğü için ‘Beni tekrar dünyâya döndürmeni ve senin yolunda on defâ daha şehit olmayı isterim.’ der.” (en-Nesâî, es-Sünen, el-Cihâd:34, rakam:3160, 6/36; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:13162, 20/402)

2) Mikdâm ibni Ma‘dî Keribe el-Kindî (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنِ الْمُقَدَّامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبِ الْكِنْدِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ لِلشَّهِيدِ عِنْدَ اللَّهِ تِسْعَ خِصَالٍ: يَغْفِرُ اللَّهُ ذَنْبَهُ فِي أَوَّلِ دَفْعَةٍ مِنْ دَمِهِ، وَيُرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَيُحَلِّي بِحَلِيَّةِ الْإِيمَانِ، وَيَجَارُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَيُزَوِّجُ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ، وَيُؤَمِّنُ مِنَ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ، وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ كُلُّ يَأْقُوتِهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا، وَيُزَوِّجُ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ زَوْجَةً مِنْ خُورِ الْعَيْنِ، وَيُشَفَّعُ فِي سَبْعِينَ إِنْسَانًا مِنْ أَقَارِبِهِ.»

“Şüphesiz Allâh indinde şehitlerin dokuz hasleti vardır: Allâh-u Te‘âlâ kanının ilk damlasında onun günah(lar)ını affeder, cennetteki makâmı kendisine gösterilir, îman süsüyle süslendirilir, kabir azâbından kurtarılır, hûrilerle

evlendirilir, en büyük korkudan emin edilir, başına vakar tâcı konulur ki ondaki her bir yâkut dünyâ ve içindekilerden daha hayırlıdır, hûrilerden yetmiş iki eşle evlendirilir, yakınlarından (günahkâr ölmüş ve azâbı haketmiş) yetmiş kişiye şefâatçi kılınır.” (‘Abdürrezzâk, el-Musannef, rakam:9559, 5/265; et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-kebîr, rakam:629, 20/266; İbnü Mâce, es-Sünen, rakam: 2799, 2/935; Ahmed İbnü Hanbel, el-Müsned, rakam: 17182, 28/419; et-Tirmizî, es-Sünen, rakam: 1663, 3/239; et-Taberânî, Müsnedü’ş-Şâmiyyîn, rakam: 204, 1/129; rakam: 1120, 2/167; rakam: 1163, 2/188)

İşte bu vesîleyle vatanımızın bölünmesi için mutlakâ yapılması gerektiğine inandığımız Afrin operasyonunda şehit olan Mehmetçiklerimize ve Alparslan'dan bu güne bu toprakları bize vatan olarak bırakan tüm şehitlerimize, bâhusus 18 Mart'ta 103. sene-i devriyesini kutlayacağımız Çanakkale zaferinde şehit olan yüzbinlerce şuhedâmız **Allâh-u Te‘âlâ**'dan âlî dereceler, yüksek tecellîler, mânevî rızıklar ve üstün mârifetler niyâz eder, operasyonun bir an önce Afrin, Menbiç gibi diğer önemli bölgeleri de kapsayacak şekilde büyük zaferlerle netîcelenmesini ve Mehmetçiklerimizin ayakları taşa deymeden, burunları kanamadan âilelerine kavuşmalarını **Yüce Rabbimiz**'den niyâz ederiz.

Allâh-u Zü'l-Celâl ve'l-İntikâm müşrik Pkk, Pyd, Amerika ve İsrâîl karşısında cihâd eden bu askerlerimize duâ dahî edemeyen, şehit dahî demekten imtinâ eden vatan hâinlerinin memleketimizdeki tüm faaliyetlerini iptâl eyleyip güçlerini ademe tahvîl eylesin. Âmîn!

Şehitlerimizin aziz ruhları için birer Fâtiha ve üç İhlâs-ı Şerîf hediye ediniz.

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

ASR-I SAÂDETTEN GÜNÜMÜZE KADAR İSLAM AKİDESİNDE VE ŞER'Î KURALLARDA VÂKİ OLAN TAHRİFAT

Dîn-i Mübîn-i İslâm'ın üzerinden asırlar geçmiş, asr-ı saâdetten sonra gelen asırlarda dinde, dînî akîdelerde ve şer'î kurallarda gevşemeler olsa da dînî akidesinden şeriat ilkelerinden asla uzaklaşma olmamıştır. Bazen Ehl-i Sünnet ve'l-Cemâat'ın dışına çıkanlar olmuş ise de Ehl-i Sünnet'in içinde kalanlar sâdık kalmışlar ve şer'î şeriften asla tâviz vermemişlerdir. İslam âlimlerinin hemen hepsi müttefik olup aslâ Dîn-i Mübîn-i İslâm'ı, şer'î şerîfi tartışma yoluna gitmemişlerdir. Hele hele itikadi manada ihtilaf içinde olmamışlardır. Ameldeki mezhepleri ayrı olsa da itikatte bazı cüzî meselelerin dışında ihtilaflar söz konusu olmamıştır. İhtilafa düşenler bile Kur'an ve Sünnet'in ışığında doğruyu bulma yolunda içtihatları ve beyanları olmuştur. Hiçbirinin niyetinde Kur'an ve Sünnet dışı bir takım kuralları İslâm'ın özüne monta etmek gibi bir teşebbüsleri olmamıştır. İslam dinine beşeri bir takım sistemleri sentez etme gibi bâtil akidelere düşmemişleridir.

Şeriatın getirdiği kurallara beşerî kuralları asla eş manada mütâlaa etmemişlerdir. Beşerin saâdetinin sadece ve sadece İslâmî kurallara bağlı kalmak ve onu uygulamakla mümkün olacağını düşünmüşler ve asla İslam kuralları çizgisinden inhihaf etmemişlerdir. Gel gör ki son 20. ve 21. asırda öyle bir hal almıştır ki Yüce Yaradan'ın zararlı görüp haram kıldığı hususlar, beşeri kurallar gereği adeta helal kabul edilir hale gelmiştir. Kuran'ı Kerim'in kat'î delilleriyle sabit olan kat'î haramları helal addetmek sûretiyle dinden uzaklaşmış secdeli sözde Müslümanlar olarak ortaya çıkan bir hayli kimseler meydana gelmiştir.

Hem bunların sayısı azımsanmayacak kadar ekseriyeti teşkil etmeleri husûsu; dîni tebliğ makamında olan hoca efendilerin vazifelerini tam olarak yapmadıklarını ortaya çıkarmaktadır.

Hatta bazı âlimler aynı itikadı taşıdıklarından münkeri (yanlış) mâruf (doğru), mârufu (doğruyu) münker (yanlış) addettiklerinden tebliğe gerek duymamışlardır. Eskilerimizin tabiriyle “Tuz koktu yapacak bir şey yok!” demekten başka sözümüz kalmadı diyebiliriz.

Ulema sınıfı bu acı ve tehlikeli duruma müdâhale edeceğine, hiçbir aksaklık yokmuş gibi mübârek geceleri ve günleri ihyâ etmek sûretiyle itikadi felaketi adeta telafi etmek yoluna gitmektedirler. İtiraf etmek gerekir ki; gerçek ilim erbabı âlimlerimiz o kadar çok azaldı ki bunların da sesleri çıkıyorsa da duyulmamaktadır. İlimden mahrum ve fakat düzenin belli makamlarını işgal edenlerin de cehaletleri akidelerine perde olmuştur. İlmî derinliği olmayan sözde ulemâyı istediğiniz yöne çevirmeniz gâyet kolaydır. İşte İslam ülkeleri 2 asırdan beri bunu yaşamaktadır. İlahi tâlimatlardan gerekli ders çıkarılmayanların beşeri talimatlara uymaları ve bu hususta cüret göstermeleri tabî bir hal almıştır. Osmanlı da durum böyle değildi. Ulemâ ümerâdan (yöneticilerden), ümerâ da ulemâdan çekinirdi. Zira ümerâ olanlar neredeyse ulemâ kadar ilme sahip idiler. Keza ulemâ da ilimlerine olan güvenleri sebebiyle ümerâ karşısında direnç gösterebiliyorlardı.

Asrımıza baktığımız zaman görüyoruz ki; bazı ulemâ diyeceğimiz kişiler dinimizde kat'î haram olan veya kesin farz olan ilâhi emirlerde ve yasaklarda bunların ihlal edilmesi durumunda en büyük tepkileri susmaktan öteye geçmemektedir.

Makam ve mevkilerini korumak uğruna gidişata adım uydurmaktan başka hiçbir tepkileri olmamaktadır. Böylece farzların terki ve haramların işlenmesi adeta olağan hale gelmiştir.

Kutlu doğum münasebetiyle yüce peygamberimizin şanına düzenlenen etkinlikler elbette ki güzel ve faydalı şeylerdir. Ancak o yüce peygamberimizin, o İslam güneşinin doğduğu günü kutlayıp onunla ve onun şahsında tecelli eden Kuran'a, şeriata ve şeriatın ilke ve kurallarına onun getirdiği nizama aykırı itikatlar ve ameller pervasızca icra edilirken bunlara karşı tepki gösterme kabiliyetini kaybetmiş olan milletin kutlu doğuma göstereceği alaka onu kurtarabilir mi?

Memleketimizde irşad programları tanzim edilmektedir. Bunlar güzel şeyler, bu programlardan memnuniyet duymamak mümkün değildir. Ancak irşad mevkiindeki vaiz ve müftülerimizin neredeyse unutilan İslam akidesinden bahsetmelerini istemekte müminlerin tabi hakkıdır. Umumiyetle vaazlarda dinimiz; namaz, oruç, hac ve umreden ibaretmiş gibi bu ve benzeri hususlardan bahsedip İslam'ın son asırda duyurulması engellenen kurallardan bahsedilmemesi kanaatimizce büyük cürümdür.

Muhterem din kardeşlerime tavsiyem şudur ki; dinimizde onun kurallarını tatbik etmekte başkalarını taklitten vazgeçip bu kuralları erbab olan âlimlerden ve yüce Kuran'dan yüce peygamberimizin sünnetlerinden ve bu delillere istinaden yazılan fıkıh kitaplarımızdan öğrenmeye bakalım, hiç kimse sizin önderiniz değildir. Birilerini sevseniz de o sevdiğiniz kişilerin her hareketini sevmek zorunda değilsiniz. Fetvalarınızı medyadan veya gelişi güzel kimselerden almayınız,

Cenâb-ı Hakk'ın kendilerine kudsiyet tanımadığı kişilere kudsiyet tanımak çok yanlıştır. Hele hele Allah ve Resulu'ne harp ilan eden kişi ya da müesseseleri mukaddes görmek tehlikelidir. Allah ve Resulu'nün nazarı dikkate alınmadığı yerlerde oturup müsterih olmak asla bir mümin için mukadder olmamalıdır. Yüce Rabbimiz'in lânet ettiği yerler rahmet yeri olamaz. Makam ve mevkii ne olursa olsun İslam şuurundan mahrum olan ve gayri İslami hususları İslami gibi kabul eden kişilere asla iltifat edip aldanmayınız.

Hazreti Kuran'ın kesin ve kat'î bir şekilde haram kıldığı hususları mübah gören kişi ya da kişiler Allah'ın gönderdiği dinin içinde olamazlar velev ki başları beş vakit secdede olsa bile akıbetleri çok tehlikelidir. Bu hususta Kuran-ı Kerim'de Bakara Suresi'nden 275.-279. âyetlerini okuyalım yorum ve tevcihini okuyucularımızın iz'ânına havale edelim:

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ
الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ
الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا
سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا
وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ
﴿٢٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
﴿٢٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا
بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِنْ لَمْ
تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ
فَلَكُمْ رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ

“Faiz yiyenler, ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, ‘Alış veriş de faiz gibidir’ demelerinden dolayıdır. Oysa Allah alışverişi helal, faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de (o öğüte uyararak) faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur. Durumu da Allah'a kalmıştır. (Allah onu affeder.) Kim tekrar (faize) dönerse, işte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedi kalacaklardır.

Allah, faiz malını mahveder, sadakaları ise artırır (bereketlendirir). Allah hiçbir günahkâr nankörü sevmez.

Şüphesiz iman edip salih ameller işleyen, namazı dosdoğru kılan ve zekatı verenlerin mükafatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır.

Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın. Eğer böyle yapmazsanız, Allah ve Rasûlü ile savaşa girdiğinizi bilin. Eğer tövbe edecek olursanız, anaparalarınız sizindir. Böylece siz ne başkalarına haksızlık etmiş olursunuz, ne de başkaları size haksızlık etmiş olur.”

Bu ve buna benzer nice âyetlerle haram kılınmış hususlar zamanımızda mübah görülmektedir. İşte tehlike burada! Tevhid olmadan ibadetin hiçbir yararı yoktur. Günümüzde ise en çok ihmal edilen husus da budur. Bazı hocalarımız da dini kurallardan bazılarını örterek veya örtülü olan bu kuralları açmadan siyeri ve siyerin duygulu yerlerini kendine has uslubuyla birazda ses tonuyla ona bir takım duygulu ifadeleri katarak milleti ağlatmak suretiyle daha ziyade İslam'dan çok kendisine teveccüh edilmesi gâyesiyle ve

bunun ticaretini yapmak sûretiyle sözde irşad ettiğini zannetmektedir.

Bunların bazıları halkın teveccühünü kazandıklarından râicleri artmış olacak ki memleketimizin bir yerinden vaaz veya konferans için çağrıldıklarında gidiş geliş masrafı artı 25.000 bin tl verirseniz gelirim demek suretiyle bu işi peygamberlerin sünnetine yüzde yüz aykırı bir şekilde adeta pazarlama yoluna gitmektedirler. Gâyet tabîdir ki bu hocalar teveccühlerini kaybetmemek için siyer gibi duygulandırıcı hususların dışına çıkmayı ve insanlara ağır gelecek bazı dini vecibeleri söylemeyeceklerdir.

Allah için söylüyorum ki bu tür hocaları dinlemektense dinlememek daha hayırlıdır. Eğer paranız helal ise sakın ola bu insanlara vaaz bedeli olarak bunlara paranızı israf etmeyin. Bu şekilde yapılan irşaddan ve bu tür sohbetleri dinlemekten hiçbir bereket hâsıl olmaz, bunlar din tâcirleridir.

Bu iş Allah için yapılmalıdır. Bu hususta Kuran-ı Kerim’de Hud Suresi’nin 50-51. âyetlerinde bakınız yüce Mevlamız ne buyuruyor:

وَالِي عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا
قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ
أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾
يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
أَجْرًا إِنْ أَجْرِي إِلَّا
عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا
تَعْقِلُونَ

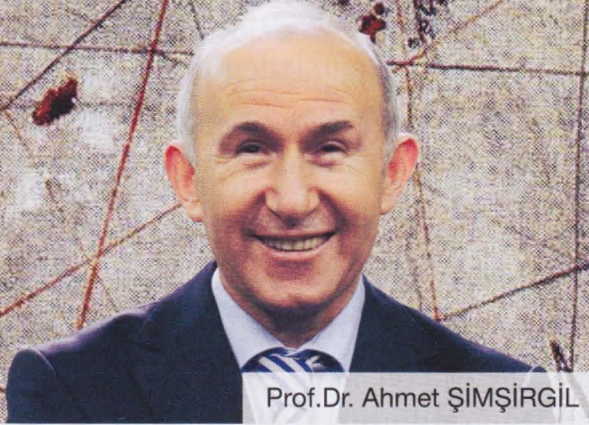
“Âd kavmine de kardeşleri Hûd’u gönderdik. Hûd şöyle dedi: ‘Ey kavmim! Allah’a kulluk edin. Ondan başka sizin hiçbir ilahınız yoktur. Siz, sadece iftira ediyorsunuz. Ey kavmim! Ben buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, ancak beni yaratana âittir. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?’”

Kuran-ı Kerim’de hemen her peygamber zikredildiğinde o peygamberin ilk sözü olarak “Ben sizden ücret istemiyorum, benim ücretimi ancak yüce Rabbim verecektir.” mealinde ayetler serdedilmektedir.

Öyleyse “Bana şu kadar ücret verirseniz size hakkı söylerim” demek manasına gelen ücret talebi hiçbir şekilde câiz olmadığı gibi böyle bir sohbetin de asla bir faydası ve bereketi yoktur. Allah (Celale Celaluhi) başta ulemâ sınıfına ve bütün Müslümanlara şuur ihsan eylesin âmin. Selam ve dua ile.

2. ABDÜLHAMİD HAN

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

Hakkında en çok çalışma ve araştırma yapılan, eser verilen, araştırıldıkça derinleşen ve yeni bilgilerle dönemi her yıl biraz daha aydınlanan II. Abdülhamid Han'ın vefatının tam yüzüncü yıldönümündeyiz.

O, üç kıtaya hakim İmparatorluğumuzun son hükümdarı idi. Ülkenin çok zor dönemlerden geçtiği bir süreçte tahta oturmuştu. Bu süre içinde büyük bir gayret ve feragatle ülkeyi ayakta tutma çabası verdi. Otuz üç yıl saltanat sürdü.

Batılların hasta adam dediği Osmanlı'nın tahtına oturan hakan Sultan Abdülhamid, siyaseti, kişiliği şahsiyeti, ve otoritesi ile devletini büyük bir dünya gücü haline erdirmeyi bilmişti.

Ne yazık ki bu büyük Türk hakanı ülkemizde, günümüzde de olduğu gibi hep kızıl sultan mı yoksa ulu hakan mı tartışmalarının gölgesinden de çıkamadı.

Abdülhamid Han önce Osmanlı Devleti'ni yıkmak isteyen dış mihrakların saldırısına uğradı. Bunlar bu büyük Türk hakanına Kızıl Sultan, müstebit, zalim, kan emici vb. ağır hakaretlerle saldırdılar. Bunlara aldanan Jön-Türkler de yer altı örgütleri kurarak gizlice çıkardıkları dergiler ve gazetelerle düşmanların söylemlerini tekrarladılar.

İkinci Meşrutiyetin ilanı ile birlikte Osmanlı ülkesinde Abdülhamid Han'a saldırmak sanki bir meziyet halini almıştı. Güya sansür kaldırılmıştı. Sansürün kaldırılmasının anlamı, Türkün hakanına ve Müslümanların halifesine küfretme izni verilmesi gibi algılanmıştı. Veya birileri öyle kurguluyordu. İkinci Meşrutiyetle birlikte bu yüce hakanı tahtından alaşağı etmenin planları yapılıyor gibiydi. Evet istediğiniz meşrutiyet ilan edilmişti. İdare sizin ellerinizdeydi. Öyleyse hala bu kin ve adavet ne oluyordu.

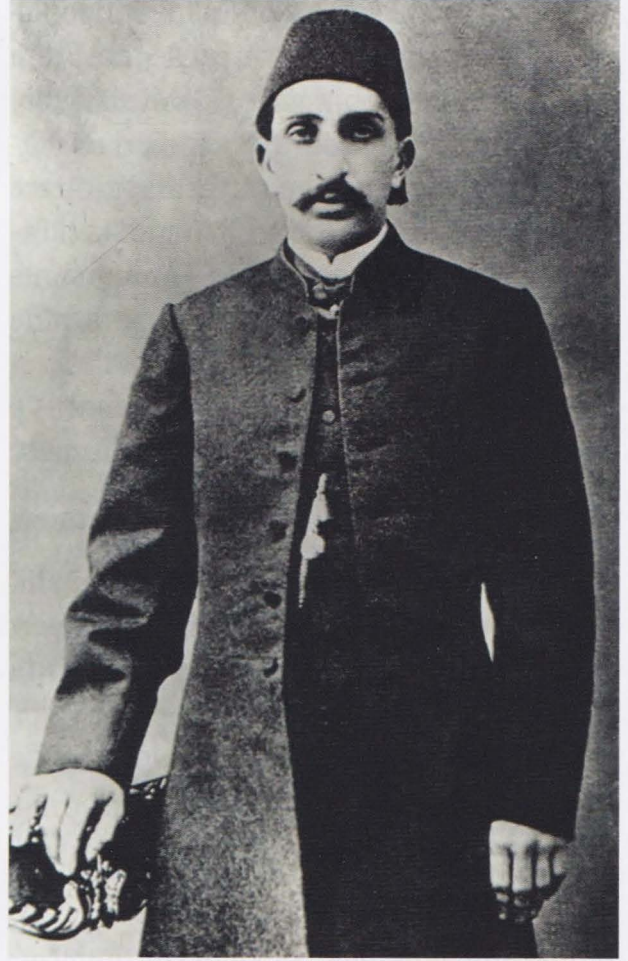
Öylesine bir karalama ve iftira furyası oluştu ki bunlar ileriki yıllarda da mutlak doğruymuş gibi kabul edilecekti. İttihatçılar Padişahı kötülemede ve karalamada yabancıları fersah fersah geçmişlerdi.

Abdullah Cevdet, padişah hakkında yüz yalan uydurdum sonradan birine ben de inandım diyerek bu acımasız saldırganlığa işaret edecektir. Cumhuriyet döneminde de ne yazık ki bu karalama kampanyası devam etti. Dolayısıyla bu büyük hakanın değeri bir türlü hakkıyla verilemedi.

II. Abdülhamid Han nasıl bir şahsiyete sahipti ve neler yaptı. Bu yazımızda onu bir nebze de olsa tanımaya çalışalım!

Sultan Abdülhamid Han; orta boylu, geniş göğüslü, omuzları kalkık, sesi kalın ve gür, konuşması tane tane ve gayet sakin idi. Sık sık tebessüm eder, fakat kahkaha ile güldüğüne hiç rastlanmazdı. Yürüyüşü tabii ve pek vakarlı, gayet nazik, her halinde bir fevkaladelik vardı. Çok hassas, zeki, hafızası sağlam ve dikkatliydi. Giyinişi, yaşına uygun ve zarif olup, kış ve yaz, önü iki sıra düğmeli, ince veya kalın yumuşak kumaşlardan yapılmış uzun palto giyer, sıhate en müsait olan kumaşları tercih ederdi. Sadeliği ve intizamı ön planda tutar, yaptığı ve yapacağı şeyleri not eder, yaptıracaklarını da not ettirirdi. Zekâsı ve gönül alıcı muamelesi, yabancıların da hürmetini kazanmıştı. Bu sebeple işlerini kolaylıkla gördürürdü. Hal ve tavırında görülen fevkaladeliğe hayran kalanlar, ona hizmet etmek, işlerini kolaylaştırmak hususunda yarışlılardı.

Abdülhamid Han, maiyetine ve vekillerine, ilim ve sanat erbabına ihsanı, ecnebi-lere hediyesi bol ve kıymetli idi. Mevkilerine, hizmet ve başarılarına göre ihsan ve ikramda bulunurdu. Halktan, fakirlik ve sıkıntı içinde olanların halini haber alınca, para veya eşya gönderir, hastalara bizzat doktor yollardı.

Sultan Abdülhamid Han'ın şahsiyeti hakkında, İngiliz koramirali Sir Henry Woods hatıratında şöyle demektedir:

“Bana göre Sultan Abdülhamid, gelmiş geçmiş Osmanlı padişahları arasında en müstesna mevkiî işgal edenlerden biridir... Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan beri gelen en başarılı hükümdarlardandır. Çok sakin ve gösterişten uzak bir halde yaşardı. Bir meseleye çözüm ararken, mütehassıslarını dinler, ancak onların fikirlerine esir olmazdı. Şehzade iken de akıllı, nazikti ve o zaman da İstanbul'a gelen seçkin Avrupalılar kendisini ziyaret etmek isterlerdi... Şayet Sultan Abdülhamid Han olmasaydı, devleti akılla idare etmeseydi, devlet çoktan yıkılmış olurdu. Türkiye'yi para ve personel bakımından kemiren, yoksul bırakan, gelişmesini durduran 93 Harbi'nin yaralarını sarabilmesi hayrete şayandır.

Dış borçları ödedi, orduyu kuvvetlendirdi ve Osmanlı Devleti'ni gene dostluğu ve ittifakı aranır bir hale getirdi... Sultan Abdülhamid düşürülmeseydi, Birinci Cihan Savaşı patlamayacaktı. Aksini farz etsek bile Sultan, Türkiye'yi tarafsız bırakacak ve harpten sonra hiç yıpranmamış bir Türkiye, yıpranmış devletler arasında sivrilecekti... Yoksul halk tabakalarının bütün dertleriyle üzülen ve doğrusu Hıristiyan tebeasını da ayırmadı. Çok büyük olan servetini bu yolda kullandı... Devlet yönetimini Babıaliden Yıldız'a alarak sistemi bozdu. Avrupa büyük basınına günü gününe ve mühim kitapları yayınladıkları aynı yıl tercüme ettirip, okur veya okuturdu. Bu şekilde 6.000 kitap tercüme ettirmiştir ki, defterler halinde kütüphanesinden çıkmıştır.

Mükemmel dış politikasının esas prensipleri; soğukkanlılık, hareketsizlik, harp tehlikesini atlatmak, devletlerin aralarındaki en uyuşmaz noktaları, düşmanlıkları, kıskançlıkları derhal teşhis edip, Osmanlı lehine kullanmaktı... Sabahın erken saatlerinden gecenin geç saatlerine kadar çalışarak pek az uyurdu. Halifelik sıfatına, diğer padişahlardan çok daha ehemmiyet vermiştir. Dünyanın her tarafındaki Müslümanlarla meşgul oldu. Onları İstanbul'a sevgi ve saygıyla bağlandı. İstanbul'da devamlı olarak binlerce yabancı Müslüman bulunur, Orta Afrika'dan Çin'e kadar olan ülkelerdeki Müslümanlar gelip gider, telkin ve emir alırlardı...

Gerçek aile babası, çocuklarına düşkün, onları iyi terbiye eden, hoşsohbet bir hükümdardı. Orduyu kullanmaya azmetseydi, hiç bir kuvvet onu tahtından indiremezdi. Ama buna yanaşmadı. Zaten savaşa ve kavgaya değil, ince diplomasiye inanırdı... Her seviyedeki adamın bir değeri olduğunu bilirdi...

Hareket Ordusunda, Arnavut, Yahudi ve Rumlar çoğunlukta idi. Yalnız subayları Türk'tü. Son Cuma selamlığında bir kaç gün önce kendisine refakat eden 8.000 çok iyi yetişmiş hassa askeri bile bu kuvveti darmadağın ederdi. Halk kendisini çok sevmiştir. Hal'inden bir kaç gün önceki son selamlığında; "Padişah'ım çok yaşa" avazeleriyle yeri göğü inleyen halk, samimi idi..."

Sultan Abdülhamid Han, İslamiyet'in emirlerini yapmakta ve yasaklarından kaçınmakta son derece hassasiyet gösterirdi. İbadet ve taatında son derece titizdi. Abdestsiz bulunmamaya dikkat eder ve beş vakit namazını eda ederdi. Gerektiği takdirde imamlık da yapardı. Namaz kılmayanları kılmaya zorlamazdı. Belki abdestsiz namaz kılarlar diye günaha girmekten korkardı. Ancak namaz kılmayan kimselerden pek hazzetmez, etrafındakilere daima namazlarını kılmaları ve itikadi konulara hassasiyet göstermeleri nasihatinde bulunurdu. Bazen aksi davranışta bulunanları takdir ettiği de olurdu.

İslam'a aykırı yurt içinde ve dışında zararlı neşriyat yapılmaması, Müslüman evlatlarının dinlerini ziyana uğratmamaları için mümkün olan her hizmet ve faaliyeti yürütmüştür.

Çok cesur ve tevekkül sahibi idi. 1898 senesinde Dolmabahçe Sarayı'nın büyük muayede salonunda Sultan, devlet erkânı, subaylar, paşalar, yüzlerce yerli ve yabancı temsilcilerle toplantı halinde bulunduğu sırada, şiddetli bir zelzele oldu. Sultan, bir kaç tonluk avizenin tam altında bulunuyordu ki, avize sağa sola saat rakkası gibi sallanmaya başladı. Kahraman paşalar, cesaretli subaylar, ömrünü savaşlarda geçirmiş gaziler birbirlerini çiğneyerek dışarı kaçarken,

Padişah yerinden bile kımıldamadı, istifini dahi bozmadan; Allahü tealanın kelamından bazı ayet-i kerimeler okuyarak, büyük bir vakar ve tevekkül ile neticeyi bekledi.

Hayırsever ve cömert bir insan olan II. Abdülhamid Han, sıradan bir vatandaş gibi yazardı. Yunan seferi sırasında, kendisine hazineye yeterli para olmadığı söylenince, atalarından kalma şahsi servetinden masrafları karşılamış, devletten beş kuruş almamıştı.

Abdülhamid Han çok merhametli idi. Kusurları örter, ancak başka bir usülle cezasız da bırakmazdı. Hafiye teşkilatı kurması da çok tenkit edilmişti. Ulu orta verilmiş saçma-sapan jurnallere istinaden birçok insanı sürgüne gönderdiği pek çok yazılıp söylenmiştir. Bu husustaki gerçeğin layıkıyla kavranabilmesi ve Sultanın dirayet, liyakat ve hassasiyetinin anlaşılabilmesi için bir tek misal zikrederim:

Bir gün yüksek seviyede bir memurun Çırağan Sarayı önünden geçerken güya:

“Ah Sultan Murad Efendimiz!.. Sen başımızda olsaydın, böyle mi olurdu?!” mealinde bir söz söylemiş olduğu yolunda bir jurnal alınmış ve bundan dolayı da o memurun Fizan’a sürgün edilmesi hususunda irade-i seniyye sadır olmuştu. Buna itiraz eden Sadrazam Said Paşa; “Efendimiz, bu ne haldir, anlayamıyorum! Bu memurun takriben altı ay önce ihtilas (rüşvet) cürmü sabit olduğu halde onu atfetmişsiniz.. Şimdi ise, basit bir jurnale istinaden onu sürgüne gönderiyorsunuz!” demesi üzerine, o koca Sultan Sadrazam’a şu cevabı vermiştir:

“Hayır Paşa Hazretleri, ben onu bu jurnalden dolayı sürgüne göndermiyorum! Asıl sebep, o zikrettiğiniz ihtilas cürmüdür. Esasen bu jurnali de kasten kendim verdirttim.

Lakin onu, altı ay evvel böyle bir tertibe baş vurmadan cezalandırıyordum, yalnız kendisini değil, çoluk-çocuk ve akrabalarını da cezalandırmış olurdu. Onlar da eş ve dostlarına karşı mahcup olurlardı. Şimdi ise, bu adamı güya benim istibdadıma karşı çıkmış bir insan sıfatıyla kahraman telakki edecekler. Böyle olmasını tercih ettim!”

Bu öyle bir hadisedir ki, onun devri için sürüp gelen haklı-haksız tenkitlerin değerlendirilmesinde bize büyük bir ışık tutar.

Abdülhamid Han zamanın ilim adamlarına ve evliyasına hürmet ederdi. Ebü'l-Hüda Sayyadı ve Şeyh Zafir'i yanından hiç ayırmazdı. Seyyid Fehim Arvasi gibi velileri, alimleri saraya çağırır, görüşür, çeşitli ihsanlarda bulunurdu. Çok kitap dağıttı. Onun bu hizmetleri sayesinde Anadolu'nun ücra köşelerindeki mektep ve medrese talebeleri kitaplara ulaşabildiler.

Abdülhamid Han, İslamiyet'in emirlerine uymak hususunda çok titiz idi. Joan Haslip isimle İngiliz yazar diyor ki:

“Hiçbir yabancı devletin baskısı, Abdülhamid'i İslamiyet'in emirlerine uygun olmayan bir reformu yapmaya ve imtiyazı vermeye asla mecbur edemez.”

Sultan Abdülhamid Han, acil iş zuhur edince, gecenin herhangi bir vaktinde uyandırılmasını ister, işin ertesi güne bırakılmasına rıza göstermezdi. Bu hususta mabeyn başkatibi Esad Bey, hatıratında şöyle demektedir:

“Bir gece yarısı, çok mühim bir haberin imzası için Sultan'ın kapısını çaldım. Fakat açılmadı. Bir müddet bekledikten sonra tekrar çaldım, yine açılmadı. Acaba Sultan'a bir emr-i Hak mı vaki oldu? diye endişelendim.

Biraz sonra tekrar çaldım, açıldı. Sultan, elinde havlu ile yüzünü kuruluyordu. Tebessüm ederek; “Evlad, bu vakitte çok mühim bir iş için geldiğinizi anladım. Daha ilk kapıyı vuruşunuzda uyandım. Abdest aldım. Onun için geciktim. Kusura bakma. Ben bu kadar zamandır bu milletin hiç bir evrakına abdestsiz imza atmadım. Getir imzalıyayım” dedi. Besmele çekerek imzaladı.”

Bunun gibi Abdülhamid Han hiç abdestsiz yere basmazdı. Hatta zevcesi, Abdülhamid Han’ın bu hususiyetiyle alakalı olarak, O’nun yatağının başında daima temiz bir tuğla bulundurduğunu ve bununla yataktan kalktığında çeşme mahalline kadar abdestsiz yere basmamak için teyemmüm aldığını, sebebini sorduğunda da kendisine: “Bunca müslümanların halifesi olarak, biz sünnet ölçülerine dikkat etmezsek, ümmet-i Muhammed bundan zarar görür!..” dediğini nakleder.

Ankara valilerinden Abidin Paşa, Elmadığı’ndan Ankara’ya tatlı su getirmek için halktan para toplamıştı. işe başlamak için halifeden izin istedi. II. Abdülhamid Han, valiye gönderdiği cevapta; “Susuzlara su vermek çok sevaptır. Dinimizin emirlerinden biridir. Bu vazife ve şeref bize bırakılsın. Topladığın paraları sahiplerine geri ver.

Bütün masrafı hazine-i şahanemden olmak üzere hemen işe başla. Milletimi iyi suya kavuştur!” dedi. Az zaman içinde Ankaralılar tatlı suya kavuşturuldu.

Abdülhamid Han halkını bir baba gibi düşünürdü. Nitekim bir defasında, okkası 30 paraya satılan ekmeğin fiyatına 10 paralık bir zam yapmak isteyen fırıncıları huzuruna çağırarak müşfik sultan Abdülhamid Han; “Siz yine ekmeği 30 paraya satmaya devam edin. Sattığınız her ekmeğin için istediğiniz

10 parayı ben vereceğim. Çünkü bir memlekette ekmeğin fiyatına zam yapılırsa, bunu bütün zaruri ihtiyaçların pahalılaşması gibi bir hareket kovalar ki, halkımız bundan büyük ızdırap çeker” dedi.

Abdülhamid Han halkının en küçük meselesi ile dahi ilgilenmiştir. Mabeyin kâtiplerinden biri hatıratında şöyle anlatıyor:

“Bir akşamdı. Mabeyinde nöbetçi olarak ben kalmıştım.

Gelen mektup, telgraf, rapor ve tezkerelelerin listesini tertipleyip huzura çıkmak üzere iken bir telgraf geldi. İstanbul Laleli Postahanesi memurlarından birinin Hünkâr’a çektiği bir telgraftu bu.

Biçare memur, karısının o gece doğum yapacağını ve doğumun da tehlikeli olacağına dair doktorların ikaz ettiğini, fakat elinde hiçbir imkân bulunmadığını, bu sebeple merhamet-i şahaneye sığındığını, bildiriyordu.

Ben de bunu pek kayda değer görmeyecek zat-i şahaneye vereceğim listenin içerisine almadım. Ancak huzurda, Padişah âdeti üzere her şeyi ayrı ayrı gözden geçirdikten sonra; “Başka bir şey var mı?” diye sordu. “Kayda değer bir şey yok efendim!” dediysem de, Sultan ısrarla سوالini tekrarladı ve; “Sen kayda değer saymadığınızı da söyle!” dedi.

Bunun üzerine malum telgraftan bahsettim. Arza değmeyeceğini düşünerek listeye almadığımı bildirdim. Hüzünlenererek talimat verdi: “Hemen getiriniz!”

Şaşkın bir vaziyette telgrafı getirdim. Sultan, orada yazılanları dikkatle okudu. Ardından düşündüğümün tam aksine derhal saray doktorunu çağırarak bana döndü;

“Derhal beraberce Laleli’ye gidiniz ve doğum yapacak olan kadıncağıza gerekli müdahaleyi yaptırınız!” diye ferman buyurdu.

Sultan’ın bu emri üzerine saray doktoru ile o memurun evine gittik. Vazifemizi yerine getirip hastahaneden döndüğümüzde ise, vakit sabaha yaklaşmıştı.

Saraya girince, kapının sesinden bizi fark eden Sultan, perdeyi araladı ve eliyle “gelin” diye işaret etti. Odasının ışıkları yanıyordu. Demek ki, sabaha kadar ibadet ve dua ile meşgul olmuştu.

Hemen huzuruna girdik. Neticeyi sordu. Olduğu gibi anlattım: “Sultanım, doğum bir hayli zor oldu. Ancak mütehassıs doktorların gayretleri ile hasta kurtuldu elhamdülillah. Bir erkek çocuk dünyaya getirdi. Adını da Abdülhamid koydular. Sabaha kadar gözyaşları içinde zat-i alinizin ömür ve devletlerine dua ettiler...”

Bizi ayakta dinleyen milletin merhametli babası olan Hünkâr, bu durum üzerine rahatlayarak derinden bir “elhamdülillah” dedi. Sonra paravananın arkasına geçerek iki rek’at namaz kıldı.”

Abdülhamid Han, boş vakitlerini marangozhanede geçirir, harika eşyalar yapar, bunları sattırır ve parasını fakir fukaraya dağıttırırdı.

Abdülhamid Han’ın çocukları;

Selim Efendi, Abdülkadir Efendi, Ahmed Efendi, Burhaneddin Efendi, Abdürrahim Efendi, Nureddin Efendi, Bedreddin Efendi, Mehmed Abid Efendi, Ulviye Sultan, Zekiye Sultan, Ayşe Sultan, Refia Sultan, Hadice Sultan ve Samiye Sultan’dır.

Eğitim, askeri ve imar faaliyetleri

Sultan Abdülhamid Han’ın eğitim ve imar bakımından hizmeti büyüktür. Bunlar, onun dikkatle takip ettiği hususlardı. Padişah, hükümdarlığı boyunca en çok hizmet ve gayreti bu sahada yapmıştır. Onun devri, ilmi, edebi, dini yayınlar bakımından Osmanlı Devleti’nin en zengin ve verimli zamanlarından biridir. Matbaaların sayısı artmış; neşriyat faaliyeti fevkalade gelişmiştir. Her ilim dalında yeni ve modern eserler basılmış, lügatler, ansiklopediler neşredilmiş, Türk lügatçiliği bugün bile o devrin çalışmalarını geçememiştir.

Yine bu devirde yüksek payelerle taltif edilen ilim adamları daima üstün tutulmuştur. Bunlardan Safvet ve Tunuslu Hayreddin paşalarla. Arifi ve Kadri paşalar sadrazam olmuşlar; Cevdet Paşa, Akif Paşa, Abidin Paşa, Giritli Sırrı Paşa, Vindinli Tefvik Paşa, Münif Paşa, Gazi Ahmed Muhtar Paşa, Sadullah Paşa ve daha niceleri daima devletin en yüksek kademelerinde hizmet görmüşlerdir.

İlim, irfan ve edebi sahada hizmet verebilmeleri için kendilerine imkânlar tanımıştır. Daima himaye görerek eserlerinin, ilim âlemine; edebiyat dünyasına takdim edilmeleri temin edilmiştir.

Fakat edebiyat adı ile yıkıcılığı meslek edinenlerden bazıları, ilim adına hıyanet yoluna sapmışlar, bir kaç eserin neşredilmemesini bahane ederek, sansür yaygalarını koparıp istibdad iftiralarında bulunmuşlardır.

Yapılan araştırmalar, bunların gerçekte ilgisinin bulunmadığını ve iftira olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Yaptırdığı ilk, orta, lise ve yüksekokulların bir hayli çok olduğu, devrin de çıkan ve hemen her sayısında yaptırılan mekteplerin resimlerine yer veren mecmualardan anlaşılmaktadır.

Memleketin her köşesine okullar yaptırarak, eğitim ve öğretimin sıkı bir şekilde yapılmasına gayret sarfetmiştir. Basra, Bağdat, Musul, Haleb, Beyrut, Kudüs, Hicaz, Yemen, Bingazi ve daha pek çok yerde ilk, orta, lise ve yüksekokul yaptırmıştır. Anadolu ve Rumeli’de yaptırdığı orta ve yüksek mekteplerin miktarı bir hayli kabarıktır. Bunlardan bir kısmı günümüzde de öğretime devam etmektedir.

Kaliteli eleman, memur yetiştirmek üzere açtığı yüksekokullardan bazıları şunlardır: Mekteb-i Mülkiye, Güzel Sanatlar Akademisi, Yüksek Ticaret Mektebi, Hukuk, Yüksek Mühendis Mektebi, Bursa’da ipekçilik Mektebi, Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi, Yatılı Kız Lisesi, Mülkiye Lisesi, Üsküdar Lisesi, Maden Arama Mektebi, Fen ve Edebiyat Fakülteleri, Dilsiz ve Sağırlar Mektebi. Birçok vilayetlerde darülmualiminler ve bunlar gibi pek çok mektepleri hep sultan Abdülhamid Han yaptırmıştır.

Askeri Tıbbiye’den çıkan hekimlerin staj yapmaları gayesiyle, 1898 senesinde Viyana’da başka bir yerde eşi bulunmayan Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektebi kuruldu. Bu okulun kurulması için Born Üniversitesi cerrahi profesörü Robert Rieder, paşa unvanıyla getirildi. Her bölümün laboratuvarları en yeni alet ve makinalarla teçhiz edilmişti.

Bu laboratuvarlara her talebe için birer mikroskop konulmuştu. Avrupa’dan getirilen seçme profesörlerin yetiştirdikleri hekimler, daha sonra tıp fakültelerinde hocalık yaparak gençlere modern tıp bilgilerini öğretiler ve değerli mütehasıs hekimler yetiştirdiler. 1903 senesinde Haydarpaşa Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane ve bunun denetimi altında ve tıp yanında bir de ecza sınıfı da bulunan Şam Tıbbiyesi açıldı.

Hastahaneler, klinikler, modern tıbbi alet ve edevat hep bu devirde yaptırılmıştır. Kendi parasıyla yaptırdığı Şişli Etfal Hastahanesi, bir, kısım masraflarını kesesinden karşıladığı Darülaceze, bunların en mühimlerindenidir. Beyoğlu Kadın Hastahanesi yine onun eseridir. Mehmed Fahri Bey, Besim Ömer, Asaf Derviş, Miralay Remzi, Ziya Nuri, Miralay Mehmet Şakir Bey, Mazhar Osman gibi doktorlar bu devrin meşhur simaları arasındadır. Bunlar gibi daha yüzlerce tabip ve mütehasıs, Avrupa ve dünya tıp çevrelerinde söz sahibi idiler. Her biri İstiklal Harbinde hizmet görmüşlerdir. Sonradan kurulan tıp fakülteleri ve yetişen elemanlar, bu devirde yetişen ilim adamlarının eseri olmuştur.

Ayrıca, yüksek okullara talebe yetiştirmek üzere ilk ve orta öğretime çok önem verdi. Bütün vilayetlere batı tarzında okullar açtırdı. İbtidai ismi verilen ilk mektepleri köylere kadar götürdü.

Rüşdiye yani ortaokullardan itibaren yabancı lisan öğrenimi mecburi tutuldu. Memleketin çehresi değişti, kültür seviyesi yükseldi. Ancak bu mekteplerde yetişen kültürlü genç neslin büyük kısmı Çanakkale savaşlarında şehit oldu.

Müze-i Hümayun (Eski Eser Müzesi), Askeri Müze, Yıldız Arşivi ve Kütüphanesi ve Bayezid Kütüphanesi'ni kurdurduğu gibi, kütüphanelerdeki kitapların kataloglarını yaptırdı.

II. Abdülhamid Han zamanın teknolojik gelişmelerini takip ettirmiş ve süratle memleketi getirilmesi için çalışmıştır. Mesela 1891'de röntgen ışınları keşfedilmiş, 1895'te İstanbul'da insan üzerinde uygulaması yapılmıştır. O, Batının bilim ve teknolojideki ilerlemesine hayrandır ve Osmanlı Devleti'nin bu alanda geri kaldığına üzülmemektedir. Bu yüzden batıdaki bilim ve teknolojideki ilerlemenin sebeplerini tespit ederek teknolojideki yenilikleri ülkeye getirmek için öğrenciler gönderir. Ne yazık ki giden bu öğrencilerin çoğu Batının bilim ve teknolojisini alacakları yerde Batılı ajanların tuzaklarına düşerler. Bu gençlerden bazıları ülkelerinin terakisi için gönderildikleri yurt dışında Sultanlarını devirmek ve hatta öldürmek için çalışan İngiliz, Alman ve Ruslarla işbirliği yapmaktan çekinmeyecek ve nihayetinde kendisini tahttan indireceklerdir.

II. Abdülhamid Han, Batı Medeniyeti hakkında şunları söylemektedir: “Avrupa'nın medeniyetinin bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerini daima takdir ederim. Fakat Hıristiyanlığı (kültürlerini) hiçbir zaman Müslümanlığa tercih etmedim ve üstün taraflarını da görmedim. Başkalarını gelişi güzel taklit etmekten hoşlanmadım. Marifet, bu medeniyeti kendimize uydurabilmektir.

Ben bu medeniyetin iyi taraflarını aldır-dım hatta sarayıma getirdim. Avrupa Medeniyeti'nin en iyi taraflarını alıp, Şark kültürüyle karıştırmak suretiyle meydana gelecek ve olgunlaşacak yeni bir medeniyeti, bizde ancak gelecek nesiller görebileceklerdir.”

Abdülhamid Han, basın ve yayın çalışmalarını desteklediği için kitap, dergi, mecmua ve gazete sayısında büyük artışlar meydana geldi. İstanbul başta olmak üzere, diğer şehirlerin, bütün dünyada Müslümanların yaşadığı önemli yerlerin fotoğraflarını çektirip, değerli bir albüm koleksiyonu hazırlattı. Bu albümler, bugün İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde mevcuttur.

Sultan Abdülhamid Han'ın askeri sahadaki hizmetleri de takdire şayandır. Balkan Harbi ve Birinci Dünya Savaşı sırasında orduda vazifeli bütün subaylar ile Milli mücadelenin komutanları onun devrinde yetişmiştir.

Çok miktarda tüfek, yüzlerce seri ateşli topları hep o temin ettirmiştir. İstanbul ve Çanakkale boğazlarını tahkim ettirdi. Pek çok askeri tesisleri tamir ettirip yenilerini yaptırdı. Memleketin başına gelecek felaketi önceden tahmin ettiğinden ona göre hazırlık yaptırdı. Birinci Cihan Harbi'nde Çanakkale, Sultan Abdülhamid Han'ın yaptırdığı istihkâmlarla kendini savunmuştur.

Ordu mensuplarının maaş ve geçim hususlarıyla bizzat ilgilenir, ailelerinin geçim şartlarına itina gösterirdi. En sıkıntılı zamanlarda bile askerlerin maaşlarının muntazam verilmesi için olağanüstü tedbirler araştırır, hal çaresi bulurdu. Her müşkilat için sarayda hususi komisyonlar kurdurur, iyice tedkik ettirip en faydalısını tatbikata koyardı.

Askeri sahada ön safta yer alabilmemiz için ilmi, fenni; teknik her hususta yenileşmenin, muasır seviyeyi aşmanın idealini daima muhafaza etmiştir. İlk defa denizaltı proje ve inşası hususundaki başarılı çalışmaları bunların en bariz örneğidir. Harp gücünü kaybetmiş eski gemileri Haliç'e çekip, Avrupa'da yeni yapılan üstün evsafli kruvazörler, zırhlılar ile donanmayı kuvvetlendirdi.

Askeri ıslahat için Almanya'dan uzmanlar getirttiği gibi, eğitim için bu ülkeye Türk subayları gönderdi. Askeri rüşdiyeleri ve idadileri çoğalttı. Kâğıthane'de bir poligon kurdurdu. Subayı öyle şerefli idi ki, bir kahve önünden bir binbaşı geçerken kahvede oturanlar ayağa kalkarak saygı gösterirlerdi. Öyle bolluk vardı ki, bir binbaşının evinde pişen yemekten bir mahalle fakirlerinin karnı doyardı.

II. Abdülhamid Han, ziraat, sanayi ve ticaret odalarını açtırdı. İlk defa bugünkü manada nüfus tahriri (sayım) teşkilatını kurarak memleketteki insan gücü ve mal varlığının istatistiğini yaptırdı ve senelik artış ve düşüşün düzenli bir şekilde tesbit edilmesini sağladı.

Hereke kumaş fabrikasını genişletti. Çini fabrikası açtırdı. İmar ve bayındırlık faaliyetlerine hız verdi. Anadolu ve Rumeli'de yol bulunmayan yerlere şose yaptırdı. Terkos suyunu İstanbul'a getirtti. Osmanlı Bankası ve Reji binalarını yaptırdı. Hamidiye Kâğıt Fabrikası, Kadıköy Havagazı Fabrikası, Osmanlı Sigorta Şirketi, Beyrut Limanı Rıhtımı, Sakız Limanı Rıhtımı, Küçük Su Barajı, Haydarpaşa Rıhtımı, Galata, Tophane Rıhtımı, Dolmabahçe Saat Kulesi, Mum Fabrikası

ve Tuna nehrinde Demirkapı Kanalı gibi eserler Abdülhamid Han'a aittir. Ayrıca Ereğli kömür ocakları çalıştırıldı. Haydarpaşa istasyon binasını yaptırdı. Beşiktaş tepesindeki Yıldız Sarayı'nı ve önündeki camiye yaptırdı. Kâğıthane'deki Hamidiye suyunu halkın istifadesine sundu.

Yeni postahane binasını, Medine-i münevvereye kadar telgraf hattını, Bingazi telgraf hattını yaptırdı, İstanbul-Köstence arasına kablo döşetti. Musul ve Kerkük civarında petrol kuyuları açtırdı.

Hicaz beldesine hizmeti en ön planda tuttuğundan, buralara büyük hizmetler götürdü. İhsanları ve hizmetleri yalnız ümera, ulemaya ve makamlara olmayıp, ahalinin ve fakirlerin hepsine ulaşmıştır. Mescid-i haramı gözleri kamaştıracak derecede tamir ve tezyin etmiş, Hadice-tül-Kübra'nın türbesini ve Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem ve kızı Hazreti Fatıma'nın doğdukları binaları, en iyi şekilde ihya etmiş, Mina'yı su şebekeleri ile doldurmuştur.

Mısır'da Seyyid Ahmed Rifai ile diğer velilerin türbelerini tamir etmiş ve âlimlere ve velilere gereken değeri vermiştir.

Mekke'de Gayretiyye ve Hamidiyye piyade kışlalarıyla, topçu kışlası ve hükümet konağı yaptırmıştır.

Osmanlı halifelerinin her birinin Hadim-ül-harameyn olduklarını, bütün dünyaya ilan eden eserlere yenilerini eklemiştir. Ancak Vehhabi idaresi Arabistan'a hâkim olunca bu tarihi eserlerin büyük bir kısmını yıktırıştır.

Askeri, siyasi, iktisadi ve ticari gaye ile; Bursa demiryolunu, Yafa-Kudüs hattını, Ankara demiryolunu, Manastır-Selanik, Şam-Harran, Eskişehir-Kütahya, Beyrut-Şam, Afyon-Konya, İstanbul-Selanik demiryollarını döşetti. Böylece demiryolu uzunluğu Rumeli'nde 1993, Anadolu'da 2507 kilometreye yükseldi.

Demiryolu yapımına çok ehemmiyet verilmesinin sebebi, bölüşülmeye hazır hasta adam gözüyle bakılan vatanın müdafası ve asker sevkiyatı zorluğunu gidermek içindir.

Bu mesele 1877 Osmanlı-Rus harbinde kendini büyük çapta göstermişti. Balkan isyanları ile bu harpten alınan dersler, ondan sonra Rumeli'de hemen iki hattın yapılmasını gerektirmiş ve ilk olarak Selanik-İstanbul, Manastır-Selanik hatları yapılmıştır.

Nerdesin şevketli Sultan Hamid Han!

Padişahlığı zamanında kendisini tenkit edenler sonraki idareleri gördükten sonra pişman olup onun idaresini aramışlardır.

Nitekim Filozof Rıza Tevfik büyük pişmanlığını şu dizelerle dile getirmiştir:

Nerdesin, şevketli Sultan Hamid Han,
Feryadım varır mı bargâhına?
Ölüm uykusundan bir lahza uyan,
Şu nankör milletin bak günahına!

Tarihler adını andığı zaman,
Sana hak verecek, hey koca Sultan;
Bizdik utanmadan iftira atan
Asrın en siyasi padişahına.

Divane sen değil, meğer bizmişiz,
Bir çürük ipliğe hülya dizmişiz.
Sade deli değil edepsizmişiz,
Tükürdük atalar kıblegahına.

.....

Velakin sultanım gavs-ı ekbersin
Ahiretten bile himmet edersin
Çok çekti bu millet murada ersin
Medet kıl şahım sen bu halkına

Süleyman Nazif ise şu ifadeleriyle onun kıymetini ve yapılan hataları tarihe maletmiştir:

Padişahım gelmemişken yâda biz,
İşte geldik senden istimdada biz,
Öldürürler başlasak feryada biz,
Hasret olduk eski istibdada biz.

Dem-bedem coşmakta fakr u ihtiyaç,
Her ocak sönmüş ve susmuş, millet aç.
Memleket mâtemde, öksüz taht u taç
Hasret olduk eski istibdada biz.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN ON DÖRDÜNCÜ ŞEYHULİSLÂMÎ

FENÂRİZÂDE MUHYİDDİN ÇELEBİ

(Rahimehullâh)

- Târîhçe-i Hayât-ı Necîbesi -

Vilâdet târihi: h.851 / m.1447 - Vefât târihi: h.954 / m.1548

Şeyhulislâmlik târihi: Şevvâl 949 - Şa'bân 952 / Ocak 1543 - Ekim 1545

Şeyhulislâmlik müddeti: 2 yıl, 10 ay - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 14.Şeyhulislâm

Meşihat makâmındaki sırası: 14 - Meşihatı dönemindeki pâdişâh-ı âlem: 1.Süleymân (Kânûnî)

Fenârîzâde Mehmed Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh), ilk Osmanlı şeyhulislâmı olan Molla Fenârî (Rahimehullâh)ın torunun oğludur.

Fenârîzâde Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh)ın babası Rumeli Kazaskeri **Alâeddin Ali Fenârî**'dir. Bu zâtın babası da meşhur **Molla Fenârî**'nin oğlu olan **Yûsuf Bâlî**'dir.

Ayrıca **Fenârîzâde Muhyiddin Çelebi** (Rahimehullâh)ın babasının kazaskerlik yaptığı gibi küçük kardeşi **Mehmed Şâh** da kazaskerlik yapmıştır.

Doğum yeri Bursa'dır. Doğum târihi hakkında kesin bilgi olmamakla birlikte **Sehî Bey** onun **Mehmed Şâh Çelebi**'nin

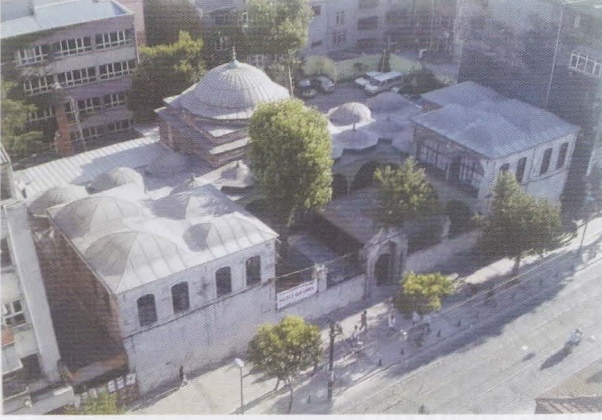
küçük kardeşi olduğunu belirtir. Buna göre 883 (1478-1479) yılından sonra doğmuştur.

- İlmî Hayâtı ve Vazîfeleri -

Fenârîzâde Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh) küçük yaşta önce babasından, babasının vefâtından sonra **Hatibzâde Muhyiddin** ve 8. Şeyhulislâm **Efdalzâde Hamîdüddin Efendi**'den ders okudu. 901 (1495-1496) târihinde **Hatibzâde**'den mülâzemet aldı.

Fenârîzâde Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh) 902 (1496-1497) târihinde önce İstanbul'da yeni tamamlanmış olan Atik Ali Paşa Medresesi'ne (Bkz: Resim-1) müderris tâyin edildi.

Ardından Bursa'da Sultan (Bkz: Resim-2), 919'da da (1513) Sahn-ı Semân Medresesi'ne müderris oldu.

Resim 1: Atik Ali Paşa'nın Çemberlitaş Divan Yolu'ndaki medresesi. Atik Ali Paşa ilk defâ harpte şehit düşen sadrazamdır. Kayseri ile Sivas arasında bulunan Gökçay denilen yerde Şah Kulu denilen Kızılbaş Celâlîlerle çarpışırken 1512'de şehit olmuştur.

Çok sayıda hayır eseri vardır. Önemlilerinden biri de Edirnekapı'daki Kariye Câmii'dir ki burası Khora Manastırı Kilisesi iken 1511 yılında Atik Ali Paşa tarafından câmiye çevrilip yanına bir de medrese eklenmiştir. Kariye Câmii, Bakanlar Kurulu'nun 29/08/1945 târîhli kararı ile müzeye dönüştürülmüştür.

Kadılık mesleğine geçerek 925'te (1519'da) Edirne, 926'da (1520'de) İstanbul kadılığına getirildi. 929'da (1523'de) Anadolu, 930'da (1524'de) Rumeli kazaskeri oldu. On beş yıl kadar süren Rumeli kazaskerliği sırasında dönemin bâzı önemli olaylarına karıştı.

Veziîâzam **Pîrî Mehmed Paşa** aleyhine, veziîâzam olmak isteyen (Hâin) **Ahmed Paşa**'nın tertibiyle, Mısır'dan vaktiyle sürülenlerden rüşvet alıp gitmelerine izin verdiği yolunda yapılan şikâyetleri teftişle görevlendirildi.

Kaynakların belirttiğine göre (Hâin) **Ahmed Paşa** taraftarı olan **Muhyiddin Çelebi** bu soruşturmada adâletsiz davranmış ve teftişi **Pîrî Mehmed Paşa**'nın aleyhine sonuçlandırmıştı.

Pîrî Mehmed Paşa'nın hizmetinde bulunmuş olan **Celâlzâde Mustafa Çelebi** bu olay dolayısıyla, **Muhyiddin Çelebi**'nin zulüm ehline tâbi olarak "Nakdi adli zâyi ettiğini" yazar.

Ancak bu iktidar mücâdelesinde (Hâin) **Ahmed Paşa**'nın uzaklaştırılıp veziîâzamlık makâmına **Makbul İbrâhîm Paşa**'nın tâyinini destekleyerek teftiş meselesinde hakkında oluşan zandan kurtulan **Muhyiddin Çelebi**, daha sonra **Molla Kâbız**'ın muhâkeme edilmesi husûsundaki yetersizliği sebebiyle **İbrâhîm Paşa**'nın ve pâdişâhın gazabına uğradıysa da görevini sürdürdü.

Fakat **Molla Kâbız**'ın iddiâlarını Anadolu kazaskeri **Kâdirî Çelebi** ile birlikte şer'î olarak reddetme husûsunda yetersiz kalmaları **Muhyiddin Çelebi**'nin makâmını çok sarstı.

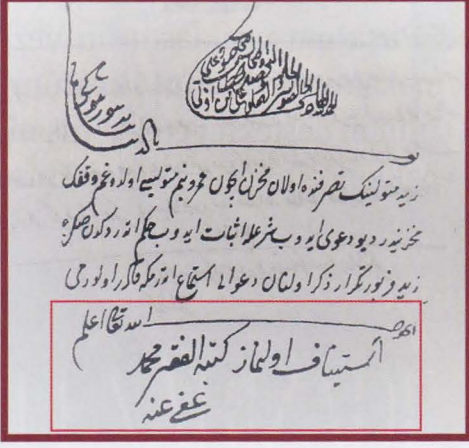
- Şeyhulislâm Olması -

Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh), **İbrâhîm Paşa**'nın katlinden sonra yerine geçen **Ayas Paşa** ile anlaşmazlığa düştü. **Ayas Paşa** Körfez Seferi sonrası Serez'de iken onu günlük 150 akçe ile emekliye ayırdı (12 Ekim 1537).

Resim 2: Bugün Bursa Türk İslam Eserleri müzesi olarak kullanılmakta olan Bursa Sultâniye (Yeşil, Çelebi Mehmet) Medresesi

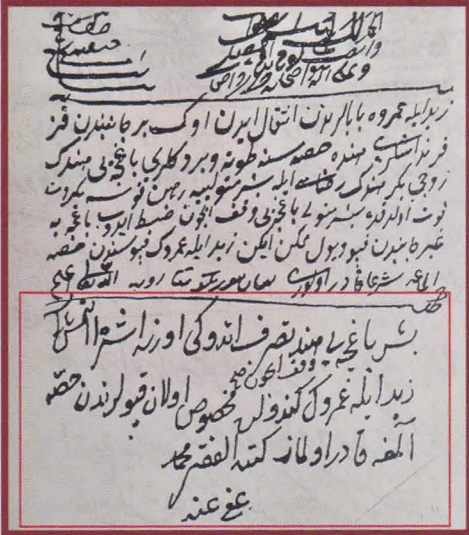
Muhyiddin Çelebi (*Rahimehullâh*) daha sonra hacca gitti. Bir sene Mekke-i Mükerreme'de mücâvir olarak kalıp, orada tefsir okuttuktan sonra, tekrar İstanbul'a döndü. Hac dönüşü emekli maaşı 200 akçeye yükseltildi.

Resim 3: Fenârîzâde Muhyiddin Efendi'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir fetvâ örneği (işâret-li yer kendi yazısıdır).

el-Cevâb: Allâhu a'lem. İstînâf olmaz.
Ketebehû el-fakîr Mehmed, ufiye anhu.

Bu arada Vezîriâzam **Ayas Paşa**'nın vefâtı ile (1539) yeniden nüfûzunu arttırmaya başladı. 949'da (1543'de) **Abdülkâdir Hamîdî Çelebi**'nin yerine şeyhulislâm oldu. (Bkz: Resim-3 ve 4)

Resim 4: Fenârîzâde Muhyiddin Efendi'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir fetvâ örneği (işâret-li yer kendi yazısıdır).

el-Cevâb: Allâhu Te'âlâ a'lem. Bişr bağçeyi Hind tasarruf itdüğü üzre iştirâ itmiş ise Zeyd ile Amr'ın kendülere mahsus olan kapularından hisse almağa kâdir olmaz.

- Ahlâkı Hamîdeleri -

Fenârîzâde Muhyiddin Efendi (*Rahimehullâh*) fakir ve sâlih kimselere çok muhabbet eden, sâlih kimselerle berâber bulunmaktan hoşlanan, âlim ve fazîletli bir zat idi. Zâhid (dünyâya düşkün olmayan), verâ ve takvâ sâhibi idi.

Çeşitli fazîletleri ve pek çok husûsiyetleriyle tanınan **Fenârîzâde Muhyiddin Efendi** (*Rahimehullâh*) güzel ahlâk, hayâ, yumuşaklık ve vekâr ile kendini süslemişti. Tasavvuf yolunda yüksek derecelere ulaşmış ve mârifetullâha kavuşmuş idi.

Alışverişte helâl ve haram konusuna çok dikkat eder, kul hakkından sakınırdı. Eli harama dokunmamış, **Allâhu Te'âlâ**'nın huzûrunda eğildiğinden başka bir kimseye baş eğmemişti. Dâimâ abdestli bulunurdu. Konuştuğu zaman tatlı ve akıcı bir üslupla konuşurdu. Hak ve hakîkati anlatmaktan çekinmez, büyük küçük herkese saygı ve sevgide kusur etmezdi.

- Vefâtı -

İki yıl on ay bu makamda kaldıktan sonra yaşlılığı sebebiyle ve kendi arzusuyla görevinden ayrıldı. Vefât edinceye kadar tefsir okutmaya ve eser yazmaya gayret sarf etti. İbâdet ve tâatla meşgûl iken 26 Zilkade 954'te (7 Ocak 1548'de) vefât etti ve Eyüpsultan'da câminin doğu tarafındaki ihâta duvarına yakın yerde medfun bulunan **Küçük Emîr Efendi**'nin yanına defnedildi. (Bkz: Resim-5, 6 ve 7)

Vefâtına şu târih düşülmüştür:

مُحْيِي الدِّينِ أَوْلَدِي عَاظِمٌ رَحْمَتُهُ

"Muhyiddîn oldu âzim rahmete." 954

Resim 5: Fenârîzâde Muhyiddin Efendi'nin şâhidesi. "Oldu cümle ahâliye mâlum / Kani o âfitât-ı ilm ü kemâl / Kim ânı fevti verdi halka ğumûm / Dedi rûhu'l-kuds ana târih / Oldu âh irtihâl-i kutb-i ulûm. Sene 954 (1548)"

Resim 6: Fenârîzâde Muhyiddin Efendi'nin câmi duvarına dönük olan târihsiz diğerk şâhidesi. "Kabru'l-merhûm el-mağfûru leh / Mevlânâ Muhyiddîn / Efendi ibni'l-merhûm Mevlânâ / Ali el-Fenârî rahimehullâh."

- Hayır Eserleri -

1) Dereseki Molla Fenârî Mescidi. (Bkz: Resim-8)

Beykoz Dereseki'de bir mescid inşâ ettirmiştir ki bu mescid günümüze ulaşmıştır.

Burası hakkındaki **Ayvansarâyî Hüseyin Efendi**'nin şu hoş satılarını sizlere arz etmek isterim: "Bânîsi **Molla** (Muhyiddin Mehmed) **Fenârî Efendi**'dir. Minberini ba'de'z-zaman (bir zaman sonra) **Burnaz İbrahim Ağa** nâm bir sâhib-i hayr vaz eylemiştir.

Bu karyenin fındık ağaçları gâyet çoktur ve mevsim-i baharda bülbüllerin fer-yâdından durulmaz.

Karîbinde (yakınında) bir bağ içinde Karakulak Suyu denmekle meşhur bir mâ-i cârî vardır. Hadd-i zâtında bir âlâ su olduğundan devr-i Selîm Hân-ı Sâlis'de Vâlîde Sultan kethüdâsı Girîdî Yûsuf Ağa mermer taşlar ile yaptırıp ve bir arslan ağzı lüleden cereyân ettirip iki tarafına dahî muhtasarca birer köşk binâ etmiştir."

2) Çukurcuma Muhittin Molla Fenârî Mescidi. (Bkz: Resim-9)

İstanbul Beyoğlu Firüzağa Mahallesi, Çukurcuma Caddesi'ne cepheli olarak inşâ edilmiştir. Çukurcuma semtinde bir yol kavşağında bulunan câminin avlusu yoktur. Dar bir alana sıkışmış bir yapıdır. 300 metrekare toplam arsa üzerine inşâ edilen câmi kâgir, ahşap yapıdır. Câmi kare planda olup, duvarları tuğla ve taştan ise de zamanla mühim tâdilâtlar yapılmıştır.

Resim 7: Önde görülen duvar Küçük Emir Efendi Türbesi'nin duvarıdır.

Küçük Emir Efendi: (ö.1528) İran'da doğup yetişmiş büyük bir velîdir. Asıl adı İbrahim'dir. Küçük Emir Efendi diye meşhur olmuştur. Ülkesinde Ehl-i Sünnet Müslümanlarına karşı yapılan zulümler sebebiyle İstanbul'a gelmiştir. İstanbul'da çeşitli medreselerde müderrislik yapmış olup en son Eyüp Sultan Câmi-i Kebir Medresesi'nde görevli iken 1528 yılında vefât etmiştir. Kabri, Eyüp Sultan Câmi'i'nin doğu tarafındaki ihâta duvarının dibindedir. Günümüzde ise Şimşir Baba adıyla tanınıp ziyâret edilmektedir.

Resim 8: Beykoz Derekesi'nde bulunan Molla Fenârî'nin mescidi

Câmi kubbesiz, ahşap bir çatı ile kaplıdır. Minber ve kürsü ahşaptır. Tek şerefeli bir minâresi vardır. Câmînin karşısında 1720 târihli Ömer Ağa çeşmesi bulunmaktadır.

Resim 9: Çukurcuma Muhittin Molla Fenârî Mescidi

- İlmî Eserleri -

1) “*Muhyî Dîvânı* (Dîvân-ı Muhyiddîn).”

Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh) şiirlerinde **Muhyî** mahlasını kullanarak yaklaşık 350 sayfalık bir dîvân kaleme almıştır. (Süleymâniye Ktp., Reşid Efendi, no:772). (Bkz: Resim-10)

Dîvân metninde 667 gazel, 10 kasîde ve 1 murabba‘dan oluşan 678 şiir bulunmaktadır. Bunlardan 653’ü Türkçe şiir (643 gazel, 9 kasîde, 1 murabba‘), 28’i Farsça şiir (1 kasîde, 27 gazel), 5’i Arapça şiir (gazel), 2’si Farsça-Arapça mülemmâdır (gazeldir). Ayrıca “*Muhyî Dîvânı*”nındaki 678 şiirden 452’si nazîredir.

Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh)ın edebî faaliyetlerinin odak noktasını nazîrecilik oluşturmaktadır. (Nazîre: Başka bir manzûme örnek alınarak aynı ölçü ve aynı uyakla yazılan şiirdir.)

Şâirin nazîreye düşkünlüğü eski kaynaklardan bazılarında vurgulanmıştır. **Âşık Çelebî** “*Meşâ‘irü’s-şu‘arâ*”da onun, üç dilde (Türkçe, Farsça ve Arapça) şiir söylediğinden söz etmekte ve şiirlerinin çoğunluğunun nazîre olduğuna dikkat çekmektedir. Bâzı tezkire yazarları ise onun şâirliğinin asıl mesleğinden sonra geldiğine işâret etmektedirler. Üçte ikisi nazîrelerden oluşan ve bu yönü ile bir nazîre mecmûası görünümünde olan “*Muhyî Dîvânı*”ndaki nazîreler, toplam 22 şâire söylenmiştir.

Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh)ın nazîre söylediği şâirlerin başında **Ahmed Paşa** (127 nazîre), **Şeyhî** (75 nazîre), **Nevâyî** (57 nazîre) ve **Necâtî** (41 nazîre) gelmektedir. **Muhyiddin Çelebi** (Rahimehullâh) İran şâirlerinden **Molla Câmi**, **Kemâl-i Hucendî** ve **Selmân-ı Savecî**’nin şiirlerine de Farsça, Türkçe ve Arapça nazîreler söylemiştir.

Muhyiddin Çelebi (Rahimehullâh)ın nazîre söylediği bu şâirlerden bâzılarını üstad kabûl etmiş, bâzılarına ise meydan okumuştur. **Muhyiddin Çelebi** (Rahimehullâh)ın nazîre söylediği şâirlerin adını başlıkta zikretmiş ve nazîre olmayan şiirlerini ise “İhtira” başlığıyla bunlardan ayırmıştır.

Şu hoş kıta **Muhyiddin Çelebi** (Rahimehullâh)ın şiirlerindedir:

“Okurlar gerçi kim sabr-ı cemili,
Velî sabrın dahî erzânı hoştur.”

Dil-i **Muhyî**’den eksik olmasın dert,
Misâfirhânenin mihmânı hoştur.”

2) “*Risâle fî cevâzi’l-mesh ‘ale’l-huf-feyn.*”

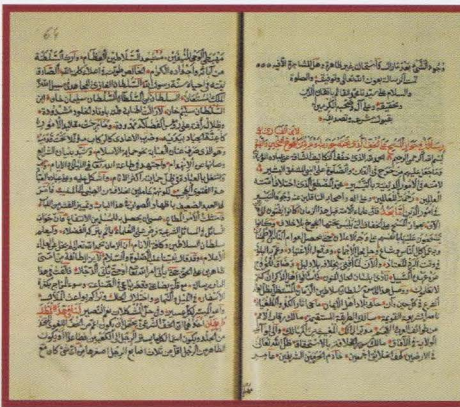
Resim 10: Fenârîzâde Muhyiddin Efendi'nin divânının ilk iki sayfası (Reşid Efendi-772)

Kendisinden bir önceki Şeyhulislâm **Çivizâde Muhyiddin Mehmed Efendi**'nin mest üzerine yazmış meşhurların bilinen görüşlerine aykırı olarak verdiği fetvâyâ karşı **Kânûnî Sultân Süleymân Hân**'ın isteği üzerine kaleme aldığı **“Risâle fî cevâzi'l-mesh 'ale'l-huffeyn”** adlı eseridir. (Süleymâniye Ktp., Lâleli, no:3710; Âşir Efendi, no:459; Kasîdecizâde, no:710) (Bkz: Resim-11)

Bunların dışında muhtelif kitaplara şerh ve hâşiyeler yazdığı da kaynaklarda belirtilmektedir.

Ancak gerek bu kütüphânelerde, gerekse kütüphâne kataloglarında bâzı yazmaların üstünde müellif olarak aynı âileden başka âlimlerin adı geçtiğinden bu konuda kesin bir hükme varabilmek için esaslı bir çalışmaya ihtiyaç vardır.

Kaynaklarda kendisine nispet edilen diğer eserler de şunlardır:

Resim 11: Fenârîzâde Muhyiddin Efendi'nin Risâle fî cevâzi'l-mesh 'ale'l-huffeyn adlı eserinin ilk iki sayfası (Laleli-3710)

3) **Sadru's-Şerî'a**'nın **“Şerhu'l-vikâye”**sinin baş taraflarına bir hâşiye.

4) **İmâm-ı Merğînânî**'nin Hanefî fıkhu üzerine yazmış olduğu **“el-Hidâye”**nin bâzı yerlerine hâşiye.

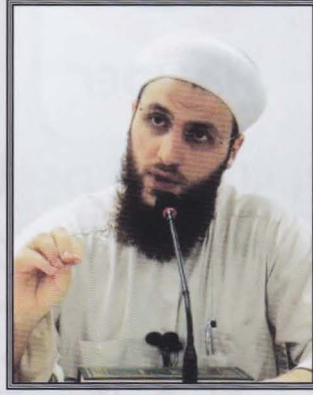
5) Belağat sahasında hayli meşhur olan **İmâm-ı Sekkâkî**'nin **“Miftâhu'l-ulûm”** adlı eseri üzerine **Seyyid Şerif Cür-cânî**'nin yazdığı şerh üzerine bir hâşiye.

Bu eserlerden başka **Muhyiddin Çelebi** (Rahimehullâh)ın Mekke-i Mükerrreme'de mücâvir olduğu dönemde okutmuş olduğu tefsir derslerinden oluşan bir Kur'ân Tefsiri yazmaya başladığını fakat bu eseri tamamlamaya ömrünün vefâ etmediğini kaynaklardan öğreniyoruz.

Kaynaklar:

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 12/339-340; Mecdî, Hedâikü's-Şekâik, sh:200, 387-389; Müstakimzâde Süleymân Se'âdeddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:22-23; Taşköprizâde, eş-Şekâiku'n-nu'mâniyye fî ulemâi'd-devleti'l-'Osmâniyye, sh:229-230; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 4/344; Bursalı Mehmet Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 2/18; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:312-317, 702-707; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:25-27; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:56-59; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:65; Hasan Basri Erk, Meşhur Türk Hukukçuları, sh:113-114; Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi, 2/227; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 2/94-96, 5/114; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:11; Cahid Baltacı, 15-16. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, 1/372-376, 2/770-777; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'l-İslâm fî'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/345-348; Şemseddin Sâmî, Kâmûsu'l-'âlâm, 6/4232-4233; Mahmûd Süleymân el-Kefevî, Ketâibü 'âlâmi'l-ahyâr min fukahâi mezhebi'n-Nu'mâni'l-muhtâr, terceme rakamı:783, 4/413-417; 'Abdülhayy el-Leknevî, el-Fevâidü'l-behiyye fî terâcimi'l-Hanefiyye, sh:183; Sehî, Tezkire, sh:29-30; Latîfî, Tezkire, sh:307; Mustafa Arslan, Muhyî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı, Doktora Tezi (2007), Ankara Üniversitesi; İ.B.B., Medâris-i İstanbul Yaşayan İstanbul Medreseleri, 1/165-174; Ali Fuat Bilkan-Yusuf Çetindağ, Şeyhülislam Şairler, sh:57-58; Ayvansarayî Hüseyin Efendi, Ali Sâtî Efendi, Süleyman Besim Efendi, Hadîkatü'l-cevâmî'-İstanbul Câmileri ve Diğer Dîni-Sivil Mi'mârî Yapılar-, (haz. Ahmed Nezih Galitekin), sh:466-467, 558)

İletişim adresi: hasan.kuduoglu@outlook.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

MEHMET OKUYAN'IN "HAZRETİ MERYEM'İN HERMAFRODİT (ÇİFT CİNSİYETLİ) OLABİLECEĞİ" İDDİASINA REDDİYE - 2 -

Bu yazının ilk kısmı geçen ay yayınlanmıştı.

Okuyan: (Hulki Cevizoğlu: Hocam bunu ilk defa duydum yani yok kitaplarda bu açıklama, nerde var bu açıklama) Yani ben bu konuda biraz çalışmalar yaptım Hulki bey. Bi kısmı bazı kitaplarda var bi kısmı, bi yere kadarki kısmı.

Cevap: Çok önemli bir noktaya temas ettiniz ve beklenen nimetin husulünü gerçekleştirdiniz Hulki bey! Zira Okuyan'ımızın maksadı tam da şu ağzınızdan çıkan cümlelere muhatap olabilmektir aslında. Şehvutu'z-zuhur hastalığı yahut halif tu'raf ruhunun aşılması mutlaka ama mutlaka aykırı şeyler söyleme ve ön plana çıkma çabaları bunlar. Zemzem kuyusuna bevl eden a'râbî'nin hissiyatıyla ayniyet arz eden psikolojik vak'alar bunlar. Ağrı Dağı'nın Hindistan'da olduğu bile hiç yüz kızartılmadan ispat edilebilir bu zihniyetle.

Okuyan'ın "Bi kısmı bazı kitaplarda var bi kısmı, bi yere kadarki kısmı." demesi de böyle bir görüşe gitmesinde

temel saik sayılabilecek enaniyet duygusunun ayrı bir tezahürü. "Ben ürettim, ortaya çıkardım" diyebilmek için bunca zorlama tevillerle ortaya atılan iddiaların da mazide bir mesnedi olduğunu söylemek güç geliyor demek ki. Hâlbuki iddia basit: Kur'ân-ı Kerim'de onunla ilgili kullanılan "enbetehâ" ifadesinden dolayı Hazreti Meryem'in hermafrodit olduğu. Elmalılı'nın değindiği, Bayraktar Bayraklı gibilerinin yer verdiği bu iddianın üzerine Okuyan'ın sağladığı katkı bir Kur'ân fihristinden konuyla ilgili ayetleri bağımsız, alakasız bir şekilde mevzu-yaya yama etmek. Böylesine basit bir ameliye ile bu teoriyi geliştirdiğini zanneden Okuyan'ın ufkunda "mesele bir yere kadar" diğer kitaplarda yer almış oluyor. Hepsi bu...

Okuyan: Yani Hazreti Meryem'in çift hücre sahibi olduğuna dair zaten Kur'ân-ı Kerim'de hem Enbiyâ süresinde hem Tahrim süresinde Hazreti Meryem'e gönderme yapan ifadelerde hem dişî zamir kullanılıyor hem erkek zamir kullanılıyor.

Yani arapçasını okıym: fe nefehnâ fihâ, fe nefehnâ fihi. Hazreti Meryem'e Allahu teâlâ hem "hâ" zamirini kullanarak ona üfledik diyor hem "hu" zamirini yani erkek için kullanılan zamiri kullanarak ona üflediğini ifade ediyor. Belli ki onun vücut yapısında bi farklılık var.

Cevap: Arapça olarak nazil olmuş olan Kur'ân'ı, lafızların delaleti, arap lügatinin belâğî incelikleri, üslûbu'l-Kur'ân gibi konulardan bî haber olarak ayet fihristlerinden tatad edilerek oluşturulan tefsir anlayışı bu denli ucûbe fikirlerin ortaya çıkmasına da sebebiyet veriyor ne yazık ki. Böylesine bir alt yapıya sahip olanların farklı saiklerle bu tarz fikirlerin içine düştüğü de ayrı bir hakikat ne yazık ki. Hazreti Meryem'in hermafrodit olabileceği gibi çok ciddi bir iddiayı ortaya atan Okuyan'ın neticeye varmak için kullandığı temel referanslardan birisi de bu zamir meselesidir kuşkusuz. Okuyan, Enbiya ve Tahrim süresinde geçen Hazreti Meryem'in ile ilgili iki ayette yer alan biri müennes diğeri müzekker zamirlerden her ikisinin de Hazreti Meryem'in döndüğü ön kabulünden hareketle böylesine ciddi bir mevzuda bu denli ihtimalli zannî bir delilden hareket ediyor. Allah ﷻ adına konuşanın Allah ﷻ'ın kitabından konuşması gerektiğini sıklıkla vurgulayan Okuyan, söylediği şeyin murâdullâha ne kadar muvafık düşüp düşmeyeceğini nebzetten düşünecek olsaydı, katiyet gerektiren bir konuda bu kadar serbest bir tutumla zannî bir delilden hareket edebilir miydi? Üstelik yakın tarihe kadar bazı zındık felsefecilerin dışında böylesine fikirleri dillendiren selef ulemasından tek bir sefeli olmamasına rağmen.

Okuyan, konuyla ilgili zamirlerin tezikir ve tenis anlamındaki farklılığından

ve Hazreti Meryem'le ilgili kullanılan "inbât" ifadesinden hareketle böylesine iddialı bir söylemi ortaya atmadan önce Kur'ân-ı Kerim'deki zamirler hakkında okumalar yapsaydı, Arapçanın belâğî kaidelerini bir hocadan okuyup öğrenseydi, Kur'ân'a yaklaşım tarzının temel taşlarını oluşturan usul-i tefsir ilmini tahsil etmiş olsaydı böyle vahim durumların içine düşmeyecekti. Zira zamirler konusu İbnu'l-Enbârî'yi iki mücellled halindeki *el-Hâât fî Kitâbillâh* isimli eserini telif etmeye sevk edecek kadar önemli bir meseledir.¹ Konuyla ilgili rivayetlerden hareketle müfessirlerin yaptığı beyana göre; Cebrâil عليه السلام Hazreti Meryem'in entarisinin yakasına üfördü ve bu sebeple Hazreti Meryem hamile kaldı.²

Okuyan'ın, zikredilen ayetlerde iki farklı zamirin yer almasından hareketle Hazreti Meryem'in hermafrodit olma ihtimalinin olabileceği, en azından böyle bir şeyin düşünülebileceği şeklinde ortaya attığı iddiasındaki yanılısama ayetlerin bağlamını ıskalamasından kaynaklanıyor. Bir nassın anlaşılmasında "mesûkun leh" dediğimiz "nassın hangi anlam için sevk edildiği (dâl bi'l-ibâre)" boyutu hayâtî önem taşır. Hatta bazen -konumuzda olduğu gibi- naslardaki lafızlar dahi nassın sevk edildiği manaya delâlet edecek şekilde getirilir. Bunu tespit edebilmek için ilgili nassın siyakını göz ardı etmemek gerekir. İmam eş-Şafii'nin de "ظاهر و يعرف في سياقه أنه يراد به غير ظاهره"³ sözüyle ifade ettiği bu durum nasları gereği gibi anlamada hayâtî önem taşımaktadır. Nassın bu yönünü ihmal ederek, mücerred lafızlar üzerinden çıkarsamalar yapmak muradullahı anlayıp uygulamaya koymaktan ziyade, uyarlayıp iddiamıza uydurmak neticesini tahsil eder.

Nassın bu boyutu ihmal edilmeden şer’i esaslara uygun farklı bir anlama müsait olması (dâl bi’l-işâre) da inkâr edilemez elbette. Okuyan’ın düştüğü yanlış, tam da bu noktanın ihmal edilmesinden neşet eden bir hatadır. Zira Okuyan, iddiasına giderken istidlal sadedinde kullandığı her iki ayetin siyakına bakmaksızın sadece ayetlerdeki zamirlerden hareket etmektedir. İnbât fiilinin geçtiği ayeti de yek diğer delil olarak kullanmasında düştüğü hata da buna benzerdir. Nitekim bunu yukarıda izah etmiştik. Gelelim okuyanın delil olarak serdettiği ayetlerdeki zamirlerin muhtelif oluş sebebine:

﴿فَنفَخْنَا فِيهَا﴾ ifade-i celilesinin yer aldığı Enbiya süresinin 91. Âyet-i kerimesinin siyakına ve bağlamına baktığımızda şunu görüyoruz: Allah Teâlâ bu ayetten önceki ayetlerde İbrahim, Lut, Musa, Davud, Süleyman, Eyyüb, İsmail, İdris, Zülkifl, Zekeriyya ve Yahya’dan bahsetmekte ve onları üstün meziyetlerinden dolayı medh etmektedir. Bunların akabinde Cenab-ı Hak 91. Ayet-i kerimede atıf harfiyle “*İrzini iffetle korumuş olanı (Meryem’i de an.) Biz ona ruhumuzdan üfledik; onu ve oğlunu cümle âlem için bir ibret kıldık.*” buyurarak Hazreti Meryem ile İsa ﷺ’nin âlemlere ibret kılındığını ifade buyurarak onları medh etmektedir. Siyakına/bağlamına bakıldığında ayetin manası; Hazreti Meryem ve oğlunun hallerini haber vermek, onların âlemlere ibret kılındığını ifade etmektir. Buna göre; hiç bir beşerin, Allah ﷻ’in vaz ettiği karşıt cinsle münasebette bulunmadan çocuk meydana getirmesinin mümkün olmayışı Hazreti Meryem için geçerli olmamış ve o kocası olmaksızın İsa ﷺ’yi doğurabilmiştir. Bu da Allah ﷻ’in gönderdiği Cebrâil ﷺ’in onun dış elbisesinin yakasına üflemesiyle meydana gelmiştir.

Ayetin ilerisinde geçen “*onu ve oğlunu cümle âlem için bir ibret kıldık*” ifadesinden de anladığımız üzere ayet-i kerimenin kastı her ikisinin haline de taaccüp edilmesi gerektiğinin vurgulanması ve Hazreti Meryem’in üfleme ile hamile kaldığının vurgulanması olunca zamir Hazreti Meryem’e gönderilerek müennes kılınmıştır. Zira hamile kalması her ne kadar onun bir cüzüne üflenmesiyle gerçekleşmişse de “hamilelik” onun şahsının tamamının özelliğidir. Bu yüzden zamir onun şahsına gönderilerek müennes yapılmıştır. Ezcümle bu ayette zamirin müennes olarak gelmesi bağlamın vurgulamak istediği bu ince manaya bir remz olması gayesiyledir Allâhu A’lem.

Tahrir süresinde ise nassın siyakı/bağlamı farklıdır. Zira orada yine Hazreti Meryem’den bahsedilmekteyse de İsa ﷺ söz konusu edilmemekte ve Enbiya süresinde olduğu gibi Hazreti Meryem ile İsa ﷺ’nin âlemlere ibret kılındığına değinilmemektedir. Bu ayet-i kerime Allah’ın kâfirlere Nuh ﷺ ile Lut ﷺ’un karısını misal olarak vermesi ve iman edenlere de Firavunun hanımı Âsiye validemizi misal olarak vermesinin akabinde gelmekte ve Hazreti Meryem’in de iman edenlere misal olarak verilen diğer hanım olduğunu vurgulamaktadır.

Asiye validemizin örnek olarak gösterildiği yönü şöyle anlatılıyor bir önceki ayette: “*O: Rabbim! Bana katında, cennette bir ev yap; beni Firavun’dan ve onun (kötü) işinden koru ve beni zalimler topluluğundan kurtar! demişti.*”⁴ Bunun akabinde gelen âyetimizde ise Hazreti Meryem’in misal verilmesinin vechi şöyle anlatılıyor: “*İffetini korumuş olan, İmran kızı Meryem’i de (Allah örnek gösterdi).*”

“Sırr-ı aşkı duydu **Yemlîhâ** olub
lâl-u hamûş,
Mekselînâ oldu hemrâz
mezâyây-ı sürûş.
Bâde-i tevhîdi **Mislînâ**'ya
iştirâb ettiler,
Bî tevakkuf içdi **Mernûş** ve
Debernûş, **Şâzenûş**.
Cur'a kalmışdı meğer câm-ı
Kefeştetayyûş'dan,
Kâselîsi bezm olup **Kıtmîr**
dahî kalmadı boş.”

Mânâsı:

“Konuşmayıp sustu da **Yemlîhâ**,
aşk sırrını duydu, **Mekselînâ** da onun
melek hasletlerine sâhip bir sırdaşı
oldu.

Tevhid (Allâh'ın birliğine îmân)
şarâbını **Mislînâ**'ya içirdiler, **Mer-
nûş**, **Debernûş** ve **Şâzenûş** da onu
duraksamdan içtiler.

Bir yudum kalmış olsa gerek **Ke-
feştetayyûş**'un kadehinden geriye,
Kıtmîr de meclisin çanak yalayıcısı
oldu, o da kalmadı boş.”

Hattatı: Hasan Rıza Efendi (1265/1338 - 1849/1920) - Hat Çeşidi: Sülüs Levha. Târihi: 1313/1895

*Biz, ona ruhumuzdan üfledik ve Rabbi-
nin sözlerini ve kitaplarını tasdik etti. O
gönülden itaat edenlerdendi.”⁵ Tahrîm
süresindeki bu ayetin siyâkı Hazreti Mer-
yem ve İsa عليه السلام'nın âlemlere ibret kılın-
ması ve İsa عليه السلام'nın olağanüstü doğumu
değil görüldüğü gibi. Yani bu ayetin bağ-
lamı ne Hazreti Meryem'in herhangi bir
beşerin yakınlaşması olmaksızın üfür-
meyle hamile kalmasının olağanüstülüğü
ne de İsa عليه السلام'nın babasız doğuşunun aca-
yipliğidir. Bu doğumun taaccübe şayan
oluşu ayetin konu edindiği bir şey olma-
dığı için de, Enbiya 91'de zikredilen İsa
عليه السلام bu âyette mevzu bahis edilmemiştir.*

Bu âyetin bağlamı Hazreti Meryem'in
iffetini koruması olunca zamir gerisinde
bulunan “ferc” kelimesine irca edilmiş
ve zahiri üzere bırakılarak «فَتَفَخَّنَا فِيهِ»
buyrulmuştur.⁶

Her iki ayetin siyakının vurguladığı ve
Mu'ciz bir üsluba sahip Kur'ân-ı azi-
mu'ş-şânın lafız değişikliğiyle dikkat
çektığı bu inceliği kavramadan ayetler
üzerinden çıkarım yapmaya çalışmak
Okuyan'ın düştüğü bu gibi vartalara
düşmeyi intaç ediyor tabii olarak. Öyle
bir neticeye varıyorsunuz ki Cenab-ı
Hakk'ın kudretine misal olarak getirdiği

bir hadiseyi “Hazreti İsa ﷺ”ı dünyaya getirmesinin tabi mucizevî bir yaratılış olduğunu biliyoruz da onu açıklama imkânlarımız var artık” cümlesiyle harikulade menzilesinden alelade menzilesine indirebiliyorsunuz. Böyle bir hadisenin de “mucize” kapsamına gireceğini söyleyerek hem de.

Okuyan, kastını daha açık şekilde beyan etme maksadıyla çıktığı diğer programda Hazreti Meryem’in İsa ﷺ’ı dünyaya getirişi mucizesini bu günkü tıp dilindeki hermafroditlikle açıklayabileceğimizi ve bu hadisenin Hazreti Meryem’in vücudunda –hermafroditlikle üreyen bazı bitkilerde olduğu gibi- hem erkek üreme hücreleri hem de dişi üreme hücrelerinin bulunmasıyla tahakkuk etmesinin mümkün olduğunu söylüyor. En azından böyle düşünebiliriz diyor iddia etmesek de. Öyleyse biz iddiada yer alan “Hermafroditlik” kavramı üzerinde kısaca durduktan sonra konu hakkındaki mülâhazalarımıza devam edelim.

Hermafroditizm nedir?

Hermafroditlik; bireyin çift cinsiyetli olma durumudur. Bu, gerçek hermafroditizm ve yalancı hermafroditizm olmak üzere iki kısımdır. Yalancı hermafroditizm, erkek y.h ve dişi y.h. şeklinde hermafroditizmin iki alt tipleridir. Gerçek Hermafroditizm; testis ve overe (yumurtalık) ait dokuların bir arada bulunması halinde söz konusu olur. Yani gerçek hermafroditizm; kişide hem testiküler hem de ovarial dokuların bulunması halidir. Genotip 46 XX olup bu tür hastalarda X kromozomlarından birinin Y’deki genetik şifreyi taklit etmesi gözlemlenmiştir. Göğüs gelişimleri mutlaka tamdır ve rahimleri % 90 vardır. Gerçek hermafroditlerde

erkeklik organı da mevcuttur. Adet görürler. En karakteristik özellikleri ovotestislerin varlığıdır; yani üreme organları hem yumurtalık dokusu hem de testis dokusu içermektedir. Bu tip hermafroditler bir kadını hamile bırakabildikleri gibi bir erkekte hamile de kalabilirler. Bu hastaların hemen hepsi kendilerini kadın olarak hissederler. Tedavileri yapılırken bu göz önünde bulundurulur. Gerçek hermafroditizm olgusunda klinik teşhisi ergenlikten sonraki dönemde dişi olanlarda şöyle özetlemek mümkün: Akne, ses kalınlaşması, büyük klitoris ve erkeksi kıllanma.⁷Özetle, “Gerçek Hermafroditizm olguları, tipik bir interseks çeşididir. Aynı kişide hem erkek hem hem dişi gonadal yapıların bulunması halidir. Her iki cinsiyete ait bütün yapıların eksiksiz bulunması haline hiç rastlanmamıştır. Bir tarafta testis diğer tarafta over (lateral tip) her iki tarafta over testis (bilateral tip), bir tarafta ovotestis diğer tarafta testis veya over (unilateral tip) olabilir.⁸

Gerçek Hermafroditizm’in dışında insanlarda görülebilecek olan hermafroditizm’in “Psödo Hermafroditizm Masculin/Erkek Yalancı Hermafroditizm ve Psödo Hermafroditizm Feminus/Yalancı dişi Hermafroditizm” şeklinde iki kısmı vardır. Birinci kısım hermafroditlikte bireylerin genotipleri normal bir erkek şahıs gibi XY’den oluşur. Üreme organı testistir. Dış görünüm (fenotip) kadınlıkla erkek arasındadır. İkinci kısım hermafroditlerde ise, genetik yapı XX şeklindedir. Bu bireylerde over (yumurtalık) vardır dış genital organların belirsizdir, net olarak dişi ya da erkek ayrımı yapılamayabilir. Bu, yeni doğanlarda en sık rastlanan sebep böbrek üstü bezindeki enzim yetersizlikleridir. Bu hastalarda eşlik

eden metabolik sorunlar da olacağından hızlı tanı ve tedavi hayat kurtarıcıdır. Dişi psödohermafroditizm nedenleri konjenital adrenogenital sendrom, gebelikte kullanılan bazı ilaçlar ve gebelikte androjen salgılayan tümörlerdir.⁹

Hazreti Meryem'in Hermafrodit Oluşu Kur'an'a Uygun mu?

Yukarıdaki tüm izahata rağmen, alet-tenezül Okuyan'ın dediğini bir an için kabullenip Hazreti İsa'nın doğumunun Hazreti Meryem'in hermafrodit oluşuyla tahakkuk ettiğini düşünelim farz-ı muhâl. Bu durumda Okuyan'a söyleyeceklerimizi şöyle sıralayabiliriz:

1. Kur'an-ı Kerim Hazreti Meryem'in cinsiyetiyle ilgili "أُنْثَى" ifadesini kullanmaktadır ki bunu siz de dillendiriyor ve kabul ediyorsunuz. Hermafroditliği çeşitleriyle muhtasar bir şekilde gördük yukarıda. Bu günkü tıbbın hermafroditliğe çizdiği çerçeve her ne çeşit olursa olsun bir şahsın ne tam erkek ve ne de tam kadın olmamasıdır. Hazreti Meryem'in, vücudunda hem erkek üremem ve hem de dişi üreme hücrelerinin bulunduğu bir kadın olduğunu düşündüğümüzde Arap dilinde onun cinsiyetini "أُنْثَى" kelimesi değil de «حُثَّى» kelimesi karşılayacaktır. Hermafroditliğin Arapça karşılığı budur. Zira Kur'an'ın Hazreti Meryem'in cinsiyeti için kullandığı "أُنْثَى" kelimesinin anlamı "خِلَافُ الذَّكَرِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ" / Her şeyden/türden erkeğin zıttıdır" şeklinde verilmektedir.¹⁰ Bu tarifteki her şeyden ifadesinden hiç bir şey çıkmaz. Bir şahsın tam anlamıyla, tüm açılardan erkeğin zıttı olabilmesi için erkeklik namına hücre, organ vb. gibi şeylerden âri olması gerekir. Bunun için "أُنْثَى"nın tarifinde

"وامرأة أنثى كاملة الأنوثة" denilmektedir. Erkek üreme hücrelerinin bulunduğu bir şahsın bütün yönleriyle erkeğin hilafı olduğu düşünülemezine, kelimada asl olanın hakikat olması ve buna engel bir durumun olmaması durumunda mecaza gidilemeyeceği kaidesi üzerinden hareket etmek zorunda olduğumuza göre Hazreti Meryem'in hermafrodit bir bünyeye sahip olduğunu söylememiz mümkün değildir. Sonuç olarak; Kur'an'ın "أُنْثَى" olarak nitelediği bir zatta "dişilik hücrelerinin bulunduğu" savunmak Allah'ın kitabına delilsiz olarak ilave yapmaktır. Ve Cenâb-ı Hakk'ın kitabında "أُنْثَى" olarak yer alan bir şahsı vahye rağmen «حُثَّى» olarak nitelemektir.

2. Okuyan'ın kast ettiği hermafroditlik Hazreti Meryem'in vücut yapısının bir bitki gibi olması suretiyle hermafrodit oluşu ise -ki öyle diyor- bitkilerdeki hermafroditlik orta kısımlarında bulunan bir dişi organı ve bu organın etrafındaki erkek organlarla meydana gelmektedir. Buna göre Bitkilerdeki bu hermafroditliğin aynıyla Hazreti Meryem'de var olduğunu söylememiz durumunda kendisinde hem dişilik ve hem de erkeklik organı bulunması gerekecektir ki bu da Hazreti Meryem'in Kur'an tavsif ettiği şekilde "أُنْثَى" değil de «حُثَّى» olmasını iktiza edecektir. Zira Okuyan'ın dişilik ve erkeklik hücreleri olarak Hazreti Meryem'in vücudunda bulunabileceğini varsaydığı ve Âl-i İmran 37'den hareketle "tıpkı bitkilerdeki gibi" diyerek teşbih yaptığı üremenin olabilmesi için o hücreleri üreten dişilik ve erkeklik organlarının bulunması gerekir. Bu durumda da yukarıda söylediğimiz durum meydana gelir. Yok eğer böyle değilse, Okuyan'ın "onu açıklama

imkânlarımız var artık” şeklindeki ifadesi yersiz kalıyor. Zira Okuyan, bu mu’cizevî doğumu bu günkü bilimsel verilerin tezleriyle anlama yolunda o verilerin de dışına çıkarak neyi anlayıp anlatacak? Bu da merak konusu.

3. Kur’ân-ı Kerîm Hazreti Meryem’in Hazreti İsa ﷺ’yi dünyaya getirmesini Cenâb-ı Hakk’ın âlemlere ibret kılmasından, bu doğrumun Allah ﷻ’in kudretinin alâmeti olduğundan bahseder. Bu doğumun hermafroditlik gibi bazı bitkilerde gözlemlenen alalâde bir üreme çeşidinin bir kadına taşınmasıyla tahakkuk ettiğini düşündüğümüzde bu bahsi yapılan harikulade mertebesinde bir fiil nasıl olacaktır? Zira kendisinde ruh bulunmayan bir canlının bu yolla üremesi mi daha taaccübe şâyândır yoksa ruh taşıyan bir canlının üremesi mi? Hangisi Allah ﷻ’in kudretini göstermesi açısından daha büyük bir alâmettir? Bu soruların cevabı ruh taşımayan bir kısım bitkilerin hermafroditizm yoluyla üremesinin kudretullahı göstermesi bakımından diğerinden daha kâfî olduğudur. Bu durumda; zaten bitkilere böyle bir özellik vererek kudretini sergileyen Cenâb-ı Hak, bu kudretinin tezahürünü o şekilde çoğaltması daha kolay olacak bir canlı üzerinden neden gösterebilir ki?

4. Bu mucizevi doğumu günümüzdeki bilimsel şartlarda açıklamamızın mümkün olduğunu söyleyen Okuyan, Hermafroditizm’in bu günkü tıpta bir hastalık olarak geçtiğini, anomali olarak değerlendirildiğini ve tedavi usullerinin olduğunu bilmemekte midir? Böylesine bir hastalığı Allah ﷻ’in âlemlerin hanımlarına üstün kıldığı¹¹ Hazreti Meryem’e izafe etmek onun adına bir övgü müdür yoksa şânına leke sürecek bir nâkisa mıdır?

Bu soruya, modernizmin mülevves fikriyatıyla vicdanı kirlenmemiş selîm vicdan sahibi bir mü’minin “övgü olduğu” şeklinde cevap vermesi mümkün olmaktan öte düşünülebilir mi?

5. Müminlerin annesi konumundaki Hazreti Meryem’e böylesine bir vasfı yakıştıran ve ululazim peygamberlerden biri olan İsa ﷺ’ya hermafrodit bir anneden doğmuş olma niteliğini layık gören Okuyan’a açık ve net bir soru soralım bu vesileyle: Hermafrodit bir anneden doğmuş olmak ister miydiniz? Yahut Allah sizin neslinizden bir kız çocuğunu, zihin dünyanızdaki Hazreti Meryem gibi yap-sın” diye dua etsek “Âmin” diyebilir misiz gönül rahatlığıyla?

Okuyan: Başka âyetlerde de onun bitkiyle ilişkilendirilen bir ifadesi var. İkisini beraber yan yana aldığımız zaman o dölleme bir kendine dölleme örneğinin Hazreti Meryem’de yaratılmış olmasına dair bir fikir geliştirebiliriz. Şahsen ben o kanaatteyim.

Cevap: Gerek Hazreti Meryem ile ilgili kullanılan “enbetehâ” ifadesi ve gerekse ona gönderilen zamirlerin tezkir ve tenis açısından muhtelif olmasının iddianızla uzaktan yakından bir alakası yoktur. Yukarıda değindiğimiz üzere bu iki konunun Kur’ân’ın bazı hadiseleri anlatmaktaki arap diline mahsus belâğî yönlerin kullanılmasıyla doğrudan ilişkilidir. Apaçık arapça lisanla inmiş olan¹² Kur’ân-ı Kerim i’cazın nihâî mertebesinde olduğu için arapçanın ince noktalarıyla taalluk eden sanatları beşer üstü şekilde kullanmış ve bununla da yine dakik manalara işaret buyurmuştur. Bahsinde olduğumuz iki nokta da tamamen bununla taalluk eden bir konudur.

Arapçanın bu denli amîk noktalarından haberdâr olmayanlar lafızlar üzerinden çıkarımlar yaparak muradullahı tefsir etme adı altında tahrif etmekte ve şeriatın özüyle asla bağdaşmayacak batıl çıkarımlar yapmaktadırlar. Tıpkı Okuyan'ın bu konuyla ilgili tavrı gibi.

Okuyan'ın “şahsen ben bu kanaatteyim” şeklindeki ifadesi özelde Kur'ân'a ve daha genelde tüm şer'î esaslara, Allah'ın dinine yaklaşımını ve bakış açısını resm ediyor hece hece. Kur'ân'ın onca ayetleri ve Hazreti Peygamber ﷺ'in konuyu izah eder sadetteki onlarca hadisine ihtiyaç duymayacak, hatta onları Kur'ân'a muhalif göreceksiniz ve ardından çıkıp Kur'ân'ın bağlam gereği farklı manaları vurgulamak için kullandığı üslûbtan hareketle dînî esaslarla taban tabana zıtlık teşkil eden çıkarımlar yapacaksınız. Ve nihayetinde “Ben bu kanaatteyim, başka görüşe de saygı duyarım ama benim görüşüme de saygı duyulmalı” diyeceksiniz. Allah aşkına, sizin üzerinde kelim ettiğiniz konunun Allah'ın dini olduğu, bu dinin kendine ait sarsılmaz temel sabitelerinin olduğu, Allah ﷻ'in kitabını tefsir etmenin belli bir usul ve esasının olduğu ve İslam hakkında herkesin keyfe ma yeşâ konuşma hakkının olmadığını ne zaman öğrenecek ve anlayacaksınız? Allah'ın dinini kemalist sistemin size zerk ettiği zihniyetle siyasal bir parti haline getirdiniz kendi dünyanızda.

Buna bağlı olarak, dilediğinizi konuşabileceğinizi sanıyor ve istediğiniz seçim paketini takipçilerinize sunabilme hürriyetinizin olduğuna inanıyor ve bu tavrınıza saygı duyulmasını bekliyorsunuz. Hayır, Allah ﷻ'in dini dileyenin dilediği tarafa dilediği şekilde çekip yön verebileceği esnek bir nesne değildir, olmadı hiçbir zaman ve olmayacak da.

Mesnetsiz ve temelsiz bir şekilde ortaya attığınız bir yanı diğerini yıkan o absürt Kur'ân yorumlarınızı kendinize saklayın lütfen. İlla bir hermafroditlik denemesi yapmak istiyorsanız Müminlerin annesi Hazreti Meryem üzerinden değil de sözünüzün geçebileceği şahıslar üzerinden denemeler yapın. Bu konuda hürsünüz hem de olabildiğince...

Dipnotlar

1 Celâleddin es-Suyûtî, *el-İtkân fî Ulûmi'l-Kur'ân*, Mecmau'l-Melik Fahd, IV/1266

2 Taberî, *Cami'u'l-Beyân*, Mektebetu Hicr, 2001, Baskı: I, Kahire, XVI/391

3 eş-Şâfi'î, Muhammed b. İdris, *er-Risâle*, Daru'l-Kütubi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, s. 52, (Thk: Ahmed Muhammed Şâkir)

4 Tahrim, 11

5 Tahrim, 12

6 Hatib el-İskâfi, *Dürretu't-Tenzîl ve Ğurret tu't-Te'vîl*, Camiatu Ümmi'l-Kurâ, Mekke, 2001, Baskı: I, I/913

7 Prof Dr. Kenan KARABAY, Doç. Dr. Halim HATTAT, Uzm. As. Dr. Engin ÖZTAN, *Üç Gerçek Hermafroditizm Olgusu*, Türk Üroloji Dergisi, 1981, s. 21-22, Oya ALDAĞ, *Ne tam kadın ne tam erkek: Hermafroditizm*, İ.E.L Dergi, s. 40-41

8 Prof Dr. Kenan KARABAY, Doç. Dr. Halim HATTAT, Uzm. As. Dr. Engin ÖZTAN, *Üç Gerçek Hermafroditizm Olgusu*, Türk Üroloji Dergisi, 1981, s. 27

9 Oya ALDAĞ, *Ne tam kadın ne tam erkek: Hermafroditizm*, İ.E.L Dergi, s. 40-41

10 Bkz. İbn Manzur, *Lisânu'l-Arab*, Dâru Sader, Beyrut, Baskı: I, II/112, *أ-ن-ث* maddesi, Zebîdî, *Tâcu'l-Arûs*, Dâru'l-Hidâye, V/159, *أ-ن-ث* maddesi, İbrahim Mustafa, Ahmed ez-Zeyyât, Hâmid Abdülkadir, Muhammed en-Neccâr, *el-Mu'cemu'l-Vesît*, Daru'd-Da've, I/29, *أ-ن-ث* maddesi

11 Âl-i İmrân, 42

12 Şu'arâ, 193

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- Büyük olmak istiyorsak, Kur'ân'a dönelim. Kur'ân ki kainatı yaratanın kitabı.
- Kur'ân'ı anlamak ne güzel şeydir. Bundan büyük şey yoktur.
- **Allâh** "Ben Müslümanım" diyen insanların anayasasını Kur'ân olarak belirtmiştir.
- Birbirimizi nurlandıralım. Nasıl? Birbirimize Kur'ân öğretilim.
- Bilmemek hiç özür olamaz. Herşeyi bildin de Kur'ân'ı niye bilemedin?!
- Kurtuluş için kimse Kur'ân'dan başka çâre beklemesin.
- Şüheda kanı ile yoğrulan bu topraklarda Kur'ân düşmanlığı da nedir?!
- İnsanlar sislik içinde kalmış, Kur'ân-ı göremiyorlar.
- Kur'ân'ın büyüklüğünü anlamamak kadar büyük zarar göremiyorum.
- Beş şeyi yapan benimle beraberdir; sünnet üzere yatmak, sabah ve akşam Haşr Sûresi'nin son üç âyetini okumak, "**Rûhu'l-Furkân**"dan

hiç olmazsa beş dakika okumak, “**Risâle-i Kudsiyye**”den bir beyit dahi olsa okumak ve Kur’ân’dan günde bir cüz, hiç olmazsa yarım cüz veya beş sayfa okumak.

• Kur’ân-ı Kerîm bir insan kelamı değil, bu bir beşerin düzmesi değil, bu kainatı yoktan var eden **Allâhımız**’ın bize rahmet olarak verdiği kitabıdır.

• Asıl insanları kurtaracak, insanları büyük şereflere ulaştıracak bu Kur’ân-ı Azîmüşşan’dır. İnsan: “Ben bunu almadan âhirete gitmeyeceğim, ben bunu anlamadan bunun sahibinin huzuruna çıkmayacağım” demelidir.

• Soruyorum onlara: “En büyük kim?” diye: “**Allâh-u Teâlâ**” diyolar, “En büyük kitap hangisi?” deyince: “Kur’ân-ı Kerîm” diyolar. “En büyük insan kim?” dediğimde ise onu söyleyemiyorlar, korkuyorlar söylemeye. Tabî ki **Allâh-u Teâlâ**’nın gönderdiği Kur’ân-ı Kerîm’i okuyan kişidir.

• Avrupalılar ve Amerikalılar diyorlar ki: “Türkler Kur’ân’a ve mürsidlere inandıkları için illa bizi yeniyorlar. Türkleri bundan uzaklaştıralım, o zaman onlar sarhoş gibi olurlar.”

Böylece onlar bizi Kur’ân’dan ayırdılar. Şimdi hep geriye gidiyoruz. Önceden Viyana’ya kadar ilerleyen bizler, şimdi geriye gidiyoruz. Onlar bizim ilerlememizin Kur’ân’la olduğunu biliyorlar. Biz ise bilmiyoruz, çok cahil kalmışız.

• Bana gelip: “Hoca efendi Kur’ân-ı Kerîm’i hatmettim, duasını eder misin?” diyorlar. Peki, hatmettiler fakat hangi âyetini anladılar acaba?! **Efendi Babam** (*Kuddise Sirruhû*): “Bir âyetin manasını öğrenmek kadar güzel şey yoktur” derdi. Cemaat-i Müslimîn! Bu ihtarlardan sonra âyetin manasını düşüneceğiz inşâallâh, neden dayak cennetten çıktı, dayak yemeyen pek adam olamaz.

• Zamanında hâfız olmadığınıza üzülmün. Hanımların hâfız olması çok zor. Onların çamaşırları var, bulaşıkları var, çocukların bakımı var. İleride unutabilirler. Ama birçok sûreleri ezberleyin.

• Okuyorlar, okuyorlar, okuduklarının içinde bir âyet, bir hadis yok. O dergiyi, bu gazeteyi, şu mecmuayı okuyorsun da peki kahvaltında çeşitli nimetlerini, pamuk gibi yumuşacık ekmeklerini yediğin **Allâh**’ın buyruklarını niye okumuyorsun?!

• Kur’ân varken başka şeyle dudaklarını sallarmı insan?!

• Evlenen erkek, hanımını kendi kardeşine göstermeyecek. Fakat kendisi de erkek kardeşinin hanımına çıkmayacak. Bu hususta birbirlerine darılmamalıdır. Birbirlerinin hanımlarına baksalar ne kâr edecek?!

Bunun için ne kadar çok itiraz ederler, kıyameti koparırlar. Bu gibiler **Allâh** ile harp etmiş oluyorlar. **Allâh-u Teâlâ** nasıl emir buyurdu ise öyle hareket edeceğiz.

Bazıları Müslümanca evleniyor, sonra ormandakiler gibi yaşamak istiyor, itiraz ediyor. “Ben onun kardeşiyim niye onun hanımını göremeyeceğim” diyor.

Yahu **Mevlâ Teâlâ** öyle istiyor. Gelin ile damadın arasının açılmaması için dikkat edin. Kayınvalideler, gençlerin kusurlarını görmeyiversinler, zaman zaman onlara yumuşak bir şekilde nasihat edilsin.

• “Günaydın, tünaydın, iyi günler, iyi akşamlar” bu sözlerin hepsi Dîn-i Mübîn-i İslâm’ı yıkmak için söylenen hezeyanlardır (boş sözlerdir). Bu sözlere kendileri dahi güler. Günaydını bırak, tünaydını bırak, iyi günleri bırak, iyi akşamları bırak, iyi işleri bırak. Ya ne söyle “Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berakâtüh!” de.

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKİH KURULU

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

FİZİKİ (MADDÎ) PARAYA KARŞI KRİPTO PARANIN (SANAL MÜBÂDELE ARACININ/BİTCOİN) DURUMU

Altın ve gümüşü tabii mübadele aracı olarak yaratan Allah Teâlâ'ya hamd olsun! Hayatı boyunca ticari olsun ya da olmasın tüm konularda insanların yararına gerçek değer ve maksatlar koymuş olan Peygamber Efendimize sonsuz salat-u selam olsun! O'nun koyduğu ölçüleri, olduğu gibi anlayan ve bizlere ulaşmasına sebep olan ashab-i güzün efendilerimize ve onların yolundan yürümeyi hakikat bilen ümmete de selam olsun!

Kuşkusuz para, bir mübadele aracı olarak yaşam için olmazsa olmaz ihtiyaçlarıdır. İnsanlık, tarih boyu çeşitli şeyleri mübadele aracı olarak kullanmaya gelmiştir. Paranın tüm insanlık için eşit değer taşıması ve fiziksel olarak değer ifade

etmesi ilahi hikmetin gereği olarak oldukça anlamlıdır. Kapitalist sistemlerin parayla oynamaları, gücü elinde bulduran devletler için bir sömürü vasıtası olmuştur daima. Adalet ve insaftan yoksun kişilerin kurduğu kapitalist sistemde maksat, sömürü vasıtalarıyla gücü elde tutmaktır. Bu sistemde halkın menfaati dikkate alınmaz, önemli olan sadece ama sadece kendi kazançlarıdır. Bu yüzden yaptıkları hemen her işte, arka plandaki maksatlarını gizleyip basiretimizi bağlamak için önümüze sürdükleri göz boyayan safsatalarla hedeflerine ulaşmaya çalışmışlar; bunu göremeyen Müslümanlar hatta insanlar maalesef onların tuzağına düşmekle kalmayıp kendi küçük dünyalarında kapital bir anlayışla çapları nispetinde menfaatlerini arar olmuşlardır.

Şimdilerde adına kripto para dedikleri bir tür sanal mübadele aracı piyasaya sürülmüştür. Bu olayın arka planı, öncükiler gibi şu anda gözükmemektedir; nasıl felaketlere yol açacağı kestirilememektedir. Fakat gücü elinde tutanların gündem belirleme hakları olduğundan diğerleri, ancak onların ortaya koyduğu yeniliklerden nasıl faydalanabilirim hesabını yapmakta ve elinin kolunun bağlı olduğu bahanesine tutunmaktadır.

Üretilişi, var edilişi sanal olan böyle bir mübadele aracının, çıkışı itibarıyla gerçek bir değere dayalı olmaması, tüm bu kuşkuları gündeme taşımaktadır. İslam'ın, mübadele aracı olarak esas tuttuğu madeni altın ve gümüş (dinar-dirhem) olan paralardaki en önemli özellik, biza-tihi kendilerinin kıymet olmasıdır. Daha sonra banknot dediğimiz kâğıt paralar ise, başlangıçta gerçek değerleri olan altın veya gümüş karşılığı olarak üretilmiş

ve gerekçe olarak da insanların altın ve gümüşü taşımaları, havale etmeleri zor olduğu gösterilmiştir. Bu sebeple merkez bankaları bu altınları alıp karşılığında devlet otoritesiyle temsili değer olarak kâğıt parayı üretmişlerdir. Kripto paraya bakıldığında henüz ne böyle bir ihtiyaç ne de insanlık için bir yarar gözükmemekte aksine toplumsal infiallere dahi yol açabilecek derecede sinsi olabilirliği konu hakkında kaleme alınan makalelerden de anlaşılmaktadır. Bu yüzden şu an itibarıyla bu tür bir paranın yaygınlaşmasının yapabileceği tahrifatın boyutları henüz hesap edilememektedir. Şu anda tek cazibesi; hızla yaygınlık kazanacağını ümit edilmesi ve balon olarak değerinin her geçen gün artması sonucunda eninde sonunda tüm dünya tarafından kabul edilecek olmasının beklentisidir. Allah Teâlâ'dan dileğimiz, tüm insanlığın yararına olanın bahşedilmesidir.

Tüm bunları bir tarafa bırakıp kripto paranın oluşumu, işleyişi ve ekonomideki yeri itibarıyla bakacak olursak şunları söylemek isteriz:

Ekmek emsali düşük değerde veya ev, araba, dükkân emsali yüksek değerde mallara sahip olmak istenildiğinde alıcının karşılık olarak sunduğunu satıcı kabul etmelidir ki alıcı bu eşyanın yeni sahibi olabilsin.

Alış-verişte alınmak, sahip olunmak istenen şeye mebî (satışa konu olan mal), bunun karşılığında verdiğimiz şeye semen (alım bedeli veya para) denir. Bazen bir şeye sahip olmak istediğimizde onu satın alırken karşılığında verdiğimiz şey para değil de almak istediğimiz şey gibi bir mal da olabilir. Bu tür akitlere; aynî mübadele, bir diğer ifadeyle takas/trampa akdi denir. Burada akdi yapan iki taraftan her birinin kendi adına vermiş olduğu para/semen, almış olduğu ise mal/mebîdir. Konumuz her yönüyle tüm akitlerde semen/para olarak kullanılabilir. Şey olduğundan trampa/takas akdinin teferruatına değinmeyeceğiz.

İnsanların ihtiyacı olsun olmasın bir şeye sahip olmak istediklerinde yukarıdaki takas yöntemini kullanmaları bazen kısıtlılık doğurabilir. Zira almak istediğiniz eşyaya karşılık olarak sizin teklif ettiğiniz bazen kabul görmeyebilir. Hatta elinizde takasa uygun eşyanız bulunmadığı takdirde satın almak sizin için âdetâ imkânsız hale gelebilir. Diğer bir sıkıntı ise takas sonrası malları yeni sahiplerine nakletmenin oldukça külfetli olmasıdır.

Bu yöntem tarih boyunca olduğu gibi bugün de hâlâ yapılagelir. Olsa da sayamadığımız birçok zorluğundan ötürü insanlar kendi aralarında daha kolay ve hızlı satın alma yöntemlerine başvurmuşlardır.

Toplumlar her dönemde, ortak kabul görmüş hususi niteliklere sahip bir şeyi mübadele aracı olarak benimsemiş ve kullanmışlardır.

Bu araç bazı kavimlerde tuz, bazılarındaki özel bir hayvanın kemiği, dişi vb. uzuvları, diğer bazısında ise muayyen bir ağacın tohumu, bir tür taş veya bakır gibi madenler olmuştur. Misalleri çoğaltmak mümkündür. Şurası önemli ki dikkatle bakıldığında mübadele aracı olarak kullanılan şeylerde yani para sayılan şeylerde bazı ortak özellikler görülmektedir.

Bunları şöyle sıralayabiliriz:

Nadirlik/az bulunup çok talep edilmeleri: Mübadele aracı olarak kullanılan şeylere bakıldığında toplumun hemen her bir ferdi tarafından talep edilen ve ancak sınırlı miktarda bulunan şeyler olmuşlardır. Bir diğer ifadeyle para olması kabul edilen şey, toplum için bizzatı değer taşıyan şey olmuştur. Sözgelimi; soğutucu aletlerin bulunmadığı dönemlerde et ve benzeri gıda maddelerini biriktirebilmek için tuz gerekiyordu. Bu yüzden tuz, toplumlar için yüksek bir değere sahipti. Hatta tuz yüzünden birçok savaş yapıldığı tarihçiler tarafından ifade edilmektedir. Buradan da anlaşılacağı gibi, para olan eşyanın bizzat kendisi bir değer taşımakta ve bu değer hemen herkes tarafından sahip olunmak istenmektedir.

Şayet çok bulunan bir şey para kabul edilecek olsa; çoğu kere insan, elinde bulunan şeyi ona karşılık vermek istemez. Bu yüzden paranın arzı, talebinden az olmalı ki herkes tarafından istenen olsun ve böylece ellerindeki değerli malları o para karşılığında satsınlar.

Mislilik: Eşya; fertleri/birimleri arasında farklılık olup olmama yönüyle misli ve kıyemî olarak ikiye ayrılır. Misli mal; cüzleri arasında farklılık bulunmayan maldır, diğer bir ifadeyle birinin yerine diğeri verildiğinde alıcı tarafından itiraz edilmeyip kabul gören şeydir. Kıyemi mal ise böyle değildir. Birinin yerine diğeri verildiğinde aynısı olmaması veya aynı değerde olmaması mümkün olduğundan çoğu kez, alıcı “bunu değil şunu ver” şeklinde itiraz edebilir.

Paranın misli olması şarttır. Zira özellikle vadeli alış-verişlerde kişinin üzerine borç olan miktarın zamanı geldiğinde ödenebilmesi için tartışma ihtimalini bertaraf edecek şekilde belirlenmiş ve alacaklı tarafından itiraz edilmeden kabul gören olması gerekir. Aksi halde sözgelimi “benim sana yüz karpuz borcum var” şeklinde karpuz, para sayılacak olsa ödeme zamanında alıcı, karpuzun küçük olması veya taze olmaması ve emsali nedenlerle itiraz edebilir. Bu şekilde itiraz ihtimalini kaldırmak gerekli olduğundan toplumda para olarak kabul edilen şeyin misli olması şarttır.

Nakledilebilirlik: Eşya; sabit olup olmama itibarıyla ikiye ayrılır. Taşınır mal/menkul, taşınmaz mal/ gayr-i menkul. Bir yerden başka bir yere taşınması mümkün olmayan mala; gayr-i menkul, hal ve şeklinde değişiklik olsun veya olmasın bir yerden diğer bir yere nakli mümkün olan mala da menkul denir.

Paranın mübadele aracı olarak kullanılması için taşınır mallardan olması mutlaka gereklidir. Bunun üzerine naklinin kolay olması, insanlığın ihtiyacını daha rahat karşılaması için aranan bir niteliktir. Yani bir şekilde insanın, almak istediği şeyin bedelini yanında taşıyabilmesi

ve istediği kadar uzak yere götürmesi para olacak şey için önemli bir niteliktir.

Fakat burada şuna değinmek gerekir; çok yüksek miktarda para nakillerinin zorluğu gerekçe gösterilerek bir ihtiyaçtan bahsedilmemelidir. Zira böyle bir ihtiyaç ancak toplumun azı için söz konusudur. Bu azınlık için mübadele aracını sanal para kabul edip toplumun çoğu için tahribatı belirsiz olan sonuçlara yol açmak dinimizin ihtiyaç olarak sayacağı şeylerden değildir.

Stok edilebilirlik: Satış esnasında karşılık olarak kabul edilen mübadele aracı istenildiği zaman harcanabilmeli, beklemekle bozularak kullanılmaz hale gelmemeli ve yok olmamalıdır.

Dayanıklılık: İnsanların elinde dolaşması, kıymetini itibarsız hale getirecek derecede düşürmemelidir. Diğer bir ifadeyle yıpranmış olup-olmamasına göre alım gücünde bir farklılığın olmaması gerekir.

Değerinde istikrarlılık: Kendisine atfedilen kıymetinin çok hızlı düşme ve yükselmeye maruz kaldığı bir mübadele aracı olmamalıdır. Zira malların değerini tespit etmek için ancak bilinebilir veya öngörülebilir kıymete sahip araçlar olmalıdır.¹ Yani para, kendisi dışında kalan tüm malların değerinin ölçümünde esas olmalıdır. Sözgelimi; şu mal, yüz lira; şu yüz elli lira şeklinde malların değeri parayla bilinmelidir. Bu yüzden paranın değeri mümkün olduğu kadar sabit olmalıdır.²

İnsanlık bir dönemden itibaren mübadelelerinde yukarıdaki özelliklerin tümünü barındıran altın ve gümüşe (dirhem ve dinara) geçmişler ve bunları alış-verişlerinde mübadele aracı olarak kullanmayı benimsemişlerdir.

Belirli ölçülerde sabit parçalar halinde darp ederek aralarında tedavülünü kolaylaştırmışlardır. Lakin altın ve gümüşü madenden çıkarmak ve darp etme işi nizam ve istikrar isteyen bir eylem olduğundan çoğunlukla bu işler toplumu yöneten otoritenin gözetiminde gerçekleştirilmiş ve belirli yöntemlerle insanların kullanımına sunulmuştur.

Mübadale aracı olarak altın ve gümüşün bırakılıp yerine altın veya gümüşe dayalı temsili kâğıt banknotlara geçiş şunlar gerekçe olarak gösterilmiştir.

✓ Altın diğer madenlere nispetle oldukça yumuşak bir maddedir. Bu ise alış-veriş gibi durumlarda devamlı elden ele dolaşımını daha da zora sokmuştur. Muntazam şekilde basılmış olsa dahi şeklini uzun bir süre koruyamaz. Tarihte para olarak basımı esnasında içine onu sertleştirici başka metaller karıştırmak bu sıkıntıya çözüm olarak keşfedilmiş ve uygulanmıştır. Buna “tağşiş” denmiştir.

Ancak tağşiş yöntemi altının para olarak kullanımına ve piyasada dönmesine çözüm sağlamış olsa da böyle yapmak devletin halktan vergi tahsil etme yöntemi haline gelmiş yani katkı miktarını artırdığı yeni bir râic para basıp halktan eskileri toplatarak aradaki farkı hazineye koyduğu dönemler olmuştur. Bu ve benzeri birtakım sebeplere dayalı olarak kıymetini etkileyecek miktarda tağşişte (katkıda) bulunmak altının piyasada para olarak döngüsünü olumsuz etkilemiş bu durum insanlar indindeki itibarını zaman zaman kaybettirmiştir.

✓ Madenî para sisteminde tek sorun tağşiş olmamıştır. Nitekim altın veya gümüş üzerlerinde taşıdıkları aynî ve zâtî

değere sahip paralardır. Bundan ötürü bazı dönemlerde halk içinde geçerli olan paradan parça kesmek, paranın etrafını kırkmak, karışımı yüksek olan sahte altın veya gümüşü râic olan para şeklinde basmak gibi kalpazanlık ve sahtekarlık faaliyetleri vuku bulmuş devletler bunları engellemeye çalışmıştır.

✓ İlk satırlarımızda bahsettiğimiz “aynî mübadale” (mala karşılık mal) usulüyle alış-veriş zor olduğundan mübadale aracına ihtiyaç duyulduğuna değinmiştik. Dünya çapında insanların genelinin bu ihtiyacını karşılamada altın ve gümüş asırlar boyu görevini sürdürmüştür. Fakat piyasalarda bulunan para miktarının talebi karşılayamaması veya yüklü miktarlarda altın naklinin güvenlik ve maliyet sıkıntıları ve yukarıda bahsettiğimiz paranın aynî değeri üzerinde yapılan türlü türlü sahtekarlıklar gibi birtakım etkenlerden ötürü otoriteler altın veya gümüşe dayalı temsili kâğıt banknotlar bastırılmış ve bunları tedavüle sürmüştür.

✓ Bazı kavimler yukarıda sayılan gerekçeleri tam anlamıyla haklı bulmayarak bunu yani temsili kâğıt banknotlara geçişi ilk etapta kabullenmemişlerdir. Zira sayılan bu sorunların çoğu kâğıt para da yüz göstermiş, tüccarlar zâtî değere sahip olmasından ötürü altın, gümüş gibi paralarla ticarete devam etmişler bunları kabul eder olmuşlardır. Miladî 19. Asrın sonlarına doğru dünya nüfusunun artıp bunun aksine madenlerden çıkarılan ve piyasada dönen metal para stokunun nüfusa oranla yetersiz kalması ve talebi karşılayamaması toplumları önce altına ya da gümüşe dayalı olan temsili kâğıt parayı daha sonra da küresel çapta yaşanan birtakım buhranlar neticesinde itibarî banknot parayı kabul etmeye zorlamıştır.

Bu sayılanlar altın veya gümüşe dayalı temsilî kâğıt banknotların mübadele aracı olarak kabul edilip altın ve gümüşün kaldırılmasına haklı sebepler olarak gösterilmiştir. Oysa daha önce de ifade ettiğimiz üzere kapitalizm, hiçbir şeyi insanlığa fayda için yapmamış olduğu unutulmamalıdır. Banknota geçilmesini haklı gösteren bu gerekçelerin arkasında farklı hesapların olduğu da gözden kaçırılmamalıdır.

İnsanların genelinin kabulü kâğıt para da semen olma yani para olma vasfını kazandırmıştır. Üstelik zekât gibi dinî mükellefiyetler üzerine terettüp edeceği, altın ve gümüşte cereyan edebilen faiz gibi gayr-i meşru durumların kâğıt para da da söz konusu olabileceği İslam Uleması tarafından kabul edilmiştir.

Günümüze kadar kâğıt paranın değerinde istikrarı sağlamak maksadıyla idarî makamlar birtakım ekonomik politikalar uygulamış halkın emtia veya hizmete ulaşımını sağlar olmuştur.

BİTCOİN EMSALİ KRİPTO PARALAR

Kripto para: Dijital şifreleme ile çalışan ödeme sistemidir. Bugünlerde oldukça yaygınlık kazanan bu mesele, icraata dökülmemiş olsa da ilk kez fikir olarak doksanlı yıllarda ortaya çıktığı konu uzmanları tarafından dillendirilmektedir. “Cypherpunk” denilen bir hareketin içerisinde bulunan bir grup bilgisayar uzmanının ortaya attıkları, aralarında konuştukları, yapılabirliğini düşündükleri bir meseledir bu. Şu kadarı var ki; o yıllarda teknolojik altyapı bunu uygulayabilmelerine müsait olmamıştır.

2000’li yılların başına gelindiğindeyse artık fikir icraata dökülmüş internet âlemini kötü amaçla kullanan bazı gruplar sadece kendi aralarında itibar görececek ilk kripto ödeme sistemini kullanmışlardır. Grup içerisinde herhangi bir mal veya menfaati elde etmek isteyen kişi o menfaatin karşılığı olarak kripto mübadele aracını kullanmış karşı tarafta buna razı olmuştur.

Kriptografik ödeme sisteminin dünya çapında tanınmasını sağlayacak ilk zahiri hareket ise -mânidar bir zamanlamayla- Amerika Birleşik Devletleri’nin yaşadığı dünyaya da yayılmış büyük mâli krizin olduğu sene yani 2008 yılında **Satoshi Nakamoto** mahlasıyla yayımlanmış bir makedir. Bu makaleyi yazan bir kişi mi, yoksa bir grup mu orası tartışılmaktadır. Birkaç yıl sonra attığı elektronik postaların kesilmesiyle beraber ortadan kaybolduğu için kim ya da kimler olduğu bugüne kadar tespit edilememiştir.

Konumuz zaten şahsın kendisi değil yazdığı makedir. Nitekim projesinin, mucidinden bağımsız çalıştığı yazımızdan anlaşılacaktır. Bu **Satoshi Nakamoto** mahlasıyla yayımlanan makaleye baktığımızda genel olarak bugün kendisine “Bitcoin” denen sözüm ona kripto paranın yapısının ve ona temel teşkil eden mekanizma yani “Blockchain”in anlatıldığı görülmektedir.³

Akla gelebilecek sorulardan bir tanesi Bitcoin’in piyasaya arzı ne şekilde oluyor? Bu yazıyı kaleme aldığımızda piyasada bulunan Bitcoin miktarı 16.750.000 küsur adet idi. Giderek artan bu kripto para piyasaya nasıl arz ediliyor? Bunun cevabı bu paranın güvenliğini sağlama yönteminde saklıdır.

İlk gerçekleşen arz 3 Ocak 2009 tarihinde yapılan 50 bitcoindir. Satoshi Nakamoto'nun cüzdanında herhangi bir şeyin bedeli olmaksızın sıfırdan oluşmuştur. 2009 yılından bu yana arz edilmiş bitcoinler ise dijital cüzdanlardan başka dijital cüzdanlara yapılan aktarımların diğer bir deyişle harcamaların dünya çapında yaygın büyük bir hesap defterine kaydedilerek gerçekleşmesiyle üretilmektedir. Bu hesap defteri bir kimsenin, kurumun, firmanın veya devletin kontrolünde, gözetiminde ve garantisinde değildir. Hesap defterini tutan kontrolcüler birbirlerini tanıyan veya tanımayan, uzak-yakın, dünyanın herhangi bir yerinde bulunan, nitelikli ya da sıradan Bitcoin sahiplerinin ta kendileridir.

Bu dijital kayıt defterinin yapısına "blockchain" (blok zinciri) denir. Birden çok yapılmış bitcoin alış-verişlerinin bilgisi küme halinde bir daha değişikliğe veya müdahaleye uğramaması için 256 adet 0 ve/veya 1'lerden oluşan bir şifreyle mühürlenir. Bu dijital olarak mühürlenmiş alış-verişler yekpare bir blok olur ve kendinden önceki kendisi gibi onay almış mühürlü alış-verişler zincirine dijital bir halka olarak eklenir⁴. Bunun bilgisi birkaç saniyede dünyadaki hesap defterini tutan diğer bütün cihazlarda da belirir ve onlarda da kayıt altına alınır.

Bitcoin harcaması yani bir cüzdandan diğer bir cüzdana bitcoin intikalinin gerçekleşebilmesi için onay alınması gerekmektedir. Nitekim yapılan alış-veriş ancak bunun akabinde küresel hesap defterinde yerini alabilecektir. Alış-verişe onayı verenler ise "Miner" yani madenci diye isimlendirilir. Yaptıkları onaylama işlemine de "Mine" veya "Mining" denilir.

Herhangi bir Bitcoin kullanıcısı gerekli yazılım ve donanıma sahip olduğunda dilerse Bitcoin sahiplerinin harcamalarına onayı veren kimse yani Miner olabilmektedir. Miner olabilmenin özel şartları veya karşılığında ödenen bir ücreti yoktur.

Bu işlem için gerekli olan donanım ve yazılım sisteminin kurulmuş, başlatılmış, açık ve faal olması yeterlidir. Burada dikkat edilmesi gereken bir şey var ki o da onaylamayı insanların kendi elleriyle yapmadığıdır.

Yukarıda anlattığımız mühürleme işlemi yapıldığında ve bir de bu işlem tüm dünyadaki diğer onaylama noktaları tarafından kabul gördüğünde buna bedel olarak Miner'ın cüzdanında bir miktar yeni Bitcoin belirir. Bunu ona veren hiçbir kimse değildir.

Yaptığı işin bedeli olarak tamamen Bitcoin protokolünün yazılımsal, otomatik bir hareketiyle hesabında oluşur. **İşte piyasaya yayılmış bütün Bitcoinler sadece bu noktadan arz olunmuştur ve olunuyor.**

Konu uzmanlarının bize aktardıklarına göre Bitcoinin temel kurallarından bir tanesi de piyasadaki toplam Bitcoin adedi 21 milyona ulaştığında arzın bitecek olmasıdır. Yani onaylamalar karşılığında Miner'lara Bitcoin verilmesi artık sona erecektir. Bu tarihten itibaren de piyasada sadece bu 21 milyon Bitcoin dönecektir. Şunu da belirtelim; Nasıl ki Türk lirası 200 TL'den 5 TL'ye kadar kâğıt olarak, 1 TL'den 5 kuruşa kadar da madenî olarak bölünmüş ise 1 Bitcoin de 100 milyon parçaya bölünebilir. 100 milyonda 1 olan en küçük coinin ismi 1 satoshi'dir.

Arzın bitiminden sonra bitcoinin tedavülünü sağlayan bu onaylama işini yapmakta Minerlar için teşvik edici gelir kaynağı artık sadece alış-veriş başına alacakları komisyonlar olacaktır. Nitekim bitcoinin yazılımsal kurallarına göre bitcoin arz edilme miktarı düzenli olarak giderek azaltılıyor. Miner'lar arz edilen bitcoinlere sahip oldukları gibi bir de onayladıkları alış-verişlerin sahiplerinden de komisyon almaktadırlar. Komisyonun asgari limiti belli olsa da ne kadar olacağı yeri geldiğinde karşılıklı anlaşmaya bağlı olarak değişebileceği ifade edilmektedir. Yani alt seviyesi belli olsa da üst seviyesi için bir sınırlama yoktur.

Malum, muayyen, merkezî bir yerde hesapların tutulmamasıyla birlikte yapılan alış-verişler esnasında olsun veya blok zinciri denen hesap defterine kayıt sırasında olsun bunlar kişinin ismiyle yapılmamaktadır. Şahsa sayı ve harflerden oluşan benzersiz bir kimlik-adres tanımı yapıyor ve bununla işlemlerini gerçekleştiriyor. Yaptığı alış-verişler ve hesabında bulunan koinlerin miktarı ortada olduğu halde şahıs istemedikçe kimliğinin bilinmesine imkân olmadığı söylenmektedir.

BITCOİN EMSALİ KRİPTO PARALARIN OLUMSUZ TARAFLARI

1- İnsanların ellerinde dolaşan kâğıt paraların bile büyük çoğunluğu altın-gümüş gibi asıl kıymetlere dayanmayan sadece itibari kıymete sahip paralar olabilir. Değerini düşürmek veya yükseltmek için üzerinde spekülâtif oyunlar da oynanıyor olabilir. Bazen de ülkenin (otoritenin ve toplumun) başına gelenlerden etkilenerek para itibar kaybı da yaşayabilir.

Böyle durumlar tarihte yaşandığında yönetimler halkın ihtiyacını görmek için birtakım alternatif yollar bulup yeniden sirkülasyonu (tedavülü) sağlamıştır. Nitekim asıl mühim olan paranın değersizleşmesi veya parada kıtlık yaşanması değildir. Zira para, amaç olan mal veya hizmete ulaşımında bir araçtır. Devletlerin buna çıkan manileri ortadan kaldırmaları gerekmektedir. İhtikar buna açık bir misal teşkil etmektedir. Böyle durumlarda İslam tarihi boyunca muhtekirlere devlet müdahalesi olmuş halkın ihtiyacı görülmüştür.

Şunu da ifade etmek gerekir ki; paranın başına gelebilecek sıkıntılar direk veya dolaylı olarak emtianın da ortadan kalkmasına veya zarar görmesine sebep oluyor denilebilir. Şu hâlde böyle durumlarla karşılaşmamak için piyasayı gözetleme, teftiş gibi önleyici ve koruyucu yaklaşımlar mecburidir. Bunu ise kripto paraların arkasında olduğu gibi sorumlu tutulamayacak sıradan insanlar değil eğitilmiş, donanımlı, liyakat sahibi adil bir yönetim sağlayabilir. Kripto para ile ilgili henüz böyle bir sistem geliştirilmiş değildir. Bazı ülkeler bunu kısmen sağlamış olsa da bunun henüz international/uluslararası bir kesinliği yoktur.

Eonominin damarlarında dolaşan paranın yaşadığımız asırda daha da hızlı bir şekilde değer kaybetmesine çözüm olsun diye fizikselliğini tamamen kaldırmak bir yöntem ve çare olarak kabul edilemez. Şimdilerde ortaya atılan sözüm ona sanal paranın durumu tam da budur yani maddî olarak dayandığı hiçbir değerli varlığı yoktur. Gücünü tümüyle itibardan alır. Üstelik bu sanal aracın kıymeti üzerinde kâğıt parada oynanandan daha kolay oyun oynanmayacağı, değeri ve

itibarına daha hızlı zarar gelmeyeceği garanti altında olmadığı gibi edilemeyeceği de uzmanlar tarafından dillendirilmektedir.

2- Sanal olması onun ancak siber alemde kullanılabileceğinin açık belirtisidir. Bu durum ise onun ancak Windows, Mac, Linux, Android gibi işletim sistemleri aracılığıyla sarf edilebileceğini ifade etmektedir. Bu sistemlerin sahipleri ise özel kişi veya firmalardır. Buna göre; işlev ve kontrolü birtakım özel insanların veya özel firmaların elinde olan bu yazılımlar ve işletim sistemleri, ona para olma gücünü sağlıyor diyebiliriz. Oysa para, gücünü özel şahıs veya firmalardan değil genel otoriteden almalıdır.

3- Paranın insanlar arasında kabul görmeye devam edebilmesi için hızlı ve çok inişli çıkışlı olmayan istikrarlı bir değere sahip olması daima aranan bir niteliği olmuştur. Aksi halde piyasada tedavül edemediği tecrübe edilmiştir. Nitekim bazı dönemlerde otoriteler paranın değerinin aşırı düşüp-yükselmesini ve buna bağlı olarak ticaretin zayıflamasını önlemek için para satımı akitlerine yani paranın başka paralarla değişimine kâr sınırı belirlemiş, aşıldığı takdirde ceza-i müeyyide uygulayarak bu tür istismarların önüne geçmeye çalışmıştır. Oysa kripto paralar için henüz böyle bir otorite yoktur.

4- Altın ve gümüş dışında bir şeyin para sayılabilmesi için yukarıda kâğıt parayla ilgili gerekli olan niteliklerden bahsederken dediğimiz gibi; insanların geneli tarafından para olarak kabul edilmesi yani örfen para olması gerekir. Halbuki söz konusu kripto-grafik yapıya sahip bu mübadele araçları öyle ya da böyle ge-

nel olarak insanlar tarafından kullanımı henüz yaygınlaşmış değildir. Bizim yaygınlıktan kastettiğimiz şu andaki kâğıt paranın kullanım yaygınlığı gibi bir yaygınlıktır.

5- Kripto-paraların yapısında bulunan anonimlik ve merkezizsizliğin bulunması insanlara zarar verici işlerde ve zarar veren eşyalarda çok daha rahat kullanılmasını sağlamakta dolayısıyla da kirli işlerin daha kolay ve denetimi daha az yapılabilmesini doğurmaktadır. Yani bu tür paralar daha çok, kötü amaçlı işlerde kara para olarak kullanıla gelmiştir. Zira bu hususta vazifeli birtakım güvenlik departmanları; “her ne kadar imkân dahilinde olsa da kâğıt parada çok daha basit bir şekilde yapılabilen suçluların tespit ve takip işleminin, koinlerde kolay olmadığını” dile getirmişlerdir. Buradan hareketle Müslüman bir insanın, böyle karanlık ve zararlı işlerde kullanılarak revaç bulmuş bu tür mübadele araçlarının değerini ve meşruiyet kazanmasını artırıcı yönde hareket etmemesi, şerre ve şer odaklarına dolaylı da olsa vesile olmaması ihtiyatla hareket etmesinin gereğidir.

EZCÜMLE

Teknolojik imkanların işleri son derece hızlandırdığı ve kolaylaştırdığı herkesin malumudur. Günümüzde ekonominin ve ticaretin damarlarında tıpkı kan gibi dolaşan paranın da bu imkanlardan istifade etmesi sonucunda insanların bu tür bir parayı kullanmaya yöneleceği çoğu kimse tarafından kaçınılmaz gözükmektedir. Binaen aleyh ülke otoritelerinin muhakemesinde insanların dijital cihazları aracılığıyla alış-verişlerinde kul-

lanabilecekleri kripto-grafik olarak güvenliği sağlanmış yeni para türünün kullanıma sunulup ve buna bağlı olarak “halkın geneli tarafından” piyasalarda para olarak benimsenmesi de sağlandığı takdirde devletlerin çıkardıklarını yeni bir örfî para kabul etmek insanlar için bir mecburiyet olabilir. Fakat bu tür paranın açacağı felaketlerin boyutu ne olacak şimdiden kestirmek güçtür. En azından bunu kabul etmek, var olan mevcut durumu sonu henüz belli olmayan meçhule sürüklemek olur. Bu yüzden mümkün olduğu kadar bu tür paralardan uzak durmak, bir Müslümanın duruşu olsa gerektir.

Şu an itibarıyla bu tür bir parayı kullanmanın gayrimeşru olan bir şeyin tedavül kazanmasına yardımcı olacağı kanaatindeyiz. Bu yüzden herkes bu konuda kalbine danışmalı ve zararın boyutlarını sorgulamalıdır. Faydası zararını örtecek kadar fazla ve aşikâr olmadıkça kullanmamalıdır. **Sonuç olarak şu an itibarıyla bu tür bir parayı kullanmak caiz değildir.**

Yarın bir gün yaygınlık kazanırsa ve kullanmak mecburi olursa o zaman fıkhen zaruret halini alır ve zaruri miktar neyse o kadar kullanımına ruhsat verilir. Fakat böyle bir yaygınlığı henüz kazanmamışken yarın ister istemez bu yaygınlığı kazanacak diyerek bunu şimdiden zaruret görmek ve tecviz etmek fıkhen çok büyük bir yanlıgı olur. Bize düşen mücadelemizi sürdürmek, İslami duruşu sergilemektir, kim garanti edebilir ki Allah Teâlâ lütfunu, inayetini bahşetmeyecek diye...

Selamete...

KAYNAKÇA

- 1) Bkz. Ali Keleş, “İslam’a Göre Para Kavramı”, 111-114. Mübadele araçlarının ortak özellikleri
- 2) Bkz. İbn Kayyim, “İlamu’l-Muvakkî’n”, 2/116; “Mecelletü’l-mecmei’l-fıkhî’l-islâmî”, 1/117. Paranın değerinde istikrar
- 3) Bkz. İbn Abidin, “Reddu’l-Muhtâr”, 5/222 (şamile). aynî mübadele tarifi
- 4) Bkz. “el-Mevsûatü’l-fıkhîyyetü’l-kuveytiyye”, 9/26. Semen tarifi
- 5) Bkz. “el-Mevsûatü’l-fıkhîyyetü’l-kuveytiyye”, 38/344. Aynî mübadele eşyalarının minvechin semen ve mebi oluşu
- 6) Bkz. Feridun Ergin, “İktisat”, 555. 19. Asırda kağıt paraya geçiş
- 7) Bkz. “Mecelletü’l-mecmei’l-fıkhî’l-islâmî”, 1/125. Ulemanın Kağıt paraya semeniyet fetvası
- 8) Bitcoin hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Çarkacıoğlu, “Kripto-para Bitcoin”, 11, (S.P.K. Araştırma Dairesi Raporu).
- 9) Bkz. Kâsânî, “Bedâi’u’s-sanâ’i fi tertîbi’s-şerâ’i”, 5/129. İhtikarın men’i hakkında
- 10) Bkz. Serahsî, “el-Mevsûatü”, 14/26-27. Altın ve gümüşün dışındakilerin örfen para oluşu

Dipnot

- 1- Not: Bu her ne kadar parada aranan fıkhî bir özellik olmasa da insanları ekonomik yönden muhafaza edici bir nitelik olduğu göz ardı edilmemelidir.
- 2- Kapitalizm sisteminin doğurduğu felaketlerden biri de budur. Paranın değeriyle oynayıp onu altın ve gümüşü temsil eden banknot olmaktan çıkardılar ve böylece türlü manipülasyonlarla değerler üzerinde oyun kurdular. Ve maalesef bu oyununun kurbanları ise yeterince ekonomisi güçlü olmayan devletler oldu.
- 3- Bitcoin “Bit” ve “Coin” kelimelerinden türetilmiş bir bileşik isimdir. “Bit” bilgisayarda bulunan en küçük bilgi boyutu birimidir. Sözelimi bilgisayar içindeki sayısız miktarda bulunan “0” veya “1”lerden her bir tanesi bir bittir. 0010 diye bir bilgi düşünelim. Bu, bilgisayar dilinde tam 4 bitlik bir veridir. “Coin” ise İngilizcede madenî para demektir.
- 4- Yüzeysel olarak anlatılmak istenirse burada zincir halkalarının birbirine geçmiş yapısını sağlayan kilit/ güvenlik noktası şudur; her bir blok, içerisinde bir önceki bloğun 256 hanelik şifresini içermek zorundadır. Yani yeni eklenen blok mühürlenirken önceki bloğun şifresi de hesaba katılarak şifrelenir. Bu ise 2009’dan bu yana oluşturulmuş halkalara hack müdahalesini imkânsız hale getiren güvenliği ortaya çıkarır.

Hadîs-i Şerîfler

Abdullah b. Abbas (*Radyallahu anhüma*)'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah ﷺ şöyle buyurmuştur:

“Uhud Savaşı’nda kardeşlerimiz şehid olunca Allah onların ruhlarını yeşil kuşların içine yerleştirdi. (Bu ruhlar yeşil kuş suretindeki taşıyıcılarına binerek) cennet nehirlerine uğrar, ondan içerler, meyvelerinden yerler ve Arş’ın gölgesi altında asılı bulunan altın kandillere konarlar. Onlar yiyecek ve içeceklerin tadını, eğlenip dinlendikleri yerin güzelliğini görünce:

“Kardeşlerimizin harpten korkmamaları ve cihaddan uzak durmamaları için, bizim cennette rızıklandırıldığımızı onlara kim bildirecek?” dediler.

Allah-u Teâlâ onlara cevaben:

“Sizin haberinizi onlara Ben duyururum” buyurdu. Ve şu ayeti kerimeleri inzal buyurdu:

“Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümlerini sanmayın. Bilakis onlar diridirler, Rab’leri katında rızıklandırılırlar. Allah’ın kendilerine fazlından verdiği ihsanlardan dolayı sevinç içindedirler. Arkalarından henüz kendilerine katılmayan (daha şehid olmamış) kimselere de, hiçbir korku olmayacağını ve üzülmeceklerini müjdelemek isterler.” (Ali İmran: 169- 170) Ebu Dâvud, Cihâd 27, (2520)

Abdullah İbni Ömer (*Radyallahu anhüma*)’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Bir kulun canı boğazına gelmedikçe, Allah Teâlâ onun tövbesini kabul eder.” (Tirmizî, Daavât 98; İbni Mâce, Zühhd 30)

Enes b. Mâlik (*Radyallahü anh*)’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah ﷺ:

“Receb, Allah-u Teâlâ’nın ayı, Şaban Benim ayım; Ramazan da ümmetimin ayıdır, buyurdu. Bunun üzerine:

“Ya Resûlellah! Receb Allah’ın Ayı’dır, ne demektir?” Diye sorulunca, Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu:

“Çünkü o (Receb ayı), mağfirete mahsustur. Bu ayda kan dökülmesi men edilir. Bu ayda Allah-u Teâlâ bir kısım Peygamberlerinin tevbesini kabul buyurmuştur. Yine Allah-u Teâlâ bu ayda veli kullarını düşmanlarından kurtarmıştır. Bir kimse Receb Ayı’nı oruçlu olarak geçirirse Allah-u Teâlâ o kimseye şu üç şeyi gerekli kılar:

1- Geçmiş günahlarının tümünü bağışlar. 2- Kalan ömründe günah işlemekten korur. 3- Kıyamet günü susuzluğundan emin kılar.

Bu esnada yaşlı, zayıf bir zat ayağa kalkarak:

“Ya Resûlellah! Ben Receb’in hepsini oruç tutmaktan acizim, ne yapayım, bu ikramlardan bana nasip yok mu?” dedi.

Resûlullah ﷺ:

“Sen de Receb’in ilk, orta ve son gününü oruç tut ki; bütün ayı oruç tutmuş kimsenin sevabına nail olursun. Çünkü, bir hasene on katı ile muamele görür. Fakat, siz Receb Ayı’nın ilk cuma gecesinden gafil olmayın. Çünkü o, meleklerin kendisine (rağbet edilecek bol bahşiler, anlamına gelen) ‘Reğâib’ ismini verdikleri gecedir.

O gecenin üçte biri geçtiği zaman; göklerde ve yerde hiçbir melek kalmaz hepsi Kâbe ve civarında toplanırlar. Allah-u Teâlâ onların hallerine muttali olur ve şöyle buyurur:

- Ey Meleklerim! Ne dileğiniz varsa Benden isteyin! Onlar da:

- Ey Rabbimiz! Senden dileğimiz Receb Ayı’nda oruç tutanları bağışlamandır’ derler. Onların bu dileği üzerine, Allah-u Teâlâ da:

- Muhakkak Ben bunu yaptım” buyurur.

- (Haftız Muhammed İbni’n-Nâsir, Emâl’i İbni’l-Husayn, Meclis No: 14; Abdülkadir Geylani, el-Gunye, 1/331)

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

RAHMET MEVSİMİ GELİYOR!

Gözümüz aydın!.. İşte yine rahmet mevsimi geliyor hamdolsun. Gelirken de her zaman olduğu gibi rahmet hediyeleri olan kandilleriyle geliyor. Bizleri mânen serinletmek, ferahlatmak, kir ve günahlardan arındırmak için...

Haklarında âyetler nâzil olmuş hadisi şerifler varid olmuş, halk arasında “üç aylar” diye isimlendirilen bu mübarek aylar, bizim için manevi bir fırsattır.

Evvvelce deve kervanları aylarca süren uzun çöl yolculukları yaparlarmış. Kızgın güneş altında, kum fırtınaları arasında sefer yapan bu kafileler, çöllerde yer yer rastlanan “vaha”larda (çöllerde bulunan sulak ve yeşillik bölgelerde) konaklayıp dinlenirler, yorgunluklarını ve susuzluklarını bu vahalarda giderirlermiş.

Böylece orada dinlenip güçlerini tazeleyerek yollarına devam edebilme imkanı bulurlarmış.

Günümüzde de şehirlerarası uzun yolculuklarda, bazı dinlenme istasyonlarında mola verip dinlenerek bazı ihtiyaçlar giderildikten sonra, daha dinç bir şekilde yola devam etmek mümkün oluyor.

İşte bu misallerde olduğu gibi, hayat yolculuğumuzda da, bu mübarek ay ve geceler adeta bizim için birer mola me-sabesindedir. Bu vesileyle bunalan ruhlarımız ferahlıyor, katılaştan kalplerimiz yumuşuyor, gönüllerimizin kir ve pasını temizleme imkanı ve fırsatı doğuyor el-hamdülillah.

Âhiret yolculuğundaki ikaz levhaları

Trafikte yolculuk yaparken, yol üzerinde pek çok işaret levhaları ve ikaz lambalarına rastlarız. Bunlar yolculuğun kazasız belasız geçmesi içindir. Bu işaret levhalarına riayet edenler, hem canını hem de malını korur ve selâmetle gideceği yere ulaşırlar. Buna riayet etmeyenler ise kazalara sebebiyet verir ve birer trafik canavarı haline gelip hem kendi hayatına, hem de başkalarının hayatına kastetmiş olurlar. Nitekim medyada; “filan yerde kaza oldu, şu kadar kişi can verdi” haberlerini sık sık duyuyoruz.

İşte bu mübarek gün ve geceler de, bir nevi manevi yolculuğumuzdaki âhiret yolunun birer ikaz levhalarıdır. Bu ikaz levhalarına uyup o mübarek gün ve geceleri ihyâ ederek idrak edenler, kazasız belasız bir şekilde kurtuluş limanına, selam diyarı olan Cennete ulaşırlar bi-iznillah.

Mevla Teala bir âyet-i kerimesinde şöyle buyuruyor:

“Muhakkak ayların sayısı, gökleri ve yeri yarattığı günden beri Allah’ın kitabında on ikidir. Bunlardan dördü haram olan aylardır. Bu (haram) aylarda nefislerinize zulmetmeyiniz” (Tevbe: 36)

Âyet-i kerime’de ayların sayısının on iki olduğu zikredildikten sonra, bunlardan dört tanesinin **“haram ay”** olduğuna dikkat çekilmiştir. Demek ki, haram olan mekânlar olduğu gibi, haram olan zamanlar da vardır. İşte bu aylar, haram olan zamanlardır. Tabi **“haram ay”** derken yanlış anlaşılmasın, hürmet gösterilmesi gereken, emirler ve nehiyeler noktasında daha fazla dikkat edilmesi gereken aylar demektir.

Meselâ, Beytullah’a **“Mescid-i Haram”** yani haram mescid diyoruz. Niçin?..

Çünkü orası diğer mescidlerden daha kıymetli, faziletli ve hürmeti gerektiren bir Mescid’dir de onun için. Dolayısıyla Mescid-i Haram’da yapılan ibadetlerin sevabı, diğer mescidlerde yapılan ibadetlerden kat kat fazladır. Nitekim Efendimiz (Sallallahü aleyhi ve Sellem):

“Mescid-i Haram’da kılınan bir namaz, onun dışındaki mescitlerde kılınan yüz bin namazdan efdaldır.” Bu yurmuştur.

Tabi bir de madalyonun öbür yüzü var. Yapılan ibadetler o beldede çok daha sevaptır, fakat orada işlenen günahlar da, başka yerde işlenen günahlardan daha katmerlidir. Bu sebeple kişi o haram beldede bulunuyorken oranın hürmetine riayet etmeli; eline, diline, gözüne hakim olduğu gibi gönlünden geçenlere dahi dikkat etmelidir.

Dolayısıyla **haram aylar** da böyledir. Yani bu aylar, diğer aylardan daha kıymetlidir ve hürmeti gerektirir.

Onun için bu ayların hürmetine riayet edip kendimize çeki düzen vermemiz gerekir.

Ayet-i kerime’de ifade edilen birbirinden kıymetli bu dört tane haram ayın hangileri olduğunu, Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir hadîsi şeriflerinde şöyle açıklamıştır:

“Bir sene on iki aydır. Bunlardan dördü haram olan aylardır: Üçü ardarda gelen Zülkade, Zülhicce ve Muharrem’dir. Biri de Mudar kabilesinin Receb’idir ki, Cemâziyelâhir ile Şaban Ayı arasındadır.”

Bu haram ayların üçü serd (peş peşe) gelir, biri de ferd (tek) olarak gelir. Tek gelen haram ay **Receb-i Şerif Ayı**’dır.

Cahiliye döneminde de haram aylara hürmet edilirdi

İslamiyet gelmezden önce, cahiliye devrinde de insanlar bu dört haram ayın kıymetini kabul ediyor ve bunlara hürmet gösteriyorlardı. Bu İbrahim ve İsmail (Aleyhimesselem) zamanından beri devam edegelen bir adetti.

Onlar da bu haram ayları kutsal kabul ederler, savaştan ve yağmacılıktan kaçınırlardı. Bu aylar geldiğinde insanlar savaş etmezler, harp yapmazlar ve bu aylara hürmeten kan dökmezlerdi. Mızraklar iner, kılıçlar kınına girer, oklar sadağına yerleşirdi. Şayet bir kimse babasının katilini dahi görecekti olsa, görmezden gelirdi. Onun için bu aya; **“Şehru’l-Esamm/Sağır Ay”** demişlerdi. Yani kılıç ve mızrak sesi duyulmayan ay...

Bu aylarda kılıç şakırtısı, savaş ve yağmacılık yapılmadığı için, bu vesileyle uzak yerlerden Hac için gelenler, haram olan Zilkade, Zilhicce ve Muharrem

aylarında emniyet ve huzur içinde ibadetlerini yerine getirirler, hac görevlerini yaptıktan sonra da güven içinde memleketlerine geri dönme imkanı bulurlardı.

Senenin ortasında Receb Ayı'nın haram olması ise, yine Kâbe'yi ziyaret edip Umre yapmak ve Umre'den sonra da ziyaretçilerin memleketlerine güven içinde dönebilmeleri içindi.

Haram Ayların yerini değiştirmek

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) haram ayları açıkladığı hadis-i şerifinde, Receb Ayı'nı zikrederken; **“Cemâziyelâhir ile Şaban Ayı'nın arası”** diyerek yerini kesin olarak tayin etmiştir. Bunun sebebi, Haram ayların hürmetini başka aylara ertelemeyi engellemek içindir. Çünkü Araplar cahiliyye döneminde bunu yaparlardı. Zira o günkü Arap kabilelerinin pek çoğunun maîşeti harplerdendi. Yağma yaparlar, kervan basarlar ve bu şekilde geçinirlerdi. Bu kabileler öfkeli, şecaatli, kabile gayreti olan ve savaşmayı seven kimselerden oluşuyordu.

Tabi haram ayların üç tanesi (Zülkade, Zülhicce ve Muharrem) peş peşe geldiği için bu kabileler, savaş yapmalarını engelleyen bu süreyi çok uzun bulurlardı. Çünkü bu süre zarfında ne ganimet elde edebiliyorlar, ne de yağma yapabiliyorlardı. Bunun üzerine dediler ki:

“İki ay bu yasağa uyalım, üçüncü ay, yani Muharrem ayında ise yapacağımızı yapar, harp ederek ganimetler elde ederiz. Ondan sonra gelen “Safer Ayı”nda haram aymış gibi savaştan uzak dururuz.”

Böyle yaparak güya haram ayların sayısını, yine dört olarak muhafaza ederlerdi.

Mevla Teala, cahiliye döneminde yapılan bu uygulamayı yasakladı ve:

“Nesî’ (haram ayları ertelemek) **ancak küfürde bir artıştır.** (Tövbe: 37) buyurdu.

Çünkü bu uygulama; haram olanı helâl, helâl olanı da haram kabul etmektir. Allah-u teala'nın belirlediği zamanı değil de, kendi belirledikleri zamanı kutsî tutmaktır ki, buna bir nevi “İlahlık iddiası” da diyebiliriz. Dolayısıyla bu küfürde ziyâdedir, katmerli gâvurluktur.

Bu olayı daha iyi anlamak için şöyle bir misal verebiliriz:

Ramazan Ayı bazı kere yaz mevsimine bazı kere kış mevsimine gelir. Çünkü Kamerî Takvim, Şemsî Takvim'den **“on gün”** kadar kısadır. Dolayısıyla Ramazan Ayı her yıl on gün geri geldiği için, bazen Kış, bazen de Yaz Mevsimi'ne rastlar.

Şimdi, Ramazan Ayı yaz mevsiminin en uzun ve en sıcak günlerine rastladığında, oruç tutmak zorlaştığı için şöyle denilse; “Bu uzun ve sıcak günlerde oruç tutmak zor, öyleyse bunun yerine, kısa ve serin olan kış mevsiminde bir ay oruç turalım.”

Bu durumda, tutulan oruç farz oruç sayılır mı?.. Kesinlikle sayılmaz. Çünkü Rabbimiz:

“Her kim Ramazan Ayı'na ulaşırsa oruç tutsun” (Bakara: 185) buyurmuştur.

Yaz mevsimine de gelse, kış mevsimine de gelse farz olan oruç Ramazan Ayı'nda tutulur, çünkü Rabbimiz böyle emretmiştir.

Bir başka misal verecek olursak;

Malum, Hac mevsiminde mukaddes topraklarda milyonlarca insan toplanıyor. Özellikle şeytan taşlamada izdihamdan sebep evvelce ölenler dahi olmuştu.

Şimdi, bu olayları gündeme getirip izdihamı bahane ederek, “**Zilhicce Ayı**’nda değil de, insanların yoğun olmadığı başka bir ayda Hac yapalım” dense, olur mu?.. Olmaz! Çünkü Rabbimiz:

“**Haccetmek bilinen aylardadır**” (Bakara: 197) buyurmuştur.

Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’de

“**Hac Arafat’tır**” (Tirmizi, Hac 57) buyurmuş ve Arefe günü Arafat’a çıkmaksızın Hac’cın gerçekleşmeyeceğini beyan etmiştir. Yani Arafatsız Hac olmaz.

Yine, Cuma Günü işler yoğun olduğu için “Cuma namazını, cumartesi günü kılalım” dense, olur mu?.. Elbette olmaz! Adı üzerinde Cuma namazı, cuma günü kılınır. Hac, hac aylarında yapılır. Ramazan orucu da, Ramazan ayında tutulur. Dünya toplansa bunların yerini kimse değiştiremez.

İşte bunun gibi, haram ayların hürmetinin bir sonraki aya kaydırılmasına Mevla Teala “**Küfürde ziyadedir**” buyuruyor ve bunun önünü böylece kapatıyor.

Haram ayların en kıymetlisi

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir hadis şeriflerinde:

“**Receb Allah’ın ayı, Şaban Benim ayım, Ramazan da ümmetimin ayıdır**”

Buyurmuştur. Dolayısıyla, Rabbimiz Receb Ayı’nı Kendisine seçmesi hasebiyle, haram ayların en kıymetlisi olmuştur.

Ayrıca Receb Ayı’nın kıymetini, şuradan da anlamak mümkündür ki, beş tane kandil gecesinin iki tanesi bu aydadır. Efendimizin ana rahmine intikal ettiği **Reğaib Gecesi** ve hiçbir beşere nasib olmayan Mevla teala ile Habîbi’nin çok özel randevüsü olduğu **Mirac Gecesi** de yine bu aya tevâfuk ediyor.

Ayrıca İdris (Aleyhisselam)’ın göklere kaldırıldığı gece de Receb Ayı’nın on beşinci gecesine rastladığı rivayet edilir.

“Receb-i şerif Allah’ın Ayı’dır” ne demektir, zaten bütün aylar Allah’ın değil mi?

Bunu şöyle anlamak lazım. Mesela; bütün mescidler Allah’ın evidir. Ama Rabbimiz o mescidler içinden Kabe’yi Kendine seçti ve ismini de o mescide izafe edip “**Beytullah/Allah’ın Evi**” buyurdu. Böylece orası şeref ve kıymet kazanıp diğer mescidlerden daha üstün oldu.

İşte Receb Ayı da böyledir. Bütün aylar Allah’ındır, lakin aylar içinden Receb Ayı’nı özel olarak Kendine seçti ve ismini izafe edince “**Şehrullah/Allah’ın Ayı**” oldu. Böylece bu ay kıymet kazandı ve diğer aylardan daha faziletli oldu. Dolayısıyla Receb ayında yapılan ibâdetler, diğer aylarda yapılan ibâdetlerden daha sevaplı ve daha faziletlidir.

Fakat şunu da ifade edelim ki; Receb Ayı’nda sevaplar nasıl kat kat oluyorsa, işlenen günahlar da aynı şekilde katmerlidir. Ne gibi? Yine Mescid-i Haram misâlini verecek olursak; içki içmek günahtır ama Beytullah’da içki içmenin günahını tasavvur bile edemeyiz. Herhangi bir yerde kumar oynamakla, orada kumar oynamak, filan yerde zina etmekle Beytullah’da zina etmenin günahı elbette aynı değildir.

İşte, **Beytullah**’da günah işlemekle başka yerde günah işlemek bir olmadığı gibi, diğer aylarda işlenen günahla, **Şehrullah** olan Receb Ayı’nda günah işlemek de bir değildir. Onun için çok dikkat etmeli, kendimize çeki düzen vermeliyiz. Nitekim Allâh-u Teâlâ, Tevbe sûresi’ndeki 36. âyetin sonunda “**...Bu (haram) aylarda nefislerinize zulüm etmeyiniz**” buyuruyor.

Aslında hiçbir zaman nefse zulmetmek uygun değil, ama bu ayda özellikle buna daha fazla dikkat etmek lâzım. Çünkü sevaplar nasıl bu ayda kat kat oluyorsa, günahlarda kat kat olduğu için çok dikkat etmeli, kendimize çeki düzen vermeliyiz. Zira bu ayda işleyeceğimiz günah yükünü, bu ağır vebâli kaldıramayız. Dolayısıyla bu da kendimize zulmetmek olur.

Receb; **“tercim”** kökünden gelmiştir. Saygı manası vardır.

Allah-u teala bu ayı Zatına isnad etmekle, yani **“Şehrullah”** demekle, bu aya hürmet etmeyi Kendisine hürmet etmek; bu aya gaflet ve isyanı da adeta Kendisine isyan olarak kabul etmiştir.

İmâm-ı Katâde bu meseleyle alâkalı olarak der ki:

“Her ne kadar zulüm her zaman büyük suç ise de; haram aylarda zulüm, diğer zamanlardaki zulümden daha büyük ve günahtır.”

Receb Ayı; ekim ayıdır, tohum atacaksın. Şaban ayı; Sulama ayıdır. Ramazan ayı ise; harman ayıdır. Ekim zamanını boşa geçiren, harman zamanı nedamet duyar. O nedameti duymamak için, harman zamanına şimdiden hazırlanmak, manevi tohumları atmak lazım.

Bu mübarek ayda ibâdetleri artırmalı, sevapları çoğaltmalı, günahları da frenlemeliyiz. Ayrıca, Recep Ayı Cenab'ı Hakk'a mahsus bir ay olduğu için, Allahü Teâlâ'nın sıfatlarını bildiren **İhlas Sûresi'**ni bu ayda çok okumalıyız.

Rabbimizin ayı olan Receb'in ismi şerifi üç harften oluşur. Bunlar **“Ra, Cim ve Ba”** harfleridir. **Ra:**Yüce Allahın Rahmetine, **Cim:** Cömertliğine, **Ba:** Birr-u ihsanına delalet eder.

Bu manaya göre; bu ayda azap olmadan bol rahmet, cimrilik olmadan cömertçe yağdırırcasına vermek, cefa çekmeden sefa ile birru ihsan bu ayda Ümmeti Muhammed'e verilecektir.

Bu ayın bir ismi de **“Şehrullahi'l-E-sabb”**dır: Allah bu ayda kulları üzerine rahmet yağdırır. Ve bu ayda kullarına öyle nimetler ikram eder, öyle dereceler ihsan eder ki, onları hiçbir göz görmemiş, kulaklar işitmemiştir. Bir beşerin kalbine onların ne olduğunu anlamak dahi gelmemiştir. Rabbimiz biz kullarına acıdığından, böyle faziletli aylar ve geceler ihsan etmiştir ki, her çeşit günahattan, kir ve pastan arınmak, temizlenmek için ne iyi bir fırsattır. Tövbeler mutlaka kabul, dualar bi-iznillah makbuldür.

Evet bu ayda Mevla teala'nın rahmeti, cömertliği, ihsanı, ikramı elbette çoktur ama bu rahmetten kimler istifade edebilir?..

Ellerini o Yüce Dergâha açanlar, Allah-u teala'ya yönelenler istifade ederler. Öyle ya, şayet suya ihtiyacın varsa, çeşmenin başına gitmen lazım. Bu yetmez, testinin ağzını da açman lazım, zira ağzı kapalı olan testiye su dolmaz. Hatta o şekilde deryaya daldırsan, o engin deryadan bir damla bile su alman mümkün değil, illa ki testinin kapağını açacaksın.

Perdeni açmazsan güneşten istifade edemezsin. Güneş bütün dünyayı aydınlatır, ışık hüzmeleri olarak her yere girer. Ama sen perdeni açmazsan senin evine girmez, seni aydınlatmaz. Bu güneşin değil senin kabahatin.

Öyleyse bu mübarek aylarda gönül kapılarımızı açmalı, gönül perdelerini ardına dek çekmeli ki, bu ayın ihsanından ikramından bol bol istifade edebilelim.

Fi emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

ÜMMÜ SELEME (Radiyallâhü Anhâ) I. BÖLÜM

Ümmü Seleme (Radiyallahü anha) Peygamber Efendimizin mübârek hanımlarındandır. Künyesi Ümmü Seleme olup, bu isimle meşhûrdur. Asıl adı Hind'dir. Babası Ebu Umeyye Süheyl b. Muğire annesi ise, Atike binti Âmir'dir.

İlk önce halasının oğlu Abdullah b. Abdülesed ile evlenmiştir. Kocasıyla beraber İslâmiyeti ilk kabûl edenlerdendir.

Mekke'deki müşriklerin, müslümanlara eziyet ve işkenceleri dayanılmayacak bir hâl alınca, kocasıyla Habeşistan'a hicret etmiştir.

Habeşistan'da **Seleme, Zeyneb, Ömer** ve **Dürre** isimlerinde dört çocukları dünyaya gelmiştir.

Çocuklarından **Seleme** doğduktan sonra ona nisbetle "**Seleme'nin Annesi**" manasına gelen; "**Ümmü Seleme**" künyesiyle anılmıştır. Kocası Abdullah'a ise, "**Ebu seleme**" (Seleme'nin babası) denmiştir.

Ebû Seleme (Radiyallahü anh) aynı zamanda, Peygamber Efendimizin halasının oğlu ve sütkardeşidir. Peygamber Efendimiz'e sütannelik yapan **Süveybe Hâtun**, daha sonra Ebû Seleme'yi de emzirmiştir.

Rivayet edilir ki: Ümmü Seleme kocası Ebû Seleme'nin Peygamberimize gidip gizlice iman ettiğini öğrenince sitem ederek ona demiştir ki:

- Sen doğru ve emin olan sütkardeşin ve dayının oğluna gittin de beni beraberinde götürmedin öyle mi?

Bunun üzerine beraberce Peygamber Efendimiz'in huzuruna çıkıp kelime-i şehâdet getirdiler.

Çok asîl, zeki ve sabırlı bir kadın olan Ümmü Seleme (Radiyallahü anha), İslam dini uğrunda birçok eziyetlere katlandı, çektiği bu sıkıntılar onun imanının kuvvetlenmesine ve İslam'a daha fazla sarılmasına sebep oldu.

Habeşistan'da iken, Mekke'deki müşriklerin müslüman olduğu haberleri gelmesi üzerine, geri dönüp Mekke'ye geldilerse de, müşriklerin müslümanlara karşı yaptıkları ağır işkence ve zulümler neticesinde, Medine'ye hicret etmek istediler.

Hicret etmesine engel olundu

Kocası Ebu Seleme ile beraber Medine'ye hicret edeceği sırada kendi kabilesi tarafından engellendi, hicret etmesine mani olunarak kocasıyla birlikte Medine'ye gitmesine müsaade edilmedi.

Ümmü Seleme (*Radiyallahü anha*), kendi kavmi tarafından Medine'ye hicret etmesine mani olunmasını şöyle anlatır:

“Ebu Seleme Medine'ye gitmek üzere hazırlanıp toparlandığı zaman, benim için de bir deve hazırladı.

Oğlum Seleme ile beraber deveye bindikten sonra, devemin yularından tutup yola çıktık. Fakat Muğîreoğullarından (Ümmü Seleme'nin kendi akrabalarından) bazı kimseler bizi görünce hemen yanımıza geldiler ve kocam Ebu Seleme'nin başına dikildiler:

- Sen bizi dinlemedin! Putlarımızı bırakıp Müslüman oldun. Şimdi de kabîlemizin kızını (Ümmü Seleme'yi) kaçırmaya çalışıyorsun! Onu daha nereye götüreceksin? Senin bu kadını memleketlerde gezdirip dolaştırmana asla müsaade etmeyiz! diye çıktılar. Ona zorla devenin yularını elinden bıraktırdılar ve beni Medine'ye göndermediler.

Muğîreoğulları çok kalabalıktı. O zorbalarla başa çıkmak mümkün değildi. Buna rağmen münâkaşa çok uzadı. Olayı işiten, Esedoğulları (Ebu Seleme'nin yakınları) da oraya koştular. Ne olduğunu sordular. Onların da çoğu Müslüman değildi, fakat buna rağmen direttiler. Kavmimin, beni kocam Ebu Seleme'yle göndermek istemeyişine, kocamın yakınları çok kızdılar ve:

- Madem ki, onlar Ümmü Seleme'yi bizim oğlumuzdan ayırdılar, biz de torunumuz Seleme'yi size bırakmayız! diyerek oğlum Seleme'yi aralarında çekiştirmeye başladılar. Oğlum, biri o tarafa biri bu tarafa çekerken en sonunda çocuğumun kolunu çıkardılar. Bu kadar zorbalık sonunda kocamın akrabaları olan Esedoğulları oğlum alıp yanlarında götürdüler. Beni de Muğîreoğulları alıp oradan uzaklaştılar. Ebû Seleme oracıkta, devesiyle kalakaldı. Ve mecburen yalnız olarak Medine'ye gitmek zorunda kaldı.

Kavmim, Ebu Seleme'yle beraber Medine'ye gitmeyeyim diye beni yanlarında hapsettiler. Böylece hem kocamdan hem de oğlumdan beni ayırmış oldular.

Eşine kavuşuyor

Bir yıl kadar her sabah **Ebtah Mevki'**ne çıkar, orada oturur, akşama kadar gözyaşı dökerdim. Orada, Medîne'den gelen yolcuları bekleyip kocamdan haber almaya çalışırdım. Bir gün amcaoğullarımdan birisi beni bu halde görünce, bana çok acıdı ve üzüldü. Hemen Muğîreoğullarına gidip:

- Şu zavallı kadını kocasından ve oğlundan ayırdınız. Şu kadar zaman geçmesine rağmen ne diye hala serbest bırakmazsınız? Diyerek, onlara çıkıştı.

Ve akrabalarına, benim bu acı ve yürek yakan ahvâlimi etkili bir şekilde dile getirdi. Muğîreoğulları bu sözlerden tesirlenerek bana müsaade ettiler ve:

- Eğer istiyorsan kocanın yanına gidebilirsin, dediler.

Bunun üzerine Medine'ye gitmek için devemi hazırladım. Kocamın yakınları olan Abdu'l-Esedoğulları da, benim Medine'ye gideceğimi öğrenince yanlarında bulunan oğlum Seleme'yi bana verdiler. Oğlumun alıp devenin hevdecinin içine yerleştirdim. Sonrada Medine'ye doğru yola çıktım.

Bu yolculukta yalnızdım, yanımda hiç kimse yoktu. "**Ten'im**" mevkîne geldiğim sırada, Abdu'd-Dâroğulları'nın kardeşi **Osman b. Talha**'ya rastladım. Bana:

- Ey Ebu Ümeyyenin kızı! Nereye gidiyorsun? diye sordu.

- Medine'ye hicret eden kocama ulaşmak için yola çıktım, deyince

- Yanında kimse yok mu? diye sordu.

- Hayır! Vallahi Allah'tan, birde şu yavrumdan başka hiç kimsem yok! dedim.

Bunun üzerine Osman b. Talha:

- Vallahi Sen kimsesiz ve yalnız bir şekilde Medine'ye gidemezsin! dedi.

Devemin yularını tuttu ve önümüze düşüp yola koyuldu.

Ben, Araplar içinde ondan daha iyiliksever bir kimseyi görmedim. Osman b. Talha, bir konak yerine geldiğimizde deveyi ihdırır (çöktürür) sonra benden uzaklaşırdı. Böylece ben de inerdim. Binerken de deveyi yanıma doğru sürer ve yine benden uzaklaşırdı. Ben deveme binip üzerine yerleşince gelir, devenin yularından çeker götürürdü. Medine'ye gelinceye kadar da böyle yapmaktan geri durmadı.

Amr b. Avfoğulları'nın köyü olan **Kuba**'ya varınca ki, kocam Ebu Seleme bu köye inmişti. Bana:

- Kocan bu köyde mi? Haydi Allah'ın bereketi üzere gir oraya! dedi.

Sonra kendisi ayrılıp tekrar Mekke'ye geri döndü."

Böylece, Medine'ye deve üzerinde, hevdec içinde giren ilk muhacire kadın Ümmü Seleme (*Radıyallahü anha*) olmuştur.

Böylece Ümmü Seleme'nin duaları kabul olmuş ve uzun ayrılık günlerinden sonra nihayet kocasıyla Kuba'da birbirlerine kavuşmuşlar ve gözyaşları sona ermişti.

Devam Edecek

DR. İHSAN ŞENOCAK

GÜLENİZMİN SAHTELİĞİ, MEHDİLİĞİN İNKARINA GEREKÇE OLABİLİR Mİ?!

Günün gecesi var diye gündüzüne karşı çıkmak, yaşı da kurunun yanında yakmaktır. Ne var ki, tarihi süreç içerisinde geceye bakarak gündüze kara çalınmış, kurunun yanında yaş da yanmıştır. Bu günlerde, tam da bu süreci yaşıyoruz. Yanlışlar doğruya “emsal” olmuş, yüz yıldır hocaya, hacıya, tekkeye, medreseye saldırmayı varoluşunun gereği görenler, “cemaat” adını kullanan bir fitne yapılanmasından hareketle bütün cemaatlere saldırıyor.

“FETÖ bir cemaatti, yarın diğer cemaatler de aynı kalkışmayı yapabilir.” diyen süreç mühendislerinin nihaî amacı ise, “X yapısı Müslümandı, bütün Müslümanlardan da benzer hamleler beklenir.” diyerek durumu kendileri adına fırsata çevirmek...

Geceye kurban edilmek istenen kavramlardan biri de “Mehdîlik”tir.

Sahtesinden hareketle hakikate bir taarruz mu var ya da “hakikat” olarak bildiğimiz şey gerçekte sahte midir? Esasında iki asırdır Müslümanlar en iyi bildikleri mevzularda da bu derin şüphelere düştüler: “O, o mudur, yoksa O, ondan başka bir şey midir?” İşte bu yazı buna cevap arayacak.

Birine İstismar, Diğere Taassub Hakim

Halimiz ekranlarda... Hiçbir mevzuda mahremiyet kalmadı, havas ne düşünüp konuşuyorsa, avam da aynı şeyler üzerine kafa yoruyor. Bir farkla ki; havasta istismar, avamda ise koyu bir taassub var.

Her sıcak gündemle, dinden bildiği bir “hakikat”i kaybeden ya da ondan şüphe duyan Müslümanların götürülmek istendiği nihaî nokta ise, onları dinlerinin bozulduğuna, asırladır İslam diye

“uydurulan bir dine” göre yaşadıklarına ve Allah’ın emri olarak kabul ettikleri daha pek çok meselenin de “hurafe” olduğuna inandırmak. İşte asıl tufan burada kopacak. Çünkü Müslümanlar her krizde kendilerine çıkış yolu gösteren İslam’a iltifat etmeyecek, bilakis hiçbir şeyden olmadığı kadar ondan şüphe duyacak; İslamsızlıkta çözüm arayacaklar.

Daha Neler ve Neler!

Birileri, müseccel hainler üzerinden Mehdilik tartışmalarını sürekli gündemde tutarak, konuyu Müslümanların İslam’dan kopuşuna vasıta yapma peşinde. Onun üzerinden daha derinlere inecekler. Yüz ifadeleri şunu anlatıyor; “Ey Millet! Siz ne gördünüz. Daha neler var, neler. Size din diye hurafe anlatmışlar.”

Ahmed Emîn

Mehdilikle alakalı Türkçe yazılan makalelerin kahir ekseriyetinde Duha’l-İslam sahibi Ahmed Emîn’in etkisi var. Manzarayı görünce, “Biri yanlış bir yol belirleyince ardından ne çok insan gidermiş.” demekten kendinizi alamıyorsunuz.

Aşağıdaki satırlar, son bir asırda Ahmed Emîn çizgisinde Mehdilik üzerine yazanların ana fikrini oluşturur: Mehdî, sosyo-kültürel bağlamda uydurulan, “Renkli ve canlı süsleriyle birtakım maceraların, dünyevî ve siyasî emel sahiplerinin ve çaresiz kitlelerin alaka merkezi olan”¹ bir teselli vasıtasıdır.

Goldziher Etkisi ve Mehdi İnkârı

İslam coğrafyasının siyasi işgale paralel olarak yaşadığı zihni ihtilal sürecinde en çok tartışılan mevzulardan biri olan Mehdilik mevzuuna Oryantalistler yakın alaka göstermişlerdir.

Bu konuda safi zihinleri kendi emelleri doğrultusunda yönlendirici çalışmalar da yapmışlardır. Müslüman düşünürlerle tesiri itibariyle İslam modernizminin kurucu şahsiyetleri arasında kabul edebileceğimiz isimlerden olan Goldziher’e göre Mehdi anlayışı Yahudilik, Hristiyanlık ve Maniheizm gibi dinlere ait bir inanç olup, Ka’b’ul-Ahbar ile Vehb b. Münebbih tarafından Hz. Peygamber’e atfedilen rivayetler yoluyla Müslümanlar arasında yayılmıştır.²

Sahte mehdilerin müfsid faaliyetlerini ön plana çıkaran Müslüman yazarlar da, oryantalistlerin Mehdiliğin isnat merkeziyle alakalı Mazdeizm, Mecusilik, Yahudi ve Hristiyanlık gibi tespitlerini onaylamaktadır.³ Ahmed Emîn’e göre Şia’nın “Beklenen Mehdîsi”, Emevilerin “Süfyânî” lakabını taşıyan kurtarıcısının olması Abbasilerin zoruna gider; bu çerçevede onlar için de “Mehdi hadisleri” uydurulur.⁴ Ahmed Serदारoğlu da Diyanet mecmuasında neşredilen “Mehdi Hakkında” başlıklı yazısında, Kur’an-ı Kerim’in Mehdi’den bahsetmemesini, Buharî ve Müslîm’de mevzu ile alakalı sarîh bir rivayetin yer almamasını, Mehdi anlayışının İslam’da olmadığına gerekçe yapar.⁵ Mehdilik anlayışının Müslümanları İslamiyet için çalışmaktan mahrum bırakacağını da iddia eden bu taife⁶, rivayetlerin akla aykırı olduğunu da savunur. İsnâaşeriyeye Şiâsî’yla, Ehl-i Sünnet’in Mehdi anlayışının özde birbirinden farklı olmadığını düşünenler de, bu inancın Ehl-i Sünnet’e Şia’dan intikal ettiğinin kuvvetle muhtemel olduğunu söylemektedir.⁷

Lügatta Mehdi

Allah Teâla tarafından hidayete erdirilmiş kişi manasına gelen Mehdi’nin,

“Hâdî” şeklindeki İsm-i Fâil kalıbının anlamı ise “yol gösteren kişi” demektir. Kur’an-ı Kerîm’de aynı kökten gelen pek çok kelime geçmesine rağmen “Mehdî” zikredilmez. Lakin Allah Rasûlü ﷺ, Hz. Ali’yi “Hadî/Hidayete vesile olan ve Mehdî/Hidayete erdirilen”⁸ sıfatlarıyla zikreder; Hz. Muaviye için de, “Ya Rabbi! Onu doğru yola ulaştıran/Hadi ve ulaşanlardan/Mehdî kıl. Onunla insanları doğru yola ilet!”⁹ buyurmuştur. Istilahi manada, Mehdîlikle alakalı pek çok rivayet vardır.

30 Sahabînin Rivayetiyle Mehdî

Oryantalistlerin ve onlardan etkilenen yazarların başka dinlerden ya da Şia’dan Ehl-i Sünnet’e geçtiğini iddia ettikleri Mehdî’nin zuhûru noktasında ulemanın icması vardır. Buna göre âhir zamanda Allah Rasûlü’nün ﷺ Ehl-i Beytinden Muhammed b. Abdillâh adında biri çıkacak, Müslümanlar ona tabi olacak, o da İslâm’ı ve Müslümanları zafere taşıyacak, küfrün belini kıracak, adaleti hakim kılacak.

Mevzuyla alakalı hadisler manevi tevatür derecesindedir. Suyutî bunların 40’tan fazla olduğunu söylemektedir.¹⁰ Allah Rasûlü’nden ﷺ Mehdî’nin zuhûruyla alakalı hadîs rivayet eden sahabe sayısı ise 30’dan fazladır. Bunlar arasında Osman b. Affân, Ali b. Ebî Tâlib, Talha b. Übeydullah, Abdurrahman b. Avf, Abdullah b. Abbas, Abdullah b. Mes‘ud gibi sahabiler de yer almaktadır. Ebû Dâvud, Tirmizî, İbn Mace, en-Nesâî, Ahmed b. Hanbel, İbn Hibbân, Hâkim, Taberânî gibi büyük hadis imamları da bu rivayetleri eserlerine almışlardır.

Malum hadislerin bir kısmı sahîh, bir kısmı hasen, bir kısmı da zayıftır.

Tarihi’nde, Mehdi ile alakalı rivayetlerin tamamının zayıf olduğunu söyleyen İbn Haldun yanılmış ve cumhura muhalefet etmiştir.¹¹

Otuz küsur sahabenin Allah Rasûlü’nden ﷺ rivayet ettiği hadisleri mecmularına alan büyük hadis imamları ve onlardan hareketle Mehdî’nin zuhûrunu söyleyen ulemanın karşısında yer alanlar bu sistemi çürütecek delil ortaya koyamamış, makalelerinde -daha çok zayıf hadislerin tahrîcini yaparak, sanki mevzuyla alakalı hadisler bu kadarmış gibi bir algı oluşturmuş böylece Mehdî hakikatini inkâr etmişlerdir.

Mehdî’nin Özellikleri

Allah Rasûlü ﷺ Mehdî’nin hakiki-sini, sahtesinden ayırt edecek ölçüleri şu şekilde tayin etmiştir:

“Dünyada sadece bir gün kalsa, -Zaide, hadisinde şöyle dedi: Allah o günü uzatır da- (Sonra bütün raviler ittifak ettiler.) o günde benden veya Ehl-i Beyt’imden, adı adıma, babasının adı da babamın adına uyan birini gönderir.”¹²; “Yeryüzü zulüm ve düşmanlıkla dolmadan kıyamet kopmaz. Sonra benim ailemden biri çıkar, yeryüzünü zulüm ve düşmanlıkla dolduğu gibi adaletle ve hakkaniyetle doldurur.”¹³; “Dünyanın ömründen sadece bir gün kalsa Allah Azze ve Celle benim Ehl-i Beyt’imden bir adam gönderecek, o da dünyayı daha önce zulümle olduğu gibi, adaletle dolduracaktır.”¹⁴; “Mehdî benim neslimdendir. O açık alınlı ve burnunun ortası kemerli olacaktır. Yeryüzünü zulümle dolduğu gibi, adaletle dolduracak ve yedi yıl hüküm sürecektir.”¹⁵; “Mehdî benim ailemden, Fatma’nın neslinden olacaktır.”¹⁶

﴿ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴾

“Şüphesiz ki Allâh dâimâ (çok iyi bilen bir) Alîm ve (tüm hükümlerinde son derece isâbetli bir) Hakîm olmuştur.” (en-Nisâ Sûresi:11'den)

Hattatı: Beşiktaşlı Mehmed Nuri Korman (1868/1951)

Hat Çeşidi: Celî Sülüs Levha. Levhanın etrafı Zerefşan olarak süslenmiştir. Târîhi: 1366/1945

Ulemanın Görüşü

Süfyan-ı Sevrî, Berbehârî, Ahmed el-Bustî, Ebû Süleyman el-Hattabî, Beyhakî, Ebû Bekir b 'Arabî, Kadı İyaz, Suheylî, İbnu'l-Cevzî, Kurtubî, Kastallanî, Zehebî, Şâtibî, Sehâvî, Suyûtî, İbn Hacer Heytemî başta olmak üzere ulemanın cumhuru da bu hadislerle istidlal etmiş ve Mehdî'nin zuhûr edeceğini söylemişlerdir.¹⁷

İbn Hacer, Beyhakî'den, Mehdî'nin zuhûruyla alakalı hadislerin isnad cihetiyle son derece sahih olduklarını,¹⁸ Berbeharî de Şerhu's-Sünne'sinde, Hz. İsa'nın inip Deccâl'ı öldüreceği, evleneceği ve Allah Rasûlü'nün صلی الله علیه وسلم ailesinden birinin arkasında namaz kılacağını zikreder.¹⁹

Mehdî Neden

Kur'an-ı Kerim'de Yok?

Kur'an mücmel olarak nazil oldu, Allah Rasûlü de صلی الله علیه وسلم onu beyan etti. Allah Azze ve Celle müminlere hem Kur'an'a, hem de Sünnet'e ittiba etmeyi emretti. Haramların bir kısmı ayetle bir kısmı da hadisle sabit oldu. Bunlardan birine, “vahy-i metlûv” diğeri ise “vahy-i gayr-i metlûv” dendi. Zira kıblenin Mescid-i Aksa'dan Mescid-i Haram'a dönme sürecinde Allah Rasûlü صلی الله علیه وسلم çok arzu etmesine rağmen²⁰ “Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir!”²¹ ayeti gelene kadar Beytullah'a yönelmedi.

Eğer Mescid-i Aksa'ya doğru kılma noktasında bir vahiy olmasaydı, Allah Rasûlü ﷺ beklemeyecek, dönecekti. Kur'an-ı Kerîm'de Mescid-i Aksa'ya doğru namaz kılmakla alakalı bir emir olmadığına göre eski kible "vahy-i gayrı metlûv" ile sabittir. Yine Benû Nadîr kabilesi kuşatılınca askeri önlem gereği ağaçlar kesilince Yahudi ve münafıkların menfi propagandası üzerine Allah Teâla ağaçların kendi izniyle kesildiğini haber vermiştir.²² Lakin Kur'an'da böyle bir izne delalet eden bir ayet yoktur. Bu durum da göstermektedir ki Allah Rasûlü ﷺ vahy-i metlûv dışında ayrı bir kanaldan da Rabbinden vahiy almaktaydı. Kur'an-ı Kerîm Allah Rasûlü'nün ﷺ helal ve haram kılma yetkisinin de olduğunu bildirdi.²³

Allah Rasûlü'ne ﷺ itaati emreden²⁴, ona itaat etmenin Allah'a itaat etmek olduğunu bildiren²⁵, ihtilaf anında Allah'a/Kur'an'a ve Rasulullah'a/Sünnet'e müracat yolunu gösteren²⁶ ayetler "Allah Rasûlü ﷺ, size neyi veriyse onu alın ve size neyi yasaklamışsa ondan da uzak durun."²⁷ bağlamında değerlendirildiğinde Mehdi'nin de dolaylı yoldan Kur'an'da yer aldığı anlaşılmaktadır. Zira Kur'an-ı Kerim Peygamber-i Ekber'in ﷺ sözlerine itaat etmeyi emretmektedir. Mehdi'nin zuhûru da Allah Rasûlü'nün ﷺ bu bağlamda zikrettiği hakikatlerdendir. Buna göre Allah Rasûlü'nden ﷺ sahih olarak rivayet edilen her hadisi tasdik etmek, Kur'an-ı Kerîm'e ittiba gibidir. Mehdi'nin zuhûruyla alakalı sahih hadisler de Kur'an'ın kendisine ittibayı emrettiği Peygamber-i Ekber'den ﷺ varit olmuştur.

Taberî, Mescidlerde Allah'ın adını anmaya mani olan ve onların harab olması için çalışanların akıbetlerini bildiren,

"Onlar için dünyada rezillik, Ahiret'te de büyük bir azab vardır."²⁸ ayetini tefsir ederken, dünyadaki rezilliği Mehdi'nin zuhûru olarak te'vîl etmiştir.²⁹

Niçin Buharî, Mehdî'den Bahsetmez?

Mehdi'nin zuhûrunu inkâr edenlerin istinat noktalarından biri de, Buharî'de mevzuyla alakalı bir rivayetin olmamasıdır.

Buharî'yi itibarsızlaştırmak için yoğun bir faaliyet içinde olanların bu çıkışının pek manidar olduğunu bir tarafa bırakarak şunu söyleyelim: Bununla oluşturulmak istenen algı şudur: en sahih iki hadis mecmuası Buharî ve Müslüm'in müellifleri Mehdi hadislerini eserlerine almadıklarına göre hadisler uydurmadır. Şu bilinmelidir ki, Buharî, ezberinde 300 bin hadis olduğunu; bunlardan 100 binin sahih, 200 binin de sahih olmadığını söyler.³⁰ Buharî'de ise tekrarlarla birlikte 7275 hadis vardır. Görüldüğü gibi Buharî sahih hadislerin rakamını 100 bin olarak verirken kitabına aldığı hadis sayısı oldukça azdır.

Buharî ve Müslim mühim pek çok meselede hadis rivayet etmemesine rağmen ulema, diğer hadis mecmualarındaki rivayetler sahih ise onlarla fetva vermiş ve de amel etmiştir. On sahabinin Cenetlik olduğunu bildiren hadisler Buharî ve Müslim'in dışındaki eserlerde yer almasına rağmen Ümmet onlarla amel etmiş, akaid kitaplarında Aşer-i Mübeşşere zikredilmiştir.

Öncelikle bilinmelidir ki Mehdi mevzuu, Buhârî'de mücmel, diğer hadis mecmualarında ise mufassal olarak vardır. Nitekim Buhârî ve Müslim'in rivayet ettiği hadisi şerifte Allah Rasûlü ﷺ, "Meryem oğlu İsa aranıza indiğinde ve imamınız da sizden olduğu halde haliniz nasıl olur?" buyurmaktadır.

İbn Mâce Hadisi

İbn Mâce'nin rivayet ettiği, "Meryem oğlu İsa'dan başka Mehdî yoktur."³¹ hadisi de Mehdî'nin zuhûruyla alakalı rivayetlerle teâruz etmez. Her şeyden önce teâruz aynı seviyedeki rivayetler arasında olur. Bir tarafta Mehdi'nin zuhûruyla alakalı mütevatir hadisler, diğer tarafta ise İbn Mâce'nin Kütüb-ü Sitte müellifleri arasında rivayetinde tek kaldığı hadis. Hâkim de Müstedrek'te söz konusu rivayeti naklettikten sonra, "Bu Hadisi Müstedrek'te, onunla istidlal etmek için değil, hayretimi bildirmek için zikrettim."³² der. Muhal farz... Bu hadis sahîh kabul edilse, bu durumda mana kemale hamledilir. "Fatıhasız namaz olmaz." ya da "Mescide komşu olanın namazı ancak mescitte olur." hadisleri, "Namaz Fatıhasız kâmil olmaz." ya da "mescide komşu olanın namazı ancak mescitte kâmil olur" diye anlaşıldığı gibi, "Kamil anlamda Mehdi"³³ deyince de akla İsa b. Meryem gelir, diyor.

Şia ve Ehl-i Sünnet'te Mehdî

Ehl-i Sünnet ve Şia kaynaklarında geçen Mehdîlik sadece "Mehdî" adını kullanmada müştereklik arz eder. Nitekim İsnâaşeriyye Şia'sına ait kaynaklarda yer alan 200'ün üzerindeki rivayette Mehdî'nin on ikinci İmam Muhammed b. Hasen olduğu iddia edilir. Ona Mehdî el-Muntazar da denir.³⁴

Şia'nın Mehdi'si olan on ikinci imam Muhammed b. Hasen, babasının vefatından sonra insanlardan gizlendi ve bir daha onlara hiç görünmedi(!). Şia'ya göre, Deccal'in ortaya çıkmasından sonra Mekke'de zuhûr edip iktidarı ele geçirecek, zalimleri cezalandırıp adaleti hakim kılacaktır. Diğer imamlar gibi on ikinci imam da masumdur.

Şiiler imamların doğumlarından ölümlerine kadar hata, yanlış ve unutmadan masum olduklarına inanırlar.³⁵ Nitekim Humeynî de mevzuyla alakalı şunları söylemektedir: "İmamlarımızın ne mukarreb meleklerin, ne de nebilerin ulaşamayacağı bir makama sahip olduklarına inanmak, mezhebimizin inanç esaslarından"dır."³⁶

Ehl-i Sünnet kaynaklarına göre ise Mehdî, Allah Rasûlü'nün صلی الله علیه وسلم soyundan, Fâtıma'nın neslinden gelecek, Onunla her şeyde bereket olacaktır. İsa b. Meryem arkasında namaz kılacak; Deccal'a karşı çıkacak; lakin onu Hz. İsa öldürecektir. Alını açık, burnu kemerli olacak. Yeryüzünü adaletle dolduracak. Adı Muhammed b. Abdullah olacak.

Hadis mecmualarındaki Mehdî rivayetleri raviler vasıtasıyla bizzat Allah Rasûlü'ne صلی الله علیه وسلم, Şia kitaplarındaki nakiller ise Şiilerin masum olduklarına inandıkları on iki imama dayanır. Onlar da rivayetleri raviler olmaksızın doğrudan Allah Rasûlü'ne صلی الله علیه وسلم isnat ederler.

Hakk'ın Şahitleri

Mehdilik mevzuunda Şia bir vadide, Ehl-i Sünnet başka bir vadidedir. Biri hakkın şahidi, diğeri ise uydurma rivayetlerin müdafiidir. Başka dinlerde ya da Şia'da mehdilik var diye, Mehdî'nin zuhûrunu inkâr etmek, "batıl" var diye "hak"ı reddetmek ya da yalancı peygamberlerin faaliyetleri var diye Allah Rasûlü'nün صلی الله علیه وسلم risaletini inkâr etmek gibidir. Aynı mantık örgüsünün umûma teşmil edilmesi durumunda ortada ne din ne diyanet kalır. Zira Şia'nın hurafelerini gerekçe gösterip, mütevatir hadislerle sabit olan bir hakikati yok saymak, Allah Teâla'nın sıfatlarını anlama noktasında

insanların bir kısmı ifrat ve tefrite gidip teşbîh ve teccîmi savundu, dolayısıyla Allah'ın yanlış anlamalara sebep olan sıfatları da inkâr edilmeli gibi müminlerin akidelerini sarsacak tehlikeli sonuçlara kapı açar.

Sahabeye söven, takiyyeyi dinin esası kabul eden, Hz. Ali dışındaki bütün Raşid halifeleri reddeden muharref bir anlayışı esas alıp, “onda da Mehdilik var, Ehl-i Sünnet'te de”, diyerek bir reddedişe ulaşmak, İslam'ın farklı inanç sistemleriyle benzeştiği bütün noktaları iptale kadar gider.

Akıl Tutulmaları ve Fâsit Örgüler

Mehdî'nin zuhûrunu akla aykırı bulanlar da, Şia kaynaklı olduğunu iddia edenler gibi aynı mantık örgüsünden hareketle hüküm verdiklerinden hata ediyorlar. Mehdiliğe Şia nazarından bakınca hem Şeriat'a hem de akla aykırı pek çok mevzunun olduğu doğrudur. Lakin Ehl-i Sünnet'e göre ise Mehdi, adil her devlet adamın yaptığını yapacak, zulme son verip adaleti hakim kılacak. Bu, bütün nebilerin ve onların yolunda yürüyenlerin vazifesidir. Bunun neresi akla ve Şeriat'a aykırıdır?

“Tarihte pek çok hareket Mehdîlik iddiasıyla ortaya çıkıp masum insanların kanının heder edilmesine vesile olmuştur. Bu yüzden inkârı, ikrarından evladır.” denirse; bu durumda biri de kalkıp “Yalancı Peygamber iddiasıyla ortaya çıkıp büyük fitnelere sebep olan insanlar var, bu yüzden Peygamberlik müessesini toptan inkâr edelim.” diyebilir. Bu mantık gün gelir, “tarih yazan” İslam'ı, “tarih” yapar. Ümmet'i bu fitnelere kur-

tarmanın yolu, Allah Rasûlü'nün ﷺ zuhûr edeceğini haber verdiği Mehdî'yi inkâr ederek değil, İslâm'ı bütün şubeleriyle hayata tatbik etmekle mümkündür.

Fatih de Mehdî'ye İnanıyordu

Mehdi anlayışının, Müslümanların bütün işlerini O'na havale edip kenara çekilmelerine yol açacağı iddiası da, tarihi gerçeklerle çelişmektedir. Zira İslâm tarihindeki bütün Büyük Devlet adamları, Mehdi'nin zuhûr edeceğine inanıyordu; fakat hiçbiri cihad meydanlarını, “Mehdî'yi bekleyelim!” diyerek terk etmedi. Bağdat'ı Büveyhoğullarından kurtaran Tuğrul Bey de, Romen Diogenes'i Malazgirt'te durduran Alparslan da Mehdi'nin geleceğine inanıyordu. 87 yıl işgal altında kalan Kudüs'ün fethi için Salahaddîn Eyyubî de oturup Mehdi'yi beklemedi. Sultan Fatih ve Yavuz da Mehdi'ye inanmıştı fakat İslam âlemi onların zamanında en muhteşem dönemlerini yaşadı.

Yahudi ve Hristiyan Kaynaklarında Mehdî

Oryantalizm; Ehl-i Sünnet'in ilzam edip arşive kaldırdığı mezhepleri ya da onların görüşlerini yeniden gün yüzüne çıkarma ya da tasavvuf, Nuzûl-u İsa, Mehdilik gibi pek çok mevzuyu başka inanç ya da düşünce sistemlerine isnat etme noktasında nisbî başarılar elde etmiş ve pek çok zihni karıştırmıştır. Onlardan biri de Mehdilikle alakalı rivayetlerin Ka'bu'l-Ahbâr vasıtasıyla İsrailiyyât'a dayandığı iddiasıdır. Ne var ki, Mehdi ile alakalı rivayetlerin hiçbirinde Ka'bu'l-Ahbâr yoktur. Ona isnad edilen rivayetlerin hiçbirinin senedi de ona ulaşmamaktadır. Vehb b. Münebbih tarihiyle ise tek bir hadis rivayet edilmektedir.³⁷

Vehb b. Münebbih her ne kadar Tevrat ve önceki kitaplar hakkında derin bilgiye sahip olsa da “sika/güvenilir” bir râvi kabul edilmiştir.³⁸

Sonuç

Hala etkisi devam eden bu büyük istismar hadisesi karşısında ilim sahiplerinin yapması gereken, hakikati batıla kurban etmek değil, hakikat müdafaası yapmak ve istismar kapılarını kapatmaktır. Tarihte insanları ilimle ifsad eden, tahrikle karşı karşıya getiren hareketlerin varlığı, ulemayı nasıl zan altında bırakmaz ve medreselerin kapatılmasını gerektirmezse aynı şekilde sahte mehdilerle oluşturulan ifsad dalgası da, Mehdilik inkârına vasıta yapılamaz.

Mehdilikle alakalı rivayetler Tevrat’a, Mecusiliğe ya da Şia’ya değil, bizzat Allah Rasûlü’ne ﷺ dayanmaktadır. 30’dan fazla sahâbi tarafından nakledilmiş ve manen tevatür derecesine ulaşmışlardır.

Mehdi’nin zuhûrunun Kur’an’da sarâhaten zikredilmemesi inkârına delil olmaz. Çünkü Kur’an-ı Kerîm³⁹ Allah Rasûlü’nden ﷺ gelen her şeyi almayı ve ona itaat etmeyi emretmektedir. Mehdilikle alakalı rivayetler de Kur’an’ın kendisine ittibayı emrettiği Peygamber-i Ekber’e ﷺ dayanmaktadır.

Ehl-i Sünnet’in Mehdi anlayışıyla, Şia’nın Masum Mehdi tasavvuru arasında ise geceyle gündüz kadar fark vardır. Birinde rivayetler Allah Rasûlü’ne ﷺ dayanır, Şia’da ise Masum imamlara dayanır.

Dipnotlar

1. E. Ruhi Fiğlalı, “Mesih ve Mehdi İnancı Üzerine”, A.Ü.İ.F.D., XXV, 214.
2. Goldziher, el-Akîde ve’ş-Şerîa’ fi’l-İslam, Kahire, 1946, 193-5.

3. Cemil Hakyemez, Mehdi Düşüncesinin İtikadileşmesi Üzerine, G.Ü.İ.F.D., 2004/1, III, sy: 5, s. 130.
4. Bkz. Duha’l-İslam, III, 173.
5. Ahmet Serdaroglu, “Mehdi Hakkında”, Mayıs-Haziran, 1968, sy. 72-3, s. 127.
6. Serdaroglu, a.g.mkl., s. 18.
7. DİA, Mehdi, XXVIII, 373.
8. Ahmed, Müsned, H. No: 817.
9. Tirmizî, H. No: 3842.
10. Suyûtî, el-Hâvî, II, 213.
11. Azim Âbâdî, Avnu’l-Ma’bûd, XI, 282.
12. Ebû Davûd: H. No: 4276.
13. Ahmed, Müsned, H. No: 11331, Şuayb Amavut bu hadisin isnadının Buhârî ve Müslim’in şartlarına göre sahih olduğunu söylemektedir.
14. İbn Mâce, Fiten 34,
15. Ebû Dâvud, H. No: 4279.
16. Tirmizî, H. No: 2230.
17. Muhammed İsmâil el-Mukaddem, el-Mehdi, s. 67-71.
18. İbn Hacer, Tehzîbu’t-Tehzîb, IX, 126.
19. Şerhu’s-Sünne, 73; Muhammed İsmail, a.g.e., 81.
- 20, 21. Bakara: 144.
22. Haşr: 5.
23. A’râf: 157.
24. Âl-i İmrân: 132.
25. Nisâ: 80.
26. Nisâ: 59.
- 27, 39. Haşr: 7.
28. Bakara: 114.
29. Taberî, Camiu’l-Beyân fi Tefsîri’l-Kur’an, I, 548.
30. İbn Hacer, Hedyu’s-Sârî, Mukaddimet-u Fetihî’l-Bârî, s. 512.
31. İbn Mâce, H. No: 4039, Hadisin isnadında aşırı derecede zayıflık vardır. Zehebî münker olduğunu söyler, Mîzanu’l-İ’tidal, III, 535.
32. Hâkim, el-Müstedrek, s. 488.
33. Kurtubî, et-Tezkire fi Ahvali’l-Mevtâ, 723.
34. Necmuddîn el-Askerî, el-Mehdi, I, 14-34.
35. Muhammed, a.g.e., s. 179.
36. Humeynî, el-Hukûmetu’l-İslamiyye, s. 52.
37. Abdulazîm el-Bestevî, el-Mehdiyyu’l-Muntezar, 379-80.
38. İbn Hacer, Takrîbu’t-Tezhîb, 1045.

Rum(eli) Gâzileri

Milletin şehitler, gâziler kolu,
Şan yıldızlarıdır, sönebilmezler.

Kutlu analardan doğarlar, lâkin,
Vatanda özgeyi ana bilmezler.

Ve mübârek vatan bağından özge,
Baş koyup yatacak sîne bilmezler.

İlâ-yı Kelimetullâh'dan yüce,
Dünyâ ve âhiret mânâ bilmezler.

Kutalmışoğlu'nun at binenleri,
İznik'e varmadan inebilmezler.

Danışmend, Mengücek, Çubuk gâziler...
Fırtınalardır ki, dinebilmezler.

İzmir'den denizi tutar Çaka Bey...
Menzile varmadan dönebilmezler.

Baba oğul şanlı Kılıçarslanlar,
Vakit, saat, gün, ay, sene bilmezler.

Kırarlar belini ehl-i salîbin,
Yüksünmek, usanmak, gınâ bilmezler.

Doğarlar uskuna Kızılelma'nın,
Alçacık dallara konabilmezler.

Öyle bilirler ki, Tuna'dan abdest,
Alabilmeyince yunabilmezler.

Hem sanırlar ki, Nil sularından,
İçebilmeyince kanabilmezler.

Bunlar ve nicesi evvelkilerdir,
Cennet-mekândırlar yanabilmezler...

FATİH KALENDER

FIKHÎ SUÂLLERE CEVAPLAR

1. SORU: Kirada oturuyoruz, ev almak için birikim yaptık. Yaptığımız birikimin zekâtını vermemiz gerekir mi?

Cevap: Zekât, nisap miktarı mala sahip olmakla farz olur. Nisap miktarı malda aranan özelliklerden biri, hakiki veya hükmi nemadır. Bizatihi al-ver yaptığı ticarî mallarda hakiki, al-ver yapmaya elverişli olan para, gümüş ve altında ise, hükmi nema bulunmaktadır. Şu halde; bu birikim elindeyken sene dolacak olsa niyeti ne olursa olsun zekât vermesi gerekir.¹ Çünkü niyet, malın niteliğini değiştirmez.

Bu konuda farklı görüşler de yok değildir. İbni Melek şöyle der: “Evi olmayan kişi, ev almak için para biriktirecek olsa biriktirdiği bu para bir tür hacet-i asliye/temel ihtiyaç kabilinden olur ve ona zekât vermesi gerekmez.”²

Şu kadar var ki; Hanefi fakihlerinin çoğu, ev alma niyeti eyleme dönüşmediğinden bu görüşü tercih etmemişlerdir.

2. SORU: Baba, çocuklarından bir veya birkaçını istisna edip malının tamamını diğer çocuklarına verebilir mi?

Cevap: Baba, çocukları arasında ayırım yapmamalı, hepsine eşit davranmalıdır. Ashâb-ı kiramdan Numan ibni Beşir (Radiyallâhu Anh), Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e gelip: “Felan çocuğuma ben şöyle bir mal verdim. Sen şahit ol.” deyince, Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

«يَا بَشِيرُ! أَلَيْكَ وَلَدٌ سِوَى هَذَا؟» قَالَ: «نَعَمْ»،
فَقَالَ: «أَكَلَهُمْ وَهَبْتَ لَهُ مِثْلَ هَذَا؟»، قَالَ: «لَا»،
قَالَ: «فَلَا تُشْهِدْنِي إِذَا فِائْتِي لَا أَشْهَدُ عَلَيَّ
جَوْرًا.»

“Ey Beşir bu çocuğundan başka çocuğun var mıdır?” Beşir: “Var” deyince Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): “Bu çocuğuna verdiğin gibisini diğer çocuklarının tamamına verdin mi?” Beşir: “Vermedim” diye cevap verince Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): “Bu durumda beni şahit tutma, ben zulme şahitlik yapmam” buyurmuştur.³

Âlimler: “Baba, hal-i hayatında mallarını çocukları arasında taksim edecek olursa kız-erkek arasında ayırım yapmadan eşit olarak taksim etmeli.” demişlerdir. Çünkü bu, miras taksimi değil, hibedir.

Zira miras taksimi müverrisin ölümünden sonra yapılır. Şu kadar var ki; baba, adaletin dışına çıkıp çocuklarından birine mal verecek olsa, çocuk o mala malik olur.

Baba ise, İslam'a uymayan bir davranışta bulunduğundan günah işlemiştir. Şu halde baba, ya hiç birine mal vermemeli ya da kız-erkek ayırımı yapmadan hepsine eşit miktarda vermelidir.⁴

Bazı âlimler: "Çocuklar içerisinde mirası haram yollarda harcayacak olan varsa sağlığında baba, diğer salih evlatlarına farklı muamelede bulunabilir. Ayrıca çocuklarından biri ilim yolunda diğerleri ticaretle uğraşıyorlarsa ilim yolunda olanı gözetmesinde de bir sakınca olmaz" demişlerdir.⁵

3. SORU: Ayrıldığı eşim çocuklara bakmıyor. İkinci eşinden olan çocuklarına bakıyor. Çocuğumu nüfusundan düşürebilir miyim?

Cevap: Bahis konusu kişi, boşadığı hanımını iddet dönemi içerisinde nafaka ve evini temin etmelidir. Bu dönemden sonra ona bakmak zorunda değildir. Fakat çocuklarını bakmaya mecburdur.⁶ Baba bunu yapmıyor diye anne, çocukları onun nüfusundan düşüremez. Böyle bir hakkı yoktur. Bunu yapmak, çocuğun babadan elde edeceği hakları ortadan kaldırmak olur. Bu ise, zulümdür. Dinimizin temel kurallarından biri olan: "Zarar, zararlar defedilemez." kuralıdır.⁷ Yani size zarar verdiğine inandığınız birine zarar veremezsiniz. Sadece İslam'ın belirlediği hükümler çerçevesinde hakkınızı talep edebilirsiniz.

Bir de şu var; çocuğun nesebi babasından sabit olduktan sonra nesebin bertaraf edilmesi söz konusu olamaz.

Şu halde çocuğu resmen nüfustan sil-dirmenizle veya birinin: Oğlumu evlatlıktan reddettim demesiyle dinen çocuğun nesebi bertaraf edilmiş olmaz. Onun nesebi ölünceye kadar babasından sabit olarak kalır.

4. SORU: Sene dolmadan zekât verebilir miyiz? Sene içinde verdiğimiz zekât, sene sonu vereceğimizden fazla olursa fazla olanı gelecek yılların zekâtına sayabilir miyiz?

Cevap: Nisap miktarı malı olan kişi, sene dolmadan zekât verebilir. Elinde nisap miktarı mal bulunmadığı halde ileride olabilir düşüncesiyle şimdiden zekât vermek ise caiz olmaz. Verecek olursa sadaka olarak değerlendirilir.

Zekâtı fazla vermesi durumunda sözelimi; 1/40 verecekken 2/40 vermişse fazlasını gelecek senenin zekâtına katabilir. Yani bir sonraki sene yaptığı zekât hesabından, önceki sene fazladan verdiği zekât miktarını düşer. Yeter ki fazladan verdiğinde de zekâta niyet etmiş bulunsun. Verdikten sonra verdiği mal fakir tarafından harcanmışsa zekâta niyeti geçerli olmaz. Verdiği sadaka olur. Harcanmamış olması durumunda zekât niyeti geçerli olur.⁸

5. SORU: Ava çıkıyoruz. Köpeklerimiz bazen av hayvanlarını öldürüyorlar. Ne yapmalıyız?

Cevap: İslam hukukunda tezkiye, ihtiyarî ya da cebrî olmak üzere iki şekilde yapılır. İhtiyarî tezkiye mümkünken cebrî tezkiye yapılamaz. Şöyle ki; bir hayvanı boğazlamak mümkünken onu vurmak caiz olmaz. Böyle yapmak hayvanı murdar eder.

Sözgelimi yaratılışı itibarıyla av hayvanıdır düşüncesiyle sizinle ünsiyet kurmuş olan bir tavşanı vurmanızın onu murdar etmesi gibi.

Şu kadar var ki; yaklaşmadığınız hayvan hakkında av hükümleri cari olur. Bu durumda besmele çekip onu avlayabilirsiniz. Yeter ki kullandığınız silah yaralayıcı ve kan akıtıcı olsun.

Ancak hayvana ok, mızrak, mermi ve emsal şeyler attığınızda hayvan isabet alır ve yanına vardığınızda henüz ölmemiş olursa derhal onu boğazlamanız gerekir. Boğazlama imkânı varken boğazlanmayan hayvan ölecek olsa murdar olur.

Yanına varmanızdan önce aldığı isabetle ölecek olsa av hayvanı olduğundan şer'i tezkîye ile öldürülmüş kabul edilir.

Bir de şu var; av için kullanılacak hayvanın eğitilmiş olması gerekir. Bir hayvanın eğitilmiş olduğunun anlaşılması o hayvanın durumuna göre farklılık arz eder. Şâyet bu hayvan; köpek, pars emsali kara hayvanıysa bunun eğitilmiş olması için iki şart aranır:

Yakaladıkları avdan yemeyecek

Çağrıldıklarında geri dönecek

Şayet bu hayvan; atmaca, şahin, doğan emsali bir kuş ise bunun eğitilmiş olması av üzerine salındığında gitmesi, çağrıldığında geri dönmesiyledir.⁹

Avladığı hayvandan yememesi şart değildir. Buna göre; av köpeği, avladığı hayvandan yiyecek olsa bu av yenmez. Zira avı sahibi için değil, kendisi için yakalamış olduğu anlaşılmıştır. Adıyy ibni Hâtim (*Radiyallâhu Anh*) anlatıyor:

عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ أُرْسِلُ

كَلْبِي قَالَ؟ قَالَ : إِذَا أُرْسَلَتْ كَلْبِكَ وَسَمَّيْتَ فَكُلْ قُلْتُ فَإِنْ أَكَلَ؟ قَالَ فَلَا تَأْكُلْ فَإِنَّهُ لَمْ يُمَسِّكَ عَلَيْكَ إِنَّمَا أَمْسَكَ عَلَى نَفْسِهِ قُلْتُ أُرْسِلُ كَلْبِي فَأَجِدُ مَعَهُ كَلْبًا آخَرَ؟ قَالَ لَا تَأْكُلْ فَإِنَّكَ إِنَّمَا سَمَّيْتَ عَلَى كَلْبِكَ وَلَمْ تُسَمِّ عَلَى آخَرَ

“Ben: ‘(Av eğitimi görmüş) köpeğimi av üzerine saldıgımda durum nedir?’ diye Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e sual ettiğimde, **‘Besmele çekerek köpeğini av üzerine saldıgında (senin için tuttuğu avı) ye.’** buyurdular. Ben: ‘Köpek tuttuğu avdan yiyecek olursa?’ diye sorunca: **‘O halde bu avı yeme! Zira bu durumda köpek senin için değil, kendisi için tutmuştur.’** buyurdular.

Ben: ‘Köpeğimi gönderdiğimde (av için eğitilmemiş) bir diğer köpeği yanında bulursam?’ dediğimde, **‘Hayır, yeme. Zira çektiğin besmele kendi köpeğine aittir, diğer köpek için değildir.’** buyurdular.”¹⁰

Ava ok veya mermi atarken besmele çekmeyi kasten terk edecek olsa av murdar olur. Unutarak terk etmesi durumunda herhangi bir sakınca söz konusu olmaz.

Dipnotlar

- 1 Zeynuddin İbn Nüceym, el-Bahru’r-Râik
- 2 Muhammed Emin ibn Âbidîn, Reddu’l-Muhtâr
- 3 Müslim; 4269
- 4 Muvattâ Mâlik bi rivayet-i Muhammed b. El-Hasen,
- 5 Bedâiyu’s-Sanâyi fî Tertibi’ş-Şerâi’
- 6 Es-Serahsî, el-Mebsût
- 7 Mecelle
- 8 Ö.N.B Büyük İslam İlmihali
- 9 El-İhtiyâr
- 10 El- Buhârî

Hikmetli Söyler

“Cihâdı terk eden millet, zillete mübtelâ olur.”

Hiz. Ebu Bekir (Radıyallahü anh)

“Korkaklıkta ar, ilerlemekte şeref ve itibar var. İnsan korkmakla kaderinden kurtulamaz”

(Resûlüllah'ın Uhud'da Ebu Dücaney'e verdiği kılıçta yazan ibare)

“Bir kul, iyiliği dolayısıyla yeryüzünde övülürse, gökyüzünde de övülür.”

Ka'bü'l-Ahbar (Rahmetullahi aleyh)

“Günah işleyenlere bir şey demezsek, ortağız onlara”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

“Arzularınla arana demirden bir duvar koymadıkça, ibadetin ve kulluğun tadına varamazsın.”

Bişr-i Hafî (Rahmetullahi aleyh)

“Şehitliğe susayan ve ölümü bir sevgili gibi kucaklayan insanlara esaret teklif etmek, çok boş ve gülünç bir uğraştır”

Şeyh Şâmil (Kuddise sirruhu)

“Dedem koynunda yattıkça benimsin ey güzel toprak. Neler yapmış bu millet, en yakın tarihe bir sor bak.”

Süleyman Nazif

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

RÛMÎ TAKVİME GÖRE (ESKİ) MART AYININ İLK ÇARŞAMBA

(13 Mart Salı'yı 14 Mart Çarşamba'ya bağlayan)

GECESİNDE OKUNACAKLAR

Büyük Velî **Mâü'l-Ayneyn** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin beyânı vechile; Safer ayının son çarşamba gecesi okunacak olan duâlar bir de Rûmî takvime göre olan Mart ayının ilk çarşamba gecesi yâni 13 Mart Salı'yı 14 Mart Çarşamba'ya bağlayan gece akşam namazından sonra bir senelik belâlardan korunmak için okunur ki o duâlar şunlardır:

12 kere Fâtîha-i Şerîfe:

100 kere: ﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ﴾ “Bismillâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm.”

100 kere:

﴿بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِیْ لَا یُضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَیْءٌ فِی الْاَرْضِ
وَلَا فِی السَّمَاوٰتِ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ.﴾

“O **Allâh**'ın ismiyle (akşamladım) ki, O'nun ismiyle birlikte (olana) ne yerde, ne de gökte olan hiçbir şey zarar veremez. O hakkıyla işiten, çok iyi bilendir.”

100 kere: ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ.﴾ “Lâ havle ve lâ kuvveti illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm.”

27 kere Kadr Sûresi:

﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ﴾ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِی لَیْلَةِ الْقَدْرِ ﴿۱﴾ وَمَا اَدْرِیْكَ مَا لَیْلَةُ الْقَدْرِ ﴿۲﴾
﴿۳﴾ لَیْلَةُ الْقَدْرِ خَیْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ﴿۴﴾ تَنْزَلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِیْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ
كُلِّ اَمْرٍ ﴿۵﴾ سَلَامٌ هِیَ حَتّٰی مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿۶﴾

Sonunda şu salevât-ı şerîfe okunur:

﴿اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَعَلٰی اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِیْمًا.﴾

“Ey **Allâh**! **Nebiyi-ü Ümmî** olan **Efendimiz Muhammed**'e, âline (Ehl-i Beyti'ne) ve sahâbesine çokça salât et ve çokça selâm et.”

Bunlara ilâveten her çarşamba gecesi okunması tavsiye edilen 4 zikirten bu sayılanların dışında kalan 2 zikir yapılır. Yani 100 kere «!یا خَالِقُ» “Ey Yaratan!” zikri okunur, 100 kere de «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ» “Sübbûhun Kuddûsün” tesbîhi zikredilir. (*Mâü'l-Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât fi tevsîfi'n-nihâyât, sh:168*)

RECEB-İ ŞERİFİN, BİRİNCİ, İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ (19-21 Mart) GÜNLERİNİN ORUCU

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)nın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صَوْمُ أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ كَفَّارَةٌ ثَلَاثِ سِنِينَ، وَالثَّانِي كَفَّارَةٌ سِتِّينَ، وَالثَّلَاثِ كَفَّارَةٌ سَنَةٍ ثُمَّ كُلُّ يَوْمٍ شَهْرٌ.»

“Receb’in ilk gününün orucu üç senenin (günahlarının) keffâretidir. İkinci günün orucu iki senenin, üçüncü gününki ise bir senenin keffâretidir. Sonra her gün bir ay(lık bağışlanma)dır.” (Ebû Muhammed el-Hallâl, rakam:10, sh:64; es-Süyûtî, el-Câmi‘u’s-sağîr, en-Nebhânî, el-Fethu’l-kebir, rakam:7290, 2/24)

Hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُويَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ تَبَاعَدَتْ عَنْهُ جَهَنَّمُ بِقَدْرِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ.»

“Receb’in ilk gününü oruçla geçiren kimseden, cehennem gökle yer arası kadar uzaklaşır.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/140)

Selâme ibni Kays (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ سَلَامَةَ بْنِ قَيْسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ تَبَاعَدَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ بِقَدْرِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ.»

“Receb’in ilk günü oruç tutan kimseden, günahları gökle yer arası kadar uzaklaşır.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Gunye, 1/327)

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ كَفَّرَ اللَّهُ عَنْهُ ذُنُوبَ سِتِّينَ.»

“Receb’in ilk günü oruç tutandan, Allâh iki senelik günahlarını sildirir.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Gunye, 1/327)

Abdülğafûr ibni Abdilazîz (Radiyallâhu Anh)ın babasından rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ الْغُفُورِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ فَكَانَتْ صَامَ سَنَةً.»

“Receb’in ilk günü oruç tutan, bir sene (devamlı) oruç tutmuş gibidir.” (İbnü ‘Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, rakam:6057, 51/238, rakam:4153, 36/376; es-Süyûtî, el-Le‘âlî, 2/116-117)

Yine böylece **Enes ibni Mâlik** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyete göre, **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in, Receb’in tutulmasına dâir teşviklerini duyan pîr-i fanî bir zâtın: “Yâ **Rasûlellâh!** Ben onun tamâmını tutmaktan âcizim.” şeklindeki beyânına karşılık, **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

رُويَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «صُمْ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْهُ وَأَوْسَطَ يَوْمٍ فِيهِ وَآخِرَ يَوْمٍ مِنْهُ فَإِنَّكَ تُعْطَى ثَوَابَ مَنْ صَامَهُ كُلَّهُ فَإِنَّ الْحَسَنَةَ بَعْشَرِ أَمْثَالِهَا.»

“Ondan ilk günü, ortasındaki günü ve kendisinden son günü tut ki, o zaman muhakkak sana, tamâmını tutanın sevâbı verilecektir. Çünkü gerçekten güzel bir amel, on misliyle mükâfatlandırılacaktır.” buyurmuştur. (*‘Abdülkâdir el-Geylanî, el-Ğunye, 1/331; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/141; ez-Zebîdî, İthâfû’s-sâde, 3/422; İbnü ‘Arrâk, Tenzihü’ş-şerî‘a, Salât:50, 2/90-92; Zübdetü’l-vâ‘izin, el-Hobevî, Dürretü’n-nâsîhîn, sh:47*)

Ali ibni Ebî Tâlib’in oğlu Hüseyin’in oğlu Ali Zeynelâbidîn’in oğlu Muhammed Bâkır’ın oğlu Ca‘fer-i Sâdık’ın oğlu Mûsâ Kâzım’ın oğlu Ali Rıza (*Radyallâhu Anhüm Ecma‘in*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ أَجْمَعِينَ قَالَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ رَغْبَةً فِي ثَوَابِ اللَّهِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ...»

“Her kim sevâbını Allâh-u Te‘âlâ’dan umarak Receb-i Şerîf’in ilk günü oruç tutarsa kendisine cennet vâcip olur...” (*Mümin eş-Şeblencî, Nûru’l-ebşâr fî menâkîbî âli beyti’l-Muhtâr, sh:363*)

RECEB-İ ŞERÎFİN İLK PERŞEMBE (22 Mart) ORUCU

Nebî (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)den rivâyet edildiğine göre:

رُويَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ حَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ.»

“Receb’in ilk perşembesini oruçla geçireni cennete sokmak Allâh-u Te‘âlâ üzerine bir hak olur.” (*es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/138; ‘Abdülkâdir el-Geylanî, el-Ğunye, 1/330-331*)

RECEB-İ ŞERÎF AYININ MÜHİM ZİKİRLERİ

Enes ibni Mâlik (*Radyallâhu Anh*) şöyle anlatmıştır:

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ.»

“Receb (ay)ı girdiğinde Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*): ‘Ey Allâh! Receb ve Şa‘ban’da bize bereketler ver ve bizi Ramazan’a ulaştır.’ d(ıye duâ ed)erdi.” (*el-Bezzâr, el-Müsne'd, rakam:6494, 2/290; et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-evsat, rakam:3939, 4/189; İbnü Ebi’d-dünyâ, Fedâilü şehri Ramazân, rakam:1, sh:29-30*)

Bu hadîs-i şerîf sâlih ameller yapabilmek için, fazîletli zamanlara kadar yaşayabilmekle alâkalı olarak duâ yapmanın müstehab olduğuna delâlet eder. Zîrâ mümin kulun yaşantısı, onun ancak hayrını artırır. İnsanların en hayırlısı, ömrü uzun, ameli güzel olandır.

Geçmiş büyükler, Ramazan orucu yâhut hac dönüşü gibi sâlih bir amelin akabinde ölebilmeyi çok ister ve: “Böyle ölenin günahları bağışlanır.” buyururlardı.

Evlîyâullâhtan ağır hasta bir zat: “Receb ayına kadar vefâtımı geciktirmesi için Allâh-u Te‘âlâ’ya duâda bulundum. Çünkü bana ulaşan bir rivâyete göre: ‘Receb ayında Allâh-u Te‘âlâ’nın âzadlıları vardır.’ buyurmuş. Allâh-u Te‘âlâ da duâsını kabûl ederek onu Receb ayına ulaştırmış ve o mübârek ayda vefât etmiştir. (*İbnü Receb, Letâifü’l-me‘ârif, sh:233-247*)

Nebî (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir: “Her kim Receb ayının ilk onunun her günü (19 Mart Pazartesi - 28 Mart Çarşamba arası) 100 kere:

«سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ.»

‘Hayy ve Kayyûm (gerçekte tek diri ve her şeyin yegâne yöneticisi) olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.’

İkinci onun her günü (29 Mart Perşembe - 7 Nisan Cumartesi arası) 100 kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ.»

‘Ehad ve Samed (tek ve ulu) olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.’

Üçüncü onun her gününde de (8 Nisan Pazar - 16 Nisan Pazartesi arası) 100 kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ الرَّؤُوفِ!»

‘Raûf (yarattıklarını çokça esirgeyici) olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.’ derse, ona verilecek sevâbı hiçbir vasfedici târif edemez.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/138; Muhammed Rahmî, Enîsü’l-celîs hâmişi, sh:194)

RECEB-İ ŞERÎF AYININ NAMAZLARI

RECEB-İ ŞERÎF AYININ İLK GECE NAMAZI

Recep Ayının İlk Gece (18 Mart Pazar gününü 19 Mart Pazartesi gününe bağlayan gece) **Namazı**: Bu gece akşamdan sonra on selâmla yirmi rekât kılan ve her rekâtta bir Fâtiha ve bir İhlâs Sûresi okuyan kişiyi Allâh-u Te‘âlâ canı, malı, âilesi ve evlâdı husûsunda muhâfaza eder, kabir azâbından korur ve bu kişi Sırat’ı şimşek gibi geçer. (Abdülhayy el-Leknevî, el-Âsâru’l-merfû’a, sh: 111)

Receb-i Şerîf’in ilk gecesi kılınacak olan bu nâfile namazdan sonra şu duâyı okumak müstehaptır:

«إِلٰهِي تَعَرَّضَ لَكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْمُتَعَرِّضُونَ وَقَصَدَكَ الْقَاصِدُونَ وَأَمَّلَ فَضْلَكَ وَمَعْرُوفَكَ الطَّالِبُونَ، وَلَكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ نَفَحَاتٌ وَجَوَائِزٌ وَعَطَايَا وَمَوَاهِبُ تَمُنُّ بِهَا عَلَيَّ مِنْ تَشَاءٍ مِنْ عِبَادِكَ وَتَمْنَعُهَا مِمَّنْ لَمْ تَسْبِقْ لَهُ الْعِنَايَةَ مِنْكَ، وَهَا أَنَا عَبْدُكَ الْفَقِيرُ إِلَيْكَ الْمُؤَمِّلُ فَضْلَكَ وَمَعْرُوفَكَ، فَإِنْ كُنْتَ يَا مَوْلَايَ تَفَضَّلْتَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ عَلَيَّ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَجُدْتَ عَلَيْهِ بِعَائِدَةٍ مِنْ عَطْفِكَ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَجُدْ عَلَيَّ بِطَوْلِكَ وَمَعْرُوفِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ!» آمين!

“Ey İlâhım! Bu gece Sana yönelenler yöneldi. Kastedenler Seni aradı. İstekliler Senin lütuf ve iyiliğinin (kendilerine ulaşacağı) beklentisine girdi.

Bu gece içinde Senin rahmet nefhaların (esintilerin), hediyelerin, bahşişlerin ve bağışlarının vardır ki, onları kullarından dilediklerine ihsân edersin. Kendilerine Senden bir inâyet sebkat etmemiş (ezelde, haklarında iyi karar geçmemiş) olan kimselerden de bu lütuflarını (ikrâmalarını) engellersin.

İşte ben, Senin lütuf ve iyiliğini bekleyen muhtâc kulunum. Ey benim Mevlâm! Eğer bu gece yarattıklarından birine lütufta bulunacaksan ve tecellilerinden tekrar tekrar gelen bir ikrâmla herhangi bir kuluna cömert davranacaksan, ey âlemlerin Rabbi! Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e ve Ehl-i Beyti’ne salât eyle, zenginliğin ve ihsânınla bana cömertçe bağışlar ihsân eyle.” Âmin! (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye 1/328)

Receb-i Şerîf Ayının İlk Gece (18 Mart Pazar gecesi) Duâsı

Ali ibni Ebî Tâlib (Radıyallâhu Anh) Receb ayının ilk gecesi hiç uyumayıp kendini tamâmen ibâdete ayırırdı. O gece yaptığı duâlardan bir kısmı şöyledir:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ مَصَابِيحُ الْحِكْمَةِ وَمَوَالِي النِّعْمَةِ وَمَعَادِنِ الْعِصْمَةِ
وَأَعِصِمْنِي بِهِمْ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَلَا تَأْخُذْنِي عَلَى غِرَّةٍ وَلَا عَلَى غَفْلَةٍ وَلَا تَجْعَلْ عَوَاقِبَ
أَمْرِي حَسْرَةً وَنَدَامَةً وَارْضَ عَنِّي، فَإِنَّ مَغْفِرَتَكَ لِلظَّالِمِينَ وَأَنَا مِنَ الظَّالِمِينَ، اللَّهُمَّ
اغْفِرْ لِي مَا لَا يَضُرُّكَ وَأَعْطِنِي مَا لَا يَنْفَعُكَ فَإِنَّكَ الْوَاسِعَةُ رَحْمَتُهُ الْبَدِيعَةُ حِكْمَتُهُ
فَأَعْطِنِي السَّعَةَ وَالِدَّةَ وَالْأَمْنَ وَالصِّحَّةَ وَالشُّكْرَ وَالْمُعَافَاةَ وَالتَّقْوَى وَالصَّبْرَ وَالصِّدْقَ
عَلَيْكَ وَعَلَى أَوْلِيَائِكَ وَأَعْطِنِي الْيُسْرَ مَعَ الْعُسْرِ وَاعْمَمْ بِذَلِكَ أَهْلِي وَوَلَدِي وَإِخْوَانِي
فِيكَ وَمَنْ وَلَدَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.» آمين!

“Ey Allâh! Efendimiz Muhammed’e ve hikmet (isâbetli görüş) kandilleri, nîmet sâhipleri ve ismet (hatâlardan korunma) mâdenleri olan Ehl-i Beyti’ne salât eyle. Onlar hürmetine beni her türlü kötülükten muhâfaza eyle.

Gaflet ve dalgınlık hâlinde iken beni (azâbınla) yakalama, işlerimin sonlarını pişmanlık ve nedâmet kılma. Benden râzı ol, çünkü Senin mağfiretin, (günah işleyerek kendine) zulmedenlere ise (ki öyledir) ben de o zâlimlerdenim.

Ey Allâh! Sana zarar vermeyecek şeyleri (günahlarımı) benim için bağışla. (Kazandığımda) Sana fayda vermeyecek şeyleri (sevapları) bana ver. Şüphesiz ki Sen, rahmeti geniş ve hikmeti eşsiz olansın. Öyleyse bana genişlik, rahatlık, sukûnet, emniyet, sıhhat, şükür, takvâ, sabır, Sana ve dostlarına karşı samîmiyet ihsân eyle.

Bana zorlukla birlikte kolaylık bahşeyle. Bu duâyı âileme, çocuklarıma, Senin uğrunda-ki kardeşlerime, Müslüman erkek ve kadınlarla inanan erkek ve kadınlardan beni doğuranlara şâmil eyle.” Âmîn! (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/328-329)

Receb-i Şerîf’in 30 Rekâtlık Namazından İlk On Günde Kılınacak 10 Rekâtı İhmâl Etmeyin

Recep Ayının Başında (Özellikle İlk Gecesi Olan 18 Mart Pazar’ı 19 Mart Pazartesi’ye Bağlayan Gece), **Ortasında** (Özellikle 15. Gecesi Olan 1 Nisan Pazar’ı 2 Nisan Pazartesi’ye Bağlayan Gece) **ve Sonunda** (Özellikle 27. Gecesi Olan 13 Nisan Cumâ’yı 14 Nisan Cumartesi’ye Bağlayan Gece) **Kılınacak Bir Namaz:**

Hadîs-i şerîfte: “Recep ayında otuz rekât namaz kılan kişiye cehennemden berâat verileceği, cennetin vâcib kılınacağı, Sırat’tan geçiş sağlanacağı ve münâfıklıktan berâat verileceği, zîrâ münâfik olanların bu namazı kılmaya muvaffak kılınamayacağı.” gibi daha birçok müjde zikredilmiştir.

Bu namazın hangi günlerde nasıl kılınacağını ve her on rekât sonunda hangi zikirlerin okunacağını öğrenmek için mutlaka “**Receb-i Şerîf Risâlesi**”nin 220-228. (yeni baskınının 242-250.) sayfalarını gözden geçirin. Sizden ricam mutlaka bu namazı ihmâl etmeyiniz. Zîrâ İslâm’da münâfıklıktan berâat almaktan daha mühim hiçbir şey olamaz.

Bu namazın ilk onu bu ayın ilk on gününün bitimine kadar kılınabilirse de özellikle ilk gece olan; 18 Mart Pazar’ı 19 Mart Pazartesi’ye bağlayan gecesi veyâ günü kılınmalıdır, buna fırsat bulamayan ise ilk üç günü geçmese iyi olur ama yine de ayın 15’ine (2 Nisan Pazartesi’ye) kadar kılınabilir.

RECEB-İ ŞERÎF AYININ İLK CUMÂ GECESİ / REĞÂİB NAMAZI

Recep Ayının İlk Cumâ Gecesi (22 Mart Perşembe gününü 23 Mart Cumâ gününe bağlayan gece) **Namazı / Reğâib Namazı:**

Enes ibni Mâlik (*Radiyallâhu Anh*)ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Receb’in ilk perşembesini oruçlu geçirir, sonra cumâ gecesi olan o gece akşamla yatsı arasında, on iki rekât kılar, her rekâta bir Fâtiha, üç Kadir Sûresi, on iki kere de İhlâs Sûresi okuyup her iki rekâta bir selâm verirse, namazını bitirince:**

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Ey Allâh! Nebiyy-i Ümmî olan Muhammed’e ve âline salât ve selâm eyle.’ diye 70 kere bana salât okur, sonra secdeye kapanarak, secdesinde:

«سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.»

‘Allâh-u Te‘âlâ bütün noksan sıfatlardan son derece münezzehtir, mukaddestir. Meleklerin ve Rûhun (Cebrâil’in), Rabbidir.’ diye yetmiş kere tesbîhte bulunur, başını kaldırdıktan sonra (iki secde arasında otururken) 70 kere:

«رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْأَعْظَمُ.»

‘Ey Rabbim! Bağışla ve acı. (Benim günahlarımla ilgili) bildiklerin(e ceza vermek)den geç. Şüphesiz ki, en ulu ve yüce olan Sensin ancak Sen.’ der.

Sonra ikinci secdeye vararak birinci secdede söylemiş olduğunun benzerini tekrar eder de, bitiminde Allâh-u Te‘âlâ’dan murâdını isterse, dileği muhakkak yerine getirilir.”

Bu namazın fazîleti hakkında **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Nefsim** (canım, kudret) **elinde olan Zât’a yemin ederim ki, erkek veyâ kadın herhangi bir kul bu namazı kılsa denizlerin köpükleri, kum tâneleri, dağların ağırlığı, yağmurların damlaları ve ağaçların yaprakları kadar (fazla) olsa da mutlaka Allâh-u Te‘âlâ onun bütün günahlarını mağfiret eder.**

Bu kişi, hâne halkından (yakın akrabâsından, günahkâr) yedi yüz kişi hakkında kıyâmet günü şefâatçi kılınır. Kabrindeki ilk gecesi olunca bu namazın sevâbı güleç bir yüzle kendisine gelip, keskin ve belâğatlı bir dille ona: ‘Ey dostum! Sevinebilirsin, muhakkak ki her zorluktan kurtuldun.’ dediğinde o: ‘Sen de kimsin? Vallâhi senden güzel yüzlü, senden tatlı dilli ve senden hoş kokulu bir şahıs görmedim.’ der.

O da ona: ‘Ey sevgilim! Ben şu sene, şu ay, şu gece kılmış olduğun namazın sevâbıyım. Bu gece, isteğini yerine getireyim, tek başına kaldığın şu anda sana yoldaş olayım ve yalnızlık hissini senden gidereyim diye geldim.

Sûr’a üfürüldüğü zaman da, kıyâmet arsalarında başının üstünde gölge olacağım, artık müjdelenebilirsin. Zîrâ Mevlân’dan ebediyyen hiçbir hayrı kaybetmeyeceksin.’ diye cevap verir.”

(‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/330-331; Hâfız Muhammed ibnü Nasr, Emâlî ibni’l-Huşayn, Meclis rakam:14; Razîn ibnü Mu‘âviye, Tecrîdü’s-sihâh, İbnü’s-Salâh, el-Müsâcele havle salâti’r-reğâib, sh:14-15; İbnü’l-Esîr, Câmi‘u’l-usûl, rakam:4268, 6/154; el-İmâmü’l-Ğazâlî, İhyâü’l-‘ulûm, 1/237-238; ez-Zebîdî, İthâfu’s-sâde, 3/422-423; Ebû ‘Abdillâh el-Hubeyşî, Kitâbu’l-Bereke, rakam:2856, sh:718)

Hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: “**Her kim Receb’in ilk perşembesini tutar, sonra cumâ gecesi on iki rekât kılsa, Allâh-u Te‘âlâ her rekât için ona, dosdoğru makam (olan cennet-i âlâ)da, hiç şeksiz şüphesiz yüz kasr (köşk) verir.**” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:133)

Diğer bir hadîs-i şerîfte de şöyle buyrulmuştur: “Receb’in ilk cumâ gecesinin namazından gâfil olmayın. O gecede namaz kılana, Allâh-u Te‘âlâ ve melekleri, gelecek seneye kadar salâтта bulunurlar. Arş’ın Rabbi kime salât ederse, o kişi dünyâdan ancak îmânla çıkar. Dünyâda ancak İslâm’la yaşar. Kıyâmet günü de ancak ebrâr (iyi kullar) ile haşrolur.” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:133)

Ulemâ şöyle buyurmuştur: “Receb, cennette on iki kolu bulunan bir ırmağın adıdır. İlk cumâ gecesi on iki rekât kılana Allâh-u Te‘âlâ, her rekâta karşılık her koldan içmeyi nasîb eder.”

Reğâib Namazının Duâsı

Muhammed ibni Hatîriddîn (Rahimehullâh)ın nakline göre kişi Regâib namazını kıldıktan sonra salevât-ı şerîfe okuyup şu duâyı yapar:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ الَّتِي أَمَرْتَهَا عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ وَخَيْرَتَكَ مِنْ خَلْقِكَ، شَفِيعَ الْأُمَّةِ وَكَاشِفَ الْغُمَّةِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَإِنْ كُنْتُ مُقْصِرًا فِي إِقَامَةِ حَقَائِقِهَا غَافِلًا عَنْ تَقْوِيمِ شَرَائِطِهَا كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى، وَمَنْ يَسْتَطِيعُ مِنْ عِبَادِكَ أَنْ يَعْبُدَكَ وَيُطِيعَكَ كَمَا يَنْبَغِي لَكَ؟! فَإِذَا اعْتَرَفْتُ بِتَقْصِيرِي وَقَلَّةِ جُهْدِي وَأَقْرَزْتُ بِضَعْفِي وَعَجْزِي فَلَا تَحْرِمْنِي جَزَاءَ تَصَدِيقِ رَسُولِكَ وَثَوَابِ حُسْنِ الرَّغْبَةِ وَصِدْقِ النَّيَّةِ فِي سُنَّةِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ، لِأَنَّكَ ذُو فَضْلٍ وَمَغْفِرَةٌ عَلَى عِبَادِكَ وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ.» آمين!

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh-u Te‘âlâ’nın adıyla. Ey Allâh! Senin kulun, Rasûlün, yarattıkların içerisinde seçtiğin, ümmetin şefâatçisi ve bütün sıkıntıların gidericisi olan Rasûlüllâh Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem’e emrettiğin bu namazı kıldım.

Gerçi bu namazın hakîkatlerini yerine getirme husûsunda noksanlıklar yaptım, Senin sevdiğin ve râzı olduğun şekilde şartları yerine getirmekten gâfil bulundum. Zâten Senin kulların içerisinde Sana lâyük olduğu şekilde ibâdet ve itâatte bulunmaya kim güç yetirebilir ki?!

Mâdem ki ben kusûrumu ve gayretim azlığını îtirâf ettim, zâfiyetimi ve acziyetimi ikrarda bulundum, o hâlde Sen beni Rasûlün’ü tasdik etmemin mükâfâtından, onun buyurduklarına karşı olan güzel rağbetimin sevâbından ve Peygamber Aleyhi’s-Salâtü ve’s-Selâm’ın sünnetine karşı olan düzgün niyetimin karşılığında mahrum bırakma.

Şüphesiz ki Sen kullarıma karşı büyük bir lütuf ve mağfiret sâhibisin. Allâh-u Te‘âlâ mahlûkâtın en hayırlısı olan Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve ashâbının cümlesine salât eylesin.” Âmîn! (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:56-57)

Receb-i Şerîf’in İlk Cumâ Günü (23 Mart Cumâ günü) **Namazı**: Seyyid Muhammed en-Nâzillî (Rahimehullâh)ın beyânına göre; sâlik Receb’in ilk cumâsı öğle-ikinci arası dört rekât kılar ve her rekâтта bir Fâtiha, yedi Âyete’l-Kürsî, beşer kere de İhlâs ve Mu‘avvizeteyn (Felak ve Nâs) sûrelerini okur. Selâm verdiği 25 beş kere:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ.»

“En üstün, en büyük ve en yüce olan Allâh-u Te‘âlâ’nın yardımı olmadan (hiçbir şeye) güç ve kuvvet yetmez.” zikrini tekrarlar. Sonunda da:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ.»

“Allâh-u Te‘âlâ’dan af diliyor ve O’na tevbe ediyorum.” diye 10 kere tevbe ve istiğfarda bulunur. (Muhammed en-Nâzillî, Hazînetü’l-esrâr, sh:67)

Receb-i Şerîf’in Üç, Dört ve Beşinci (21 Mart Çarşamba, 22 Mart Perşembe ve 23 Mart Cumâ) Günlerinde Kılınacak Bir Hâcet Namazı:

Emîrû’l-müminîn Ali ibni Ebî Tâlib (Kerremallâhu Vechehû)den nakledilen ve “Üveys el-Karanî (Veysel Karânî) (Radiyallâhu Anh)ın namazı” diye bilinen bu hâcet namazı için “Receb-i Şerîf Risâlesi”nin yeni baskınının 228-229. sayfalarına bakınız, kaçırılacak bir şey değildir. Senede sâdece 9 gün içinde kılınacak bu namaz dünyâ-âhîret muratlarımızın husûlü için büyük bir hazînedir.

Receb-i Şerîf’in Onuncu (28 Mart Çarşamba) Günü Hayırlı Kazâ ve Kader İçin Okunacak Duâ

Tâbi‘înin ulularından olan ve muhaddisler nezdinde sika (güvenilir) kabul edilen Kays ibni Ubbâd (Radiyallâhu Anh):

عَنْ قَيْسِ بْنِ عَبَّادٍ، أَنَّهُ قَالَ: «الْعَاشِرُ مِنْ رَجَبٍ هُوَ يَوْمٌ يَمْحُو اللَّهُ فِيهِ مَا يَشَاءُ»

“Allâh-u Te‘âlâ’nın dilediğini silip, dilediğini sâbit bırakacağı(nı açıkladığı Ra’d Sûresi’nin 39. âyet-i kerîmesinin tecellî edeceği yâni senelik kazâ ve kaderlerinden silinecek ve kalacak şeylerin belirleneceği) gün Receb-i Şerîf’in onuncu günüdür.” demiştir. (et-Taberî, Câmi‘u’l-Beyân, 13/571; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3466, 5/303; Salebi, el-Keşf, 12/93; İbnü Atıyye, el-Muharrar, 3/317; Ebu Hayyan, el-Bahr, 5/388; el-Kurtubî, el-Câmi‘u li-ahkâmi’l-Kur’ân, 12/93; es-Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 8/470-471; Merî ibni Yusuf el-Makdisî, İthafü zevil elbab, sh:58)

Câhiliyyet ehli Receb-i Şerîf’in onuncu gününü tâkip ederler ve kendilerine zulmedenlerin helâki hakkında o saatte duâ ederlerdi ve kabul görürlerdi. Onların bu hususta çok meşhur haberleri vardı ki İbni Ebi’-d-dünyâ “Kitâbu Mücâbi’d-da‘ve” gibi eserlerinde bunları açıklamıştır.

Bu durum Ömer ibni’l-Hattâb (Radiyallâhu Anh)a aktarıldığında Ömer (Radiyallâhu Anh):

«إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَصْنَعُ بِهِمْ ذَلِكَ لِيُحْجَزَ بَعْضُهُمْ عَنْ بَعْضٍ، وَإِنَّ اللَّهَ جَعَلَ السَّاعَةَ مَوْعِدَهُمْ، وَالسَّاعَةَ أَذْهَى وَأَمْرٌ.»

“Allâh-u Te‘âlâ onları birbirinden engellemek için bâzı vakitlerde birbirleri hakkında duâlarını kabul ederdi, ama haklarını tam olarak birbirinden almalarını kıyâmete bıraktı, kıyâmet ise daha dehşetli ve daha acı (olacak)dır.” buyurdu. (İbnü Receb, Letâifü’l-me‘ârif, sh:126)

Dolayısıyla bugünde hayırlı kazâ ve kaderler için çok duâ etmek, hâcet namazı kılmak, duânın kabûlü için de işrak, kuşluk vakitleri, ezan saatleri, farz namazların peşindeki anları kollamak ve o kabul saatlerinde Allâh-u Te‘âlâ’ya ihlâsla yalvarmak lâzımdır.

İşte bu münâsebetledir ki Berâat Gecesi’nde ve Receb-i Şerîf’in onuncu gününde şu duânın tekrar tekrar okunması fazîletli görülmüştür:

«اللَّهُمَّ إِنَّ كَتَبْتَنِي شَقِيًّا فَارْتَبِ سَعِيدًا، وَارْحَمْ اسْمِي عَنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَسَمِّي تَقِيًّا وَارْزُقْنِي آيَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَأَنْصُرْنِي عَلَى جَمِيعِ الْأَعْدَاءِ وَاحْشُرْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَعِزَّنِي مِنْ دَرْكِ الْأَشْقِيَاءِ، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!»

“Ey Allâh! Eğer beni bedbaht (sonu kötü) yazdıysan (onu silip sonu iyi olacak) saâdetli biri yaz, adımı kötülerin dosyasından sil ve beni takvâ sâhibi biri olarak kayda geçir. Sen bana Enbiyâ (Sûresi)nin (101.) âyetin(de, haklarında güzel karar geçtiğini bildirdiğin kulların arasına girmey)i nasîb et, bütün düşmanlarıma karşı bana yardım et, kıyâmet günü beni peygamberler (Aleyhimüsselâm) zümresinde haşret, kötülerin derekesin(e düşmek)den beni muhâfaza et. Şüphesiz duâları hakkıyla işiten ancak Sensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı kabûl et).”

Bu duâyı Berâat Gecesi 300 kere okuyanın her istediğini Allâh-u Te‘âlâ’nın yerine getireceği nakledilmiştir. (Velîyüddîn er-Ruhâvî el-Mahmûdî, Fezâilü’l-eyyâm, Süleymaniye Kütüphânesi, Reşid Efendi, rakam:156, verak:195)

RECEB-İ ŞERÎF’TE İSTİĞFAR

Ebû Sa‘îd (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Recebin ilk günü Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in huzûruna girdiğimde bana: ‘Ey Ebû Sa‘îd! Bu, hayrı ne kadar çok ve bereketi ne kadar büyük bir gündür.’ buyurunca, ben: ‘Ey Allâh’ın Peygamberi! Bu bereket nedir?’ diye sordum. Bunun üzerine şöyle buyurdular: ‘Cibrîl’in bana bildirdiğine göre; Receb’in ilk gecesi olduğunda Allâh-u Te‘âlâ bir meleğ: ‘Dikkat edin! Gerçekten tevbe ayı başlamıştır. Bu ayda Allâh-u Te‘âlâ’dan af isteyenlere müjdeler olsun.’ diye seslenmesini emreder.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l mecâlis, 1/140)

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Her kim Receb ayında Allah-u Te‘âlâ’ya bir kere (bile) istiğfarda bulunursa, Allâh-u Te‘âlâ onu bağışlar.” (İbnü Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, rakam:5121, 43/291-292)

Receb-i Şerîf’te Yapılacak Mühim İstiğfarlar

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: “Her kim Receb, Şa‘bân ve Ramazan’da, öğlen ikindi arası:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ ظَالِمٍ لِنَفْسِهِ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا.»

‘Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan, Hayy ve Kayyûm olan O büyük Allâh-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim. Kendisi hakkında ne bir zarâra ne bir faydaya, ne ölüme, ne de yaşamaya ve ne de dirilmeye mâlik olmayan, (günahlar işleyerek) kendisine zulmetmiş bir kulun tevbesiyle, O’na tevbe ederim.’ derse, Allâh-u Te‘âlâ (o kişinin sevap ve günahlarını yazmakla görevli) iki meleğ: ‘Bu kulun amel defterindeki günahlarıyla alâkahlı yazıları yakın.’ diye vahyeder.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l mecâlis, 1/140)

Allâh-u Te‘âlâ’nın ayı olan Receb-i Şerîf’te istiğfârı çok yapmak lâzımdır. Özellikle de seherlerde, “Seyyidü’l-istiğfâr (istiğfarların efendisi)” denilen tevbeyi hiç terk etmemek gerekir. (‘Abdülhamîd Kuds el-Mekkî, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:147; Enîsü’l-celîs hâmişi, sh:194)

Şeddâd İbni Evs (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سَيِّدُ الْإِسْتِغْفَارِ: أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتِطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، وَمَنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ أَنْ يُمَسِّيَ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بِهَا فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ.»

“Seyyidü'l-istiğfâr (istiğfarların efendisi) **senin: ‘Ey Allâh! Benim Rabbim ancak Sensin. Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Beni Sen yarattın. Ben Senin kulunum.**

Ben gücüm yettiği kadar Sana verdiğim ahid ve vaad (îman ve itâat sözü) üzere sabitim. Ben yaptığım (kötü) şeylerin şerrinden Sana sığınıyorum. Senin, benim üzerimde bulunan nîmetlerini îtirâf ediyorum, günahlarımı da Sana karşı îtirâf ediyorum. Artık Sen beni mağfiret eyle. Şu muhakkak ki, günahları Senden başkası bağışlayamaz.’ demendir.

Her kim gündüzün bir saatinde (söylediklerinin muhtevasına) yakînen inanarak bunu söyler de, o gün akşama çıkmadan ölürse o kişi cennet ehlidir.

Her kim de gecenin bir saatinde yakînen inanarak bunu söyler ve o gece sabaha çıkmadan ölürse o kişi cennet ehlidir.” (*el-Buhârî, es-Sahîh, ed-De‘avât:12, rakam:5947, 5/2323; Ebû Dâvûd, es-Sünen, el-Edeb:110, rakam:5072, 4/478; İbnü Mâce, es-Sünen, ed-Du‘â:14, rakam:3872, 2/1274; en-Nesâî, es-Sünen, 8/279; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, 4/122, 124; İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:932-933; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, 10/296; el-Bezzâr, el-Bahru’z-zehâr, rakam:3498; Ebu’l-Hasen Bahşel, Târîhu Vâsit, rakam:140, sh:156; İbnü Mendeh, et-Tevhîd, 218, 257; et-Taberânî, el-Mu‘cemu’l-kebir, rakam:7172, el-Evsat, rakam:1018, ed-Du‘â, 312-313; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:667, ed-De‘avâtü’l-kebir, rakam:140, el-Kazâ ve’l-Kader, sh:232*)

Ali el-Kârî (*Rahimehullâh*)ın bir şeyhinden naklettiğine göre: “Receb ayında:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ.»

‘Bütün günah ve isyanlarımdan dolayı, celâl ve ikrâm sâhibi olan Allah-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim.’ şeklindeki istiğfar çokça yapılmalıdır.” (*‘Alî el-Kârî, el-Edeb fî Raceb, Mecmû‘u resâili ‘Alî el-Kârî, 2/291*)

Receb-i Şerîf’in İstiğfar Duâsı

Allâme Seyyid Hasen ibni Abdillâh Bâ‘alevî el-Haddâd (*Rahimehullâh*) bir istiğfar cem etmiş ve buna “Receb İstiğfârı Duâsı” adını verdikten sonra “Şüphesiz bu istiğfârın çok fazîletleri vardır ve hakkında çok rivâyetler mevcuttur.” demiştir.

O istiğfar da şudur:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ (ثَلَاثًا)، وَأَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِمَّا يَكْرَهُهُ اللَّهُ قَوْلًا وَفِعْلًا وَخَاطِرًا وَبَاطِنًا وَظَاهِرًا، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَنْتَ

أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخَّرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، أَسْتَغْفِرُ
اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِدُنُوبِي كُلِّهَا،
سِرِّهَا وَجَهْرِهَا وَصَغِيرِهَا وَكَبِيرِهَا وَقَدِيمِهَا وَجَدِيدِهَا وَأُولَئِهَا وَآخِرِهَا وَظَاهِرِهَا
وَبَاطِنِهَا وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْ ذَنْبٍ ثُبْتُ إِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فِيهِ،
وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا أَرَدْتُ بِهِ وَجَهَكَ الْكَرِيمَ فَخَالَطَهُ مَا لَيْسَ لَكَ فِيهِ رِضًا، وَأَسْتَغْفِرُكَ
لِمَا وَعَدْتِكَ بِهِ مِنْ نَفْسِي ثُمَّ أَخْلَفْتُكَ فِيهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا دَعَانِي إِلَيْهِ الْهَوَى مِنْ
قَبْلِ الرُّخْصِ مِمَّا اشْتَبَهَ عَلَيَّ وَهُوَ عِنْدَكَ حَرَامٌ، وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
يَا عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ مِنْ كُلِّ سَيِّئَةٍ عَمِلْتُهَا، فِي بَيَاضِ النَّهَارِ وَسَوَادِ اللَّيْلِ، فِي
مَلَاءٍ وَخَلَاءٍ وَسِرٍّ وَعَلَانِيَةٍ وَأَنْتَ نَاطِرٌ إِلَيَّ إِذَا ارْتَكَبْتُهَا، وَأَتَيْتُ بِهَا مِنَ الْعِضْيَانِ،
فَأَتُوبُ إِلَيْكَ يَا حَلِيمٌ يَا كَرِيمٌ يَا رَحِيمٌ! وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنَ النِّعَمِ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا
عَلَيَّ فَتَقَوَّيْتُ بِهَا عَلَى مَعْصِيَتِكَ وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا يَعْرِفُهَا أَحَدٌ
غَيْرُكَ، وَلَا يَطَّلِعُ عَلَيْهَا أَحَدٌ سِوَاكَ وَلَا يَسْعُهَا إِلَّا حِلْمُكَ، وَلَا يُنْجِنِي مِنْهَا إِلَّا
عَفْوُكَ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ يَمِينٍ سَلَفَتْ مِنِّي فَحِثْتُ فِيهَا وَأَنَا عِنْدَكَ مُوَآخِذٌ بِهَا،
وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ، وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي
فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ، وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنْ
كُلِّ فَرِيضَةٍ أَوْجَبْتَهَا عَلَيَّ فِي أَنْاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ فَتَرَكْتُهَا خَطَأً أَوْ عَمْدًا أَوْ
نِسْيَانًا أَوْ تَهَاوُنًا أَوْ جَهْلًا وَأَنَا مُعَاقِبٌ بِهَا، وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ سُنَّةٍ مِنْ سُنَنِ سَيِّدِ
الْمُرْسَلِينَ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ نَبِيِّكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَرَكْتُهَا غَفْلَةً
أَوْ سَهْوًا أَوْ نِسْيَانًا أَوْ تَهَاوُنًا أَوْ جَهْلًا أَوْ قِلَّةِ مَبَالَاةٍ بِهَا، وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ
إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، سُبْحَانَكَ يَا رَبَّ
الْعَالَمِينَ، لَكَ الْمُلْكُ وَلَكَ الْحَمْدُ، وَأَنْتَ حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، وَنِعْمَ الْمَوْلَى
وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، يَا جَابِرَ كُلِّ كَسِيرٍ، وَيَا
مُؤْنِسَ كُلِّ وَحِيدٍ، وَيَا صَاحِبَ كُلِّ غَرِيبٍ، وَيَا مُسَيِّرَ كُلِّ عَسِيرٍ، يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ
إِلَى الْبَيَانِ وَالتَّفْسِيرِ، وَأَنْتَ عَلَى مَا تَشَاءُ قَدِيرٌ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا

مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ، وَبَعْدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى رُوْحِ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْاَرْوَاحِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى تُرْبَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي التُّرْبِ، اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى قَبْرِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْقُبُوْرِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى صُوْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي
الصُّوْرِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اِسْمِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْاَسْمَاءِ، لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُوْلٌ مِنْ
اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ، فَاِنْ تَوَلَّوْا
فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ، وَصَلَّى اللّٰهُ
تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّم. »

“Bismillâhi’r-Rahmâni’r-Rahîm.

Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin.

Allâh-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim. (3 kere)

Söz bakımından, hareket bakımından, düşünce bakımından, fikir bakımından, görünen görünmeyen her hususta **Allâh-u Te‘âlâ’nın** kerih gördüğü her şeyden **Allâh-u Te‘âlâ’ya** tevbe ederim.

Hayy ve **Kayyûm** olan, Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan, O büyük Allâh’tan mağfiret diler ve O’na tevbe ederim.

Ey **Allâh!** Ben yapmamam lâzımken yaptığım, yapmam lâzımken yapmadığım, gizli yaptığım, âşikâr ettiğim ve Senin benden daha iyi bildiğin her günahımdan dolayı Senden mağfiret talep ederim. Öne geçiren Sensin, geri bırakan Sensin, Sen her şeye (hakkıyla) **Kâdir**’sin.

Ben gizli-açık, küçük-büyük, eski-yeni, önceki-sonraki, görünen-görünmeyen bütün günahlarım için **Allâh-u Te‘âlâ’dan** mağfiret talep ederim ve O’na tevbe ederim.

Ey **Allâh!** Evvelce kendisinden tevbe etmiş olup sonra kendisine döndüğüm her günahımdan dolayı Senden mağfiret talep ederim. Keremli Zâtın’ı kastederek başlamış olduğum fakat sonra kendisine Senin rızân olmayan şeylerin dâhil olduğu amellerimden dolayı Senden mağfiret talep ederim.

Kendi adıma Sana yapacağımı vaad ettiğim fakat sonra sözümde durmadığım amellerden dolayı Senden mağfiret talep ederim.

Ruhsat zannederek nefsimin hevâsının beni kendisine dâvet ettiği, bence şüpheli olan fakat Senin nezdinde haram olan şeylerden dolayı Senden mağfiret talep ederim.

Ey kendisinden başka ilâh olmayan Zat! Ey gizli âşikâr her şeyi bilen Zat! Gündüzün beyazında, gecenin karanlığında, insanlar arasında ve tenhâda, gizli ve âşikâr olarak işlediğim ve ben onu işlerken Senin bana nazar ettiğin her kötülükten ve işlediğim her isyandan dolayı Senden mağfiret talep ederim ve Sana tevbe ederim. Ey **Halîm!** Ey **Kerîm!** Ey **Rahîm!**

Bana in‘âm ettiğin fakat benim Sana karşı günahlarda kendilerinden güç kuvvet bulduğum bütün nîmetlerinden dolayı senden mağfiret talep ederim. Senden başka kimsenin fark etmediği, Senden başka kimsenin vâkıf olamadığı ve Senin hilminden başka hiçbir sıfatın kendisine müsâmaha etmeyeceği ve Senin affından başka hiçbir şeyin beni kendisinden kurtaramayacağı günahlardan dolayı Senden mağfiret talep ederim.

Benden geçmişte sâdır olan fakat yerine getirememiş olduğum ve bu yüzden Senin katında cezâ alacağım her türlü yemin için Senden mağfiret talep ederim.

Ey Kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan Zat! Ben Senden mağfiret talep ederim. Seni tenzîh ederim, şüphesiz ben zâlimlerden oldum. (İşte Sen bu duâyı okuyanlara) **‘İşte müminleri de ancak böylece** (güçlü bir yardımla tüm kederlerinden) **kurtarıyoruz.’** (el-Enbiyâ Sûresi:88) (buyurdun.)

Yine böylece Sen: **‘(Habîbim!) Zekeriyâ’yı da** (yâd et)! **Hani o Rabbine: ‘Ey Rabbim!** (Ardımdan yoluma sâhip olacak bir çocuk vermeksizin) **beni tek biri olarak bırakma.** (Ama sen böyle takdir buyurduysan, buna da râzıyım. Zîrâ) **vârislerin en iyisi ancak Sensin.’ diye nidâ etmişti.’** (el-Enbiyâ Sûresi:89) (buyurdun. Ben de bu duâyı okudum, beni de yalnız bırakma.) Ey **Rabbim!** Bağışla, rahmet et, zîra acıyanların en merhametlisi ancak Sensin.

Ben gece saatlerinde ve gündüzün başında-sonunda bana vâcib kıldığın fakat yanlışlıkla veyâ kasten yâhut unutarak veyâ hafife alarak ya da cehâletimden dolayı terk ettiğim ve bu yüzden azâba çarptırılacağım her farzdan dolayı Senden mağfiret talep ederim.

Ben, gönderilenlerin efendisi ve nebîlerin hâtemi olan peygamberin **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in sünnetlerinden gafletle yâhut hatâ ile veyâ unutarak yâhut hafife alarak ya da cehâletim yüzünden veyâ çok değer vermeyerek terk etmiş olduğum her bir sünnetten dolayı Senden mağfiret talep ederim.

Ey o Zat ki Senden başka ilâh yoktur, teksin, ortağın yoktur. Şüphesiz **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Senin kulun ve **Rasûlün**’dür. Ben Seni tenzih ederim. Ey âlemlerin **Rabbi!** Mülk Sana âittir, hamd Sana mahsustur, Sen bize yetersin, ne güzel **Vekîl**’sin, ne güzel **Mevlâ**’sın, ne güzel yardımcısın. O çok yüce ve pek büyük olan **Allâh-u Te’âlâ**’nın yardımı olmadan hiçbir günahattan dönüş ve hiçbir ibâdete kuvvet yoktur.

Ey her kırık kalbi tâmir eden! Ey her tek kalana ünsiyet bahşeden! Ey her gurbettekine arkadaş olan! Ey her zoru kolay eden! Ey hâcetlerin kendisine beyân edilip açıklanmasına ihtiyaç duymayan Zat! Sen her şeye hakkıyla gücü yetersin. **Allâh-u Te’âlâ**, kendisine **sâlat edenler adedince ve ona sâlat okumayanlar sayısınca Efendimiz Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e sâlat eylesin.

Ey **Allâh!** Ruhlar içinde **Efendimiz Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in rûhuna sâlat eyle. Ey **Allâh!** Türbeler içerisinde **Efendimiz Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in türbesine sâlat eyle. Ey **Allâh!** Sûretler içerisinde **Efendimiz Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in sûretine sâlat eyle. Ey **Allâh!** İsimler içerisinde **Efendimiz Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ismine sâlat eyle.

‘(Ey insanlar!) Andolsun ki elbette muhakkak size (meleklerden ve cinlerden değil de, anlaşılabilir uymanız kolay olsun diye) **kendi nefislerinizden** (sizin gibi bir beşer) **olan pek değerli bir Rasûl gelmiştir ki, sıkıntıya uğramanız ona çok ağırdır, siz** (in îman etmenize ve tüm işlerinizi zihin yoluna girmesine) **e karşı çok düşkündür ve inananlara çok esirgeyicidir; pek acıyıcıdır.**

(Habîbim! Sen kendileri hakkında bu kadar büyük bir nîmetken) **eğer** (hâlâ) **onlar** (sana îman etmekten) **yüz çevirirlerse, sen:** **‘(Sizin inkâr ve eziyetlerinize karşı) bana yetecek olan ancak Allâh’tır. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben** (O’ndan gayri kimseye umut bağlamam ve kimseden korkmam, zîrâ ben) **ancak O’na tevekkül ettim. O** (azametini Allâh-u Te’âlâ’dan başka kimsenin bilemeyeceği kadar) **çok büyük olan Arş’ın Rabbi de ancak O’dur.’ de.’** (et-Tevbe Sûresi:128-129)

Allâh-u Te’âlâ, Efendimiz Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e, Ehl-i Beyti’ne ve sâhabesine sâlat-u selâm eylesin.” Âmîn! (‘Abdülhamîd Kuds el-Mekkî, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, 142-147)